

405

1875

* * بسم الله الرحمن الرحيم * *

حمد و سپاس بپنهایه و شکر و ثنای عظیم الغایه * اولخالق اسباب
وعلل و دافع امراض و علل المنزه ذاته الاحدیة عن سریان
العاهة والالم * والمقدس هویتہ الصمدیة عن طریان الآفة
والعدم * حضرت تیرینک درگاه قدوسی الوهیت و بارگاه سبوحی
ربوبیتہ اخص و شایاندر که زمره اطبایی تعلیم اعراض علت
ایله ممتاز و جملة حکیمانی تفهیم اسرار صحت ایله سرفرار
قله رقی باعث دوام نوع آدم و سبب بقاء دور عالم قلمشدر *
وصلوات زکیه مادامت الارواح فائضة و تسلیمات و فیہ
ماکانت الاشباح قابله اولشفای بخش خیر امت و چاره ساز درد
معصبت دواء کل علل و سقیم و ملاذ کل ذلیل و فحیم افندیمن
حضرت تیرینک پیشگاه رسالتینشاه و حضور معجز نیایکا هارینه
عرض و تقدیم قلنور که عالم و عالمیانی علت ساریه شرک
و جهالتدن تطهیر و آدم و آدمیانی شدت داهیه کفر و ضلالتدن
تخلیص ایشلر در * و ترضیه پیشمار اول آل عین عنایت

و اصحاب ینبوع هدایت سیمای چهار یار کزین مداویان عصات
و مذنبین حضرت انه سزا و جساباندر که ترتیب معالجات دینیہ و ترکیب
مداوات ملیہ خصوصندہ بذل موجود و افشای وجود ایدرک
و اصل مقامات عالیہ و نائل عطایای النہیہ اولمشلر در (بعد ذل)
اثار جلیلہ عصر بر نصر حضرت پادشاهی و ایات جلیہ
مجددی جناب شهنشاهیدن اولوب چند سنہ طرفندہ
تأسیس و تخصیص بیوریلان طبخانہ حکمتیہ ہمایونده
بو عبد ضعیف و بر معایب الشہر بخواجه عبدالرحیم افندی
زاده (السید عثمان صائب) تحصیل علوم طبیہ و تعلم فنون
حکمیہ ایتمکده بذل نقدینہ موفور و سعی بلیغ تا محصور
ایدہ زک بعونه تعالی سایہ ہماوایہ شاهانہ دہ بین الاقران
صنف ثانی خلیفہ لکی شرفیہ ممتاز و حائز رھین اعزاز
قبیلنوب تشکرا لہذہ النعمہ اخوان ہنرمندانہ تحفہ و احبای
البایہ نجبہ اولمق اوزرہ علوم طبیہ دن علم امور مرضیہ تعبیر
اولنان علم خطیرک اصول و قوانین حای مباحث کلیہ مرضیہ
عنوانندہ سبک دلنشین فرانسہ و یدہ عہد قریبہ شومل نام
طیب ادیبک تألیف کردہ سی اولان کتاب حذاقتنصایک
لسان طلاقسان ترکی یہ نقل و ترجمہ سنہ و مقتضای شیوہ
زبان واقع اولان بعض اطباءات و تطویلاتی تہذیب و تنقیحہ
صرف ہمت و بذل مقدرت ایدرک جدا الحمد اولی نعمت عالمیان
و سبب آرایش آدمیان مجد د قوانین دین و ملت و مؤسس
مکاتیب طب و حکمت قاطع عروق البغی و الطغیان رافع
رایات الامن و الامان سلطان السلاطین خلیفہ اللہ فی الارضین

بسم الله الرحمن الرحيم *

مقدمه علم امور مرضیه نک تعریف و تقسیمی بیانده در * علم امور
مرضیه و باتولو جیاتیک اولشعبه سنه اطلاق اولور که انده
اسباب و اعراض و علامات و اشارات مثل و کرمک بالفعل و کرمک بالقوة
احوال مرضیه دن عدو اعتبار اوانسان موردن بحث اولور
بوصورتنده علم مذکورک علم امور طبیعی و فسیولوجیاتعیر اولنان
علمه نظیر و مقابل اولدیغی ظاهر اولور (زیرا علم امور طبیعی ده
مبحوث عنها اولان حالات بحیه و افعال طبیعی در و طیبیک بو علم
امور مرضیه به احتیاجی سائر فنون طیه دن زیاده اولوب انلرک
تحصیل و تعلیمی بوکا وسیله و مقدمه اولدقلری جهتنددر
زیرا تشخیص امراض و تفریق اعراض اتمک همان بو علم
وساطتیه در بنابرین طیب حقه مطلب اعلا اولان علم امور
مرضیه اولمش اولور (و علم مذکور تقسیمده اطباء عصر

اختلافی

اختلافی ایدوب بعضی اولابیکی قسمه تقسیم ایدوب برینه
علم امور مرضیه داخلیه و دیگر برینه علم امور مرضیه خارجیه دیو
نسمیه بعده بو قسملره دخی مرتبه ثانیه ده حضریه و سفریه
و سیاسیه قیدلری خیم و علاوه ایدرک علم امور مرضیه دی علم امور
مرضیه داخلیه حضریه و علم امور مرضیه داخلیه سفریه
و علم امور مرضیه داخلیه سیاسیه و هکذا اقسام سنه به تقسیم
اولماسنی اختیار و اعتبار ایدوب اکا کوزه تجزیه مسائل رنقر بر
دلائل ایشلردر (و بعضی اطباده دخی جنسبات و نوعیت جهته
تقسیم اولماسنی تشبیب و تضویب ایدرک جنس مرضک اعراض
ذاتیه سندن بحث ایدن قسمه علم امور کلیه مرضیه و نوع مرضک
اوصاف خصوصیه سندن بحث ایدن قسمه علم امور جزئییه
مرضیه اطلاق ایشلردر (و ترجمه سی صد دنده اولدیغی کاپک
مؤنی دخی رأی مذکور تر جمیع و تحسین ایلانوب نتیجی بوکادی
قسم اول شامل و حاوی اولمق حقه ده جمع و تالیف ایشلدر پس
بوکایدیمبحوث عنها جمیع امراض پیننده مشترک اولان اوصاف
مشترکه و اعراض کلیه دیمک اولوب هر نوع مرضه خاص اولان
اوصاف خصوصیه و احوال جزئییه دن قطعاً بحث اولنیه جغی
واضح و اشکار اولور (باب اول) تعریفات مرضیه به دایر بعض
افاویل و مذاهب بیانده اولوب ایکی فصلی حاویدر (فصل اول)
ماهیت مرضک تعریفات متعدده سنه اولان لام ایله تعریف
مختاری بیانده در مرضک کرمک ماهیت و حقیقته و کرمک سبب
اولی سنه نظرا اجله احکاب فندن هر بری بر و نه تعریف و بیان
ایشلدر از جمله قروطونی نام طیب قوای ثلثه یعنی قوت حیوانیه

وقوت طبیعی و قوت نفسانیة يك اختلاطی و محارری
 طبیعی از بدن خروجی به تعریف اینقدر (و افلاطون) دخی
 قوای مذکوره بدیده بدنك اجزاء اولیه سی دیوزعم ایلدیکی
 عناصر اربعه مشهوره يك بر بر یله اولان توازن و تعادلک تغیر یله
 تعییر ایلدی و قدما یی حکما دن (اسقلینسیادس) نام حکیم دخی
 افلاطونک ارکان اربعه سنه معادل اجسام صغار غیر قابل التجزی
 یی اختیار ایدوب مرضی انارده و وقوع بولان تغیر دن عبارت
 قلدی (وسلو یوس) نام طبیب دخی بدیده وجود اولان ایلا حک
 بر بر یله اولان مدافعیه و مقابله شدن ناشیدر دیدی و پروین نام
 (فیلسوف) دخی ایرریتابیلیته یعنی قوت محرشه تسمیه اوانان قوتک
 تراید و ترقی سنه اسناد ایلدی (وسید بخام) نام طبیب دخی ماده
 مرضیه یی طبیعتک دفع از اله سنه سعی سید یله بدنه عارض اولان
 حالت در دیو تعریف ایلشدر (امدی مرضک ماهیت و حقیقتی
 تعریف تام ایله تعریف ایتک متعذر اولدوغندن آثار و اسباب یله
 تعریف رسمی اوله رق تعریفه تعریفه یزله (جالینوس)
 دیدیکه مرض اول حالتدر که انده افعال بدنییه تغیر ایده جالینوسک
 یو تعریفی اصلاح و توجیه ضمیمه اطباء متأخرین در لودر لو
 تغیر و تبدیل یله دوجار اولمشدر در زیر افعالک مطلقا تغیری
 موجب مرض دکلدر نسوانک اوقات حیضی و وضع حمل
 اشاننده ظهور ایدن اوجاع شدید و سیلان دم نفاسی و سرعت
 نبض و از دیاد حرارت و سقوط اشتها فاعلاری اوقات مذکوره ده
 متغیر اولوب حال بو کونه بو حالتله مرضی و نه مبتلا اولنله مرضی
 اطلاق الثور کذلک سن هر مه واصل اولان کیمسنه لک دخی

افعالی

افعالی تغیر اولوب تحت نظامده اولدیغی از جمله معاطله
 از دواجه ضعیف یا سید یله بطلانیدن و حواس خسته ظاهره يك
 ضعیفی و فتوریدن و ملکات عقلیه يك اختلالیدن ظاهر و آشکار
 اولوب انلره دخی نه مرضی و نه بو حالاته مرضی تعییر اولنور (امدی
 افعالک تغیری صحت منافی اولدیغندن حصول مرضیه علت
 مستقلا اوله مرضی و بوتقر یله صحت دیدکلی اول حالتدر که انده
 افعال نظام بدنییه او زره صادر اولور دیو تعریف اینتلی دخی
 صواب اولدیغی آشکار او اور زیر اهر شخصک کندویه
 مخصوص بر صحت شخصیه سی اولدیغی اطباء جزم و یقین
 ایلشدر بو صورتده (جالینوسک) تعریفی صحیح و تنقیح
 محتاج اولدیغندن بعضی تغیر افعالدن مراد مطلقا تغیر
 اولوب بلکه ماده مرضیه سید یله حاصل اولان تغیر دیمکدر
 دیو بعضی دخی تغیری نظام طبیعیدن خروج سید یله حادث
 اولنان بر تعییر در دیو تعییر بر اینستلر ایه ده بو تعییر بر دخی ناقصدر
 زیر اهر نه زمان شو تغیر دن مرضی لازم کلور ایه ده لکن هر زمان
 مرضی شدن بو تغیر لازم کلر نه که (فتی) علتی بویله در پس
 تعریف مرضی اعضا ک تفرق اتصالی و افعالی تغیر ایتمیان
 نمجملرک تغیر لری اخذ و درج ایدوب حالت صحیه منافی اولمیان
 افعالک نظامدن خروجی استثنایک کرکدر و بو عصر لده
 علم تشریح مرضی درجه کماله رسیده اولوق سید یله بعضی اطباء بادی
 مرض اولان اشبابی بهر حال آلات و اعضا ده بر آفت ماده يك
 وجودی اولدیغی جزم و یقین ایدوب لکن اکثر احوالده بو آفت
 ماده حواس ایله حس اولننه منوب همان یز لک محسوس

و مشاهده اولان اختلال افعال اولد یقیندن بواختلال و تفری
سبب مرض دیواخذ و اعتبار ایدرز دیرک مرضك اول آفت
مادهك پدیده حصول و وقوعدن عبارت اولسی براضی معقولدر
دیمشدر (امدی بو محله دکن اطبانك حقیقت مرض باینده اولان
اقوال و آرا رینی مصنف کاب زبده و خلاصه ایدوب کند و
رأی اوزره مرض اول تفریح محسوس در که شخصك صحت عاده سنه
نسبت و اضافتله اعضا و آلاتك وضعه یا خود نسج و جوهر زبده
و یا خود افعال طبیعه دن برینك و یا بر قاجانك جریانیه
و یا بود کر اولناتلرک بر قاجنه و یا جته سنه عارض و طاری اولور
دیو تخریر و تعریف ایلشدر (فصل ثانی) نوع مرضك تعریفنه
دائر بعض کلام بیانده در سابقه بیان اولندیغی اوزره ماهیت
مرضك تعریفی مثللو انواع مرضدن هر نوع مرضك دخی بر
قول کلی ایله تعریف اولماسی مقضی اولوب لکن بو کتاب الحق
علم امور کلیه مرضیه بی حاوی اولق اوزره تألیف اولندیغه بناء
نوع مرضی تعریف و اندن بحث ایتله وظیفه دردن خارج ایدره
بعض ملاحظات و مطالباتك بسط و بیانی مناسب کورلشدر
امدی فصل اولده بسط و حکایه اولندیغی اوزره ماهیت
مرضیهك حقیقتنه وصول متعذر اولدیغی مثللو نوع مرضك
دخی حقیقتنه وصول متعذر در و کرجه بعض اطباء مرض
مخصوصی حقیقتنه تعریف ایتک الحق اولمرضك محلی تعیین
ایتمک و او حاکم نوجهله مرض و ما وف اولدیغی اتمک ایله اولور
دیمشدر (ولکن بقول دخی باطلدر زیرا بو مثللو تعریف
دخی تعریفات فظیه قبیله ندر مثلا (بلور سیتا) یعنی ذات الجن

حجاب صدرك التهای در دیمك (و تابس من تر یقا) صلابت
ماسار یقا غدد ماسار قیهك فطره اصلیه لرندن استحاله لریدر
دیمك (و آسیچینس) یعنی استسقاء ز فی حجاب مستطنه سرور
اطلاق اولسان ماییت دمك انصبابدن عبارتدر دیمك
و ایدستاقسینس) یعنی رعا ف غشاء مخاطینك سیلان و جریانیدر
دیمك و هکذا هر بر مرضی بو گونه تعریف ایتک اولمرضك
تعریفات حقیقتیه سی اولیوب بلکه اسملرینك تفسیر لریدر و بوندن
بشقه بعض امر اضك محالری اطباء عینده متفق علیه دکلدر
مثلا جای نایبه یعنی استمه دنیلان مرضك محلی بعض اطباء عینده
کدر و بعضیسنك رأینجه طحال و بعضیسنك قول اوزره معده
و فرقه آخری زعمینجه امعا و بعضیسنه کوره اعصاب کذلک
جلد و ویدیا ب و عروق لنفایه ماسار قیه اولوب هر بری مرض
مذکور کوری کندی رأی اوزره تعریف ایلدیکندن برینك تعریفی
دیگرک تعریفیه مناقضدر (امدی بر مرضك کوز لجه رسم
و تعریف اولماسی مراد اولندقدنه اولمرضك آثار اعراضی
و بعضادخی اسباب ظاهره سی تعریفده اخذ و اعتبار اولمالیدر
مثلا ضربه و صدمه و جروح و عریجه قولنج اسری معناسنه
جوهرنده (اسرب) یعنی قور شون ماده سی بولسان بعض
ادویه کیمیاییه بی استعمال و تناول سیدله حادث اولان و جمع قولنج
و سکنه و مرض فرنگی و جدری بو قیلدندر اسباب ظاهره سی
تعریفده اخذ اولندقدنه صحیحجا شرح و بیان اولمز (والحاصل
برمرضك افرادنی جامع و اغیارنی مانع اولق اوزره تعریف
اولماسی مراد اولندقدنه اولمرضی اشخاص متعدده و اسنان متفارقه

و مستوف متمایزه و اقالم مختلفه دن قنغی شخص ایله مناسبتی
 و قنغی سن ایله ملازمتی و قنغی صنفده کثرت و وفرتی و قنغی
 مزاج ایله موافقتی و قنغی اقلیمده قدیم و اصلی اولدیغنی بیلوب
 و بهر صورتده اولرغس بولندقدن انکلا بر پرودا بولنان اعراض
 لارمه بی و بعضی صورتده بولوب صورت دیگرده بولنمیان اعراض
 مفارقه بی بر برندن فرق و تمیز برله اولرغنی انار دایمه و اعراض
 لازمه سبله تعریف ایتک ایله اولورننه که غیر نمود نام طیب کتب
 الجیساتک جلد اولنده بونی تصریح ایتشددر * باب ثالث *
 امر ارضک محال و مواضعی بیاننده در امر ارضک مواضعی
 و محالری اوج قسم اوزره اولوب (اولکسی کرک بالذات و کرک
 بالواسطه حواس ظاهره دن حسن بصر و حسن سمع و حسن لمس
 ایله محسوس اوله رقی معلوم اولانلر و ایدنجیسی مقدمات بقینه دن
 اولان مجربات ایله استدلال ایدرک حصوله کللر اولوب) او خججیسی
 دخی کرک بطریق الاحساس و کرک بطریق الاستدلال بر وجهله
 معلوم اولیانلردر بر صورتده رمد) یعنی کوزا غریبی و درون فدن
 حادث اولان بشورات و اورام و لودتان تعبیر اولنان خذله کوزی
 و حیره) یعنی بلاحقق والات ناسلده ظهور ایدن نسته لر و اغشیه
 دماغیه دن ام صلب تسمیه اولنان غشاده منتشر شکانده حاصل
 اولان اورام کذلک بعضی اعراض بطبیه ایله مرض اولان
 کمسنه لک قارننه اصول اوزره بصهرق و اوهرق احشاء بطنک
 قنغی سنده اولدیغنی فهم اولنان امر ارض و بالذات کورمک
 و اشتمک ممکن اولدیغنی صورتلرده کورمک حقنده (اسبقولوم)
 و اشتمک حقنده قریب عهدده لانتک نام طبیبک ایجاد و اختراع

ایلدیکی

ایلدیکی استه توسقوب تسمیه اولنان اکثرک اعانه و وساطتیه
 حل و کشف اولنان جمله سی قسم اولدن اولدیغنی اشکار اولور
 اما مواضع و محالری امر ارض مذکورده مثللو محسوس و مشاهد
 اولوب بلکه امر ارض داخلیه دن اولان بر مرضک موضع
 و محلی تعیین ایتک بالاده بیان اولدیغنی اوزره استدلاله محتاج
 اولوب اولدخی ابکی وجهله در اولکسی تشریح مرصیده
 بیان اولنان قواعد کلیه و ثانیه دخی علم امور طبیعیه ده
 تقریر و اثبات اولنان افعال طبیعیه پناه در شویله که مرض
 واحد سببیه و فوات ایدن نیجه کیمسه لر تشریح اولندقدن اکثرک
 اعضا و الاثرلریدن بروز یاده سی متغیر و فاسد اولدیغنی بالتجربه
 ثابت اولسه اولر ضد او غریبان اخر کیمسه لر ده دخی ینه اول
 عضو و آتک تغیر و فساد ایله یعنی اولر مرضک موضع و محلی
 اولعضو اولدیغینه بحسب النظر الحدسی حکم اولور مثلا
 بر طرفده وجع شدید ایله برابر نخامه دبقیه دمویه و سرخست نبض
 بوانان کیمسه لر وفاتلریدن صکره تشریح اولنوب اولکیمسه لرک
 ریه لرنده بر تغیر عظیم بولمغله هزار ینه اول طرفده اعراض
 مذکورده ایله برابر اول مرض بولننان کیمسه ده دخی موضع
 مرض ریه اولدیغنه حکم اولور لکن بعضی اسباب ایله مثلا
 سکه و فلج و صرع و کذا موت فجانه ایله وفات ایدن کیمسه لر
 تشریح اولندقدن اولکیمسه لرک اعضا لرندن هیچ بر عضوده
 بر تغیر حسن اولمغدیغندن بومثالو امر ارضک موضع و محالری وجه
 اول ایله بلکه میوب بلکه فسیولوجیاده بیان اولنان قاعده لر
 تطبیق و قیاس ایله حصوله کلورز را علم مذکورده هر فعلک

آلتی کیم اولدیغی اثبات و بیان اولوب ویر فعلک نظام
طبیعی سندن خروچی اولفعلک آلتده برتغیرک وقوع و حصولی
مستلزم اولدیغی دخی ثابت اولمشدر بنا برین مثلاً بدنک بر طرفنده
یا لکن بروجع شدید خس اولوب یا خود اول طرفده قوت حس
معطل اولسه اولرضک محلی دماغ و یا اعصاب اولدیغنه و مرض
من یور حرکت و سکون و عضلاتک تقبض و انبساط لری ایله
تراید و تناقض ایله یکی صورتده منع خلوط یقوله موضع مرض
یا عضلات و یا اعصاب و یا ایکی مجموعی اولدیغنه و حکیم اولور
زیرا علم امور طبیعی ده حسک آلتاری دماغ و اعصاب و نقله ک
یعنی حرکت ایله ک دخی آلتی عضلات ایله اعصاب مجموعی
اولدیغی اثبات و بیان اولمشدر پس ایکی وجه ایله واضع
و محلی تعیین اولنه میان امراض قسم ثالث اولوب اولدیغی
حیاتدر که اظهار وجهه له موضع لری تعیین ایله مملودرتنه که
باب نایده اشارت اولندی و علم تشریح مرضی به تشبث و توسل
اولسه اولدیغی یو باید عاجز در زیر بعض کره اعضا ک
هیچ برنده تغیر حس اولموب و بعض صورتده جمیع اعضاء
بطبیعه ده برتغیر عظیم و امعاده بشورات و تسخیریه و مجرای هوا ک
شعبه لرنده بر جرت و بطون دماغه سر و زینه اطلاق اولسان
ضویک وجودی و طحال و عضلاتک لون و قوام لرنده بر بوز قلاق
و جلده غانغرینه ال حدوث ایتش بولور اما فسیول و جاییه
تطبیقا تعیین اولسون دینور سه جواب اولدر که کر چه بر فعلک
اختلالی اول فعلک آلتده برتغیر اولدیغنه دلالت ایدر لکن
باب اعراض و علاماته بیان اولنه جنی اوزره افعال طبیعی ک

تغیری ایکی در لو اولوب بر یسی بالذات و دیگر ی بالعرض اولور پس
حیاتده افعال طبیعی دن بر فعل تغیر اتموب بلکه مجموعی تغیر
ایتمک سببیه قنغیسی بالذات و قنغیسی بالعرض متغیر اولدیغی معلوم
اولوب فسیول و جیاده بیان اولنان قاعده ایسه بالذات متغیر اولان
فعلک آلتی دیمک اولدیغندن اول طرفیق ایله دخی بومثال و امراضک
موضعی تعیین اولنار بوند نصکره معلوم اوله که امراضک
بعضیسی بدنک مرکب اولدیغی اعضاء مختلفه و انسجه متغیره دن
هر جنس عضوده و هر نوع نسجده و قوعه کله بلوب
و بعضیسی دخی ایلردن بعضیسنده حصوله کلور مثلاً التهاب
و سرطان و اسکور بوط و فرتکی و بونلرک امشالی اولان آخر
مرضک وقوعی و حصولی بر عضو و بر نسجه مخصوص اولوب
بلکه جمیع عضوده و هر بر نسجده حادث اوله بلور و بعضیسی
دخی مثلاً استسقاء و سیلان دم و بونلرک امشالی مرضلر امراض
مذکوره ک عکسنه ملا بس اوله رق جمیع عضوده حصول
و حدوث لری ممکن اولوب بلکه اولکسی یعنی استسقاء مائیت دم
اطلاق اولنان ضوی افران ایلین غشاء عسکبوتی و حجاب صدر
و منسبطن بطن مثلاً و غشالده حدوث و سیلان دم اغشیه بلغمیه
تسمیه اولنان غشالده ظهور ایدر و ذکر اولنان اختصاصدن مراد
اختصاص حقیقی اولوب بلکه اختصاص اضافی اولدیغندن
مثلاً سیلان دم حقه ده اغشیه بلغمیه دن ماعده اولان اعضا
و انسجده حدوث ایدن سیلان دم ایله اغشیه مذکوره ک
سیلان دم مخصوصی یوقدر دیومنا قسه اولنار بوند دخی خنی
دکلدر که امراضدن جرحه و انکسار و ذاء سرطان مثلاً بعض

علل ابتداء ظهور زردن انتهازینه دکن محال برنی تبدیل الیمزلز
و بعضی دخی بالعکس تبدیل محل ایدوب اندر دخی بر قاج
گونه در بعضی محل اولی ترك ایتیه ترك یواش یواش اعضاء
مجاوزه به نقل و سیرایت ایدر تنه که اغشیه بلغمیه ده حادث
اولان التهابات یونوعندند و بعضی موضع اولی ترك ایدر
دفعه محل اخره نقل ایلر حیره متقله و ریخ طیار و نار فارسی کی
واستان و فصول مثل و بعضی احوالک دخی موضع امراض
حقنه دخل عظمی وارد شو یله که سن صباه یعنی اوان
صباوتنه امراض رأسیه مثلا استسقاء رأس و سعه و نار طیار
و قلاع یعنی اغزاغریسی و ر عاف کی مرضار اکثر پایله که دائما
پوسنده حدوث و کذا سن شبانه التهاب حجاب صدر و التهاب
ریه و نفث الدم و امر اض قلبیه و عرینده سل و ترکیده ورم و ایچه
خسته لک دیومشهور اولان مرضار حدوث ایدوب خصوصاً
مرض اخیرک سن شبانک غیری استانده ندرت وقوعی و قات
حدوثی اولد یقندن بین العوام مرض من بورك حصولی همان
اون بش ايله و توزار اسنده اولور دیومشهور دروسن شبانه امراض
صدریه خوق اولدوغی مثل و سن کالده دخی امراض بطییه یعنی
انده محفوظ اولان اخشانک علل و امراضی و قوعه کلور مثلا
معدده و امعاء و بیضتین و خصیتین و کبد و مثانه و رخم مرضاری
کثرت وقوع اوزره در شویله که امراض مذکوره بوسندن اول
وضیکره حادث اوله بلور سده بیکده برقیلندند و سن صباه
حصول بولان ر عافه بدل سن شبانه نفث الدم حادث اولد یغی
مثل و سن کالده دخی نفث الدم بواسیره تبدیل اولور و الحاصل

سن شیخوخته امراض بطییه و خصوصاً امراض مثانه ايله
ینه یکیدن عته و عمی و صم و استرخاء عمومی مثل و امراض رأسیه
ظهور ایدر و بعضی امراضک ظهوری فصول اربعه ايله موافق
و مناسب اولوب فصل شتاده امراض رأسیه و فصل ریه و
امراض صدریه و فصل صیف و خریفده امراض احشایه
علل بطییه وقوع بولور سده لکن اسنان حقنه بیان اولان
موافقت و مناسبک درجه سنه بالغ و واصل دکلدر * باب رابع علم
اسباب مرضیه بیاننده اولوب بر مقدمه و التي فصلی حاویدر
مقدمه * علم اسباب مرضیه اول علمه اطلاق اولنور که انده
امراضک حصول و حدوثلرینه سبب اولان مواددن بحث
اولنور و اسباب دخی ایکی قسم اعتبار اولنور برینه اسباب داخلیه
تعبیر ایدر که بالفعل بدنده بولان مواد عنصریه یعنی اجزاء
بدنیهدن عبارت اولان سیلر در و اول برینه اسباب خارجیه
اطلاق ایلشدر که خارج بدنده یعنی خارجده موجود اولان
سیلر دیکدر و بوقسماری دخی مرتبه ثانیه ده اوزر قسمه تقسیم
اولنوب ظهور مرضیه دخل عظمی و تأثیر قویسی اولانله
داخلیه و خارجیه قیدلری معتبر اوله رق اسباب قویه و تأثیر
جزیلری اولانله اسباب ضعیفه و بدنی تدریجاً فساد و تغییر
ایدرك مرض خصوصه مستعد قیلان اسبابه اسباب معدده و بدن
مستعدده بالقوه موجود اولان غلی اتفافی اوله رق تحریک
و ایقباظ و قوه دن فعله اخراج ایلنله اسباب اتفاقیه و قوانین
حکمت طبعیه و اصول کیمیقاییه متعلق اولانله اولکی به
اسباب جسمانیه و ثانی به اسباب کیمیقاییه و طبیعتک بر مرضی رد

قامه سی ارتفاع مذکور در دن کرك انسان و كرك حیوان اولمغاریه
 دخول ایلد کلمی آنده اختناق واقع اولوب هلاك اولدقلری
 چوقدر و براوطده مجتمع نیجه مریض کیمسندردن حاصل اولان
 فساد و تعفن و اوان خریده و قوعیافته اولان امواتدن دفن
 اولمامق سیدله حاصل اولان عفونت هوا حیات عفنه و ردیه نك
 حدوشه سبب مستقل اولور (کذلک نباتاتک رایحه سی دخی بعض
 امراضک حدوشه سبب مستقل اولور) مثلاً سنبل و زنبق و طورنج
 و پورتقال اغا جلرندن صادر اولان رواج قویه باش اغریسی
 و کوکل بولماسی و بایلمه سبب اولور (و مواد نباتیه ده حاصل
 اولان میاسمایعی ماده عفنه اکثر یا حیات نایبه سبب مستقل اولور
 و بتاق و چورق محالرك جوارنده توطن ایدن کیمسه لده مشاهد
 اولان حیات دوریه نك حصولی اولمخلرده حادث اولان میاسمالردن
 نشأت اتمسی اقرب احتمالدرزیرا بویله لرده توطن ایدن کیمسه لده
 حیات مذکوره نك اواخر صیفده ظهور اتمسی بوموسمه بتاق
 و چورق مکانلرك صوری چکیلوب مقدماصوایله مستور اولان
 مواد نباتیه میدانه جیقوب کندیلرند موجود اولان میاسمال
 دخی هوایه داغلوب امراض مزقومه نك حدوشه سبب اولور
 و بوتاقلربالکلیه قروودقه حیات مذکوره نك مندفع و زائل
 اولسی دخی بونی تأیید ایدر کذلک هوایه یا ییلوب داغیلان
 ریا ح معدنیه مثلاً قورشون و باقر رایحه سی وجع قولنج و کره
 بخارک مزاجنده زیاده حرارت و زیاده برودت اولسی سبب مستقله
 اولور و زیاده برودت اولسی انجماد و اختناق و اصوات عقیقه
 و اضواء شدیدة صبح و عمایه اسباب مستقله اولور (منطبقه)

به نوعده بولسان اسباب موجب اجسام جارحه دن کولله
 و قورشون و آلات قاطعه دن قلیج و بچاق و آلات نافذه دن مزارق
 و سونکومه لالونسنه لردر که بدنه نوجهله تأثیر ایلد کاری جه نك
 معلومیدر کذلک بعض املاح معدنیه در که کرك چیلدک
 اوزرشته یا بشدرمی و طلا ایلک کذلک ایچمک و یلک ایله
 طوقشدقلری غشوک حیات ازاله و افلا ایدر سموم حیوانیه
 دخی بوتوعدندر کذلک ویروس تعیز اولنان مواد سمیه دخی
 بوتوعدن اولوب ایچق سموم حیوانیه دن قرقلری شوجهتدندر که
 مواد سمیه حیثیه لده تگون ایدوب آخر کیمسملره تعدی
 و سرایت ایدر و بطی الشا تیردر و سموم حیوانیه بالعکس
 سرایع التا تیر و بوتوقلری حیوانلرك مریض اولمسنه موقوف
 اولوب یلکه انسانک براق و بلغمی مقامنده ایلرك بوتوعرطوبت
 طبیعیه سیندرو بوتولرایله سموم اولانلردن غیری به سرایت
 و تعدیلری یوقیدر (نوارده) بوتوعده مندرج اولان اسباب
 مستقله اطعمه و اشربه و اجزا و ادویه در که نیجه امراض متفرقه نك
 حدوشه سبب اولور و باعتبار بعض اطمینان سموماتی بوتوعده
 عدو اعتبار ایلشردن معلوم اوله که معنای سموم اختلاف و انوب
 میاذنام (طیفیک قولنج مقدار قلیلده بدنه تأثیر قوی یله تأثیر
 ایلوب تغیرات عظیمه فی احداث ایدن اجسامه اطلاق اولور
 دیشلردر (و ماخون) نام طیب دخی بالبعمل اطفاء شعله حیات
 شانندن اولان اجسامه اطلاق اولور دیشلردر و علی کلا
 التقدرین حکمای سلف سموی اوج نوع اعتبار ایلوب برینه سموم
 حیوانیه و دیکرینه سموم نباتیه و اول برینه سموم معدنیه تسمیه

ایله لر ایدی لکن اطباء عصر و جه مذکور اوزره انواع
طبیعیه لرینه کوره تقسیم ایتمکی اعتبار ایلیوب بلکه کیفیت تأثیر لینه
نظر ایدی و عده تقسیم ایله لر در بعضی عموم اکاله و عاضیه و قاضیه
و حر یفه و مخدره و مخدره حر یفه و مفتته نو عده لرینه درج ایتمیشلر
ایندی عموم اکاله ک مجرای طعام اوزره ایله یکی تأثیر مقرر حاکم
جمله اوزرینه اولان تأثیر کبی اولوب ایچق عموم اکاله ک
تأثیر ک اعتباری لازمه و مجرای بعضی به اولدیغندن احداث
ایله کلری آفات و مضار دخی مقرر حاکم آفاتدن خطر لو
و زیاده ضرر او او اور و عصره اولان عموم ک دخی کیفیت تأثیر لری
امعانی صفتی و بوزمک طریقه له اولوب بوزمک دخی قوروشون
ایله عموم اولان اجزای واسکی شیرا لر در و حر یفه نو عده دن
اولان سملر دخی قوا و کنه س که عرییده خنظل و تر کیده
ابو جهل قار بوزی و اقوی نوم یعنی خانی الخمر که تر کیده جو یلمه
و اقور بیسا یعنی فرافیون که تر کیده ایت سکی دینلان نبات
و نومز اجزای اولان سملر اجزای لر دن عبارتدر مخدره نو عده دن
بولسان زهر لر آفیون و خانی الکلی یعنی ایت اولدرن و بان اوقی
و تبع یعنی دوتن ددیکنز اوت و بالاد و نه و بولرک امشالی
اجزای لر که تأثیر لری دماغ و اعصابه اولوب ایفعلانی تغییر
و ملکانی تعطیل ایملر و مخدره حر یفه نو عده بولتان عموم
دخی مثلا زهر او مسموم ایکنسینک یعنی عموم مخدره و عموم حر یفه ک
تأثیر لری حای اولان لر در و مفتته نو عده دن اولان زهر لر دن
مثلا دیجه و امراض و باینه ایله هلاک اولمش حیوانلرک ایلریدر که
غانغری سنارک حدوتی و اکثر بامه لک اولان حیوانات ضعیفه ک

حصولی

حصولی موجب اولور و مفرغه و ضروریه و نفسانیه نو علم رنده
بولتان اسباب مستغله دن مثلا افراغ و افرازی افعال طبیعیه دن
اولان بولی و طمشر که بر سبب ایله افراغ اولنه میوب مثانه و رنده
ترکم ایله کلر رنده احتیاس بول و احتیاس علمه کذلک عضلاتک
قوت و شدت ایله اولان قبض و تقلص لری مرکز و ملاصق
اولد قاری اوتار و عظامک قویق و قریب است کذلک انفعالات
نفسانیه دن مثلا عشق و حسرت و ظن و صیبتانده واقع
اولان قصصاتی بدنک ضعف و هزلانه کذلک جوق دوشینوب
و ذهنده بر شینی دلتا قورنی و مالحو لیا که تر کیده قره سودا
دینلان مرض مخوفه و زیاده فرح و خوف و غم و غصه دخی
نیجه امراض مخوفه و مهده که به سبب مستقل او اور ل کذلک
بر مرض امراض آخرک حصوله مثلا عدد سماخیده ک تورمی
احتیاسه و معده و مرازه ک دخی دلیوب قویمسانی حجاب
مستبطن غبطتک الهامیه سبب مستقل اولورل * مقاله نایه ارکان
ساریه اطلاق اولتان مواد سمیه بیانده در * مریض کیمسه دن
آنکله مصاحب و مجاور تی اولان آخر صحیح المزاج کیمسه به
بولاشوب کیمک شانتدن اولان امراضه امراض ساریه و بویله
بولاشوب کیمکه عرییده سرایت و تر کیده بولاشوق اطلاق
اولور و بوسرایت نوجمله حصوله و به کیفیت ایله و قوعده کلدیکی
بوانه قدر یقینا معلوم اولمش ایسه ده لکن بر فاعل مادی
واسطه سینه اولدیغی اطباء عصره عتیده مقبول اولوب
اول فاعل مادی به (و بروس) یعنی ماده سمیه و جوهر ساریه
اطلاق اولندی اندی بوار کاک مریضدن آخر کیمسه به کیمسی

برقاج و جهله اولوب بعضی اولار بضع اجزاء سیاله سندن
مثلا بلغم و قح و عرقك ایچنده محفوظ و مستور اوله رقی اولوب
و بعضا دخی سیالاتك كندیلری ماده سمیه و ساریه به استحاله
ایلملرله حصوله کلور و امراض ساریه برتوعه مخصوص اولدیغنه
بئله سیلری اولان مواد ساریه دخی برقاج نوع اولوب بعضیسی
برشخصه عمرنده برکزه بولاشوب و بعضیسی بیجه دفعه سیرایت
ایدر مثلا (حصیه و جدری و اسقار لاتین) من ضلری انسانیك
عمرنده برکزه پیدا و نفوس و صاری حاق و قریکی و بلکه طاعون
برکیمسه به برقاج دفعه اصابت ایده بلور و سیرایتك برقاج صورتی
اولوب ماده ساریه حاصل اولدیغی کیمسه دن آخر کیمسه به
بولاشمش برشی توسط ایتمه رك اولدیغی صورتده سیرایت
بالذات و بالنفس من یضمدن اولوب بلکه من یض اولدیغی
انارده استعمال ایلمکی مثلا برداق و حوق و قاشق و بالجمله
وقت مرصده و برابر بولنان شیلر سیله کدیکی حالد سیرایت
بالواسطه تعبیر اولنور و سیرایت بالذات درت نوع اولوب اولکی
من یضك ناندیغی او طده اکتوب اقامت ایله حاصل اولور
زیرا مواد ساریه بواو طده موجود در نه که نفوس و بلکه
جدریده واقع اولور و بان الدن اله یعنی حقیقه طوفیق و سورتمك
ایله سیرایت ایدر و امراض ساریه نك اکثر یسی بویه اولور و ثالث
دخی غایت شدید طوفیق یعنی جزئی طوفیق ایله سیرایت
ایتموب بلکه اصرمعه و بشره ان صویلوب و صیرلسته منوطدر
نك داء انكلب سمیه اولنان قودزاق علتنه او غرامش کلایدن
مرض من یورك شخص آخره سیرایتی اصرمعه محتاج و فرنگیلو

کیمسه دن از دواج طریقاً حصول بولدیغی تقدیر جهله
آخره سیرایت ایتمك شرطی بشره صویلوب اولمجه فرنگیلو
کیمسه نك اجزاء سیاله سندن مثلا براقتك وصول و وقوع عینه
مشر و طدر و رابع دخی بعضی امراض ساریه ایله هلاک اولمش
حیوانلرك اجزایلدن مثلا یوك و دریلرندن حصوله کلور که
اکثر یا یولشودری ایله القی اولان کیمسه زده (بوستوله مالتا)
یعنی بثورات ردیه حدوث ایلمشی بوسیدن نشأت ایدر و سیرایت
بالواسطه دخی باکاده یسان اولدیغی اوزره من یضك استعمال
ایلمدیکی شیلر واسطه سیله اولوب انجق انلردن مواد ساریه بی
قبول و آخره نقل ایدن شیلردن کان و عموق و کناور و ایبکدن
معمول منسوجات و مغر و شاتدر خصوصاً بونلر هو انك
طوقمه سندن مصون اوله ر ك كذلك من یض ایله مضاحمت
و محاورتی اولان کیمسه ل بعضی کندیلری مصون اوله رقی
ارکان ساریه بی بشقه کیمسه ل سیرایت ایندره بلورل كذلك
هواده اوچان ذباب و زنبور مثلاً بعض حیوانلرك امراض ساریه
ایله مریض اولمش کیمسه لردن مواد ساریه بی اخذ ایدوب بیجه
کیمسه لره بولاشدر دقلری تجربه اولمشدر و ارکان ساریه نك قوه
سیرایتی باقی و دائمی اولوب بلکه درجه بدرجه مرور زمان ایله
تناقص ایدوب و بالکلیه محو اولدیغی تجارب عیدیه ایله ثابت
اولمشدر مثلا قح جدری برسنه مرورنده براز قوی کیدوب و اوج
سنه مرورنده بالکلیه قوه سیرایتدن اثر قلمدیغی بالمشاهده ثابت
اولمشدر و اعتدال اطلاق اولنان کرک هوا و کرک بدنك حرارت
و پروتی دخی امراض ساریه نك سیرایتنه آعانه ایدر ل (ومیران

الحراره تسخيم اولئان آلتك نريوه يا خود روجي حدانجماد اولان
صه فردن اشاعی خزینه طرقة طوغری هبوط ابلد کده یعنی
هوال صوغوب بوزل پدا اولدقده سريعا امراض و بابت دنگ
مندفع و منطفي اولسي ارکان ساريه نك قابل انجماد اولارينه
و منطقه خارده ضيغه آلت مذكوره اشارت اولئان خد غليان
يعني صول قينا يوب طاقت كل درجه لره چيوه صعود ابلد کده
صاري حوائك دفعه مندفع و منعدم اولسي ارکان ساريه نك
شدت حرارت و افراط سخونت ايله محو و محرق اوله جغه دلالت
ايدر و نفوسك دخی فصل شده كثر و وفرت و قوت و شدت
اوزره خصوصه گلدیكي دخی قول مذكوري تأيد ايدر كذاك
هوانك قبالو و بولائق اولسي دخی مواد ساريه نك تأثيرينه
سهولتي موجب اولور و بواحوال عامه دن ماعدن احوال
شخصيه دن دخی مثلا طفو ايت و شبابت و رخاوت و ضعف
خلقت و استعمالی غادت برله كند بئرینه طبیعت ثابته ايدن شمس
كیمسه لرحقنده معتاد لری اولان ارواح و اكسيراته متعلق شيلری
ترك و عدم رغبت و نقاهت خالده اولان ضعيفت و رغبت
و خشيت و پرهيز و حيه به عدم رعایت و افراغ و استغرا غانده
كثرت و وفرت و فساد و نوم و يقطه خالرنده عدم عدالت
مثلا و حجه الخوائك سرائيك تأثيرنده دخل و اعانه سي واردر
(بودخی معلوم اوله كه امراض ساريه دن بعضی قطعات
اربعه دن برنده یعنی جغرافيونك كره ارضي درت قطعه اعتبار
ايدوب برينه آسيا و برينه افريقا و ديكرينه اوزو باواو لبرينه
دخی امريقا تعتبر ايتدك گری قطعه اردن انجق برنده قديم و اصلي

اولوب قلمه ديكر لرده نقل طريقه حاصل اولمشيدن مثلا
بيلند بئر اوزو يا قطعه سنده نفوس و سعه یعنی كل اضلي
وقديم اولوب جدری و حصيه آسيا قطعه سندن (و پستيس
يعنی طاعون دخی آسيا يا خود افريقا قطعه سبك هديه سي
وامر بقا نفوسى ديلان صاري حجاجي امريقا یعنی يكي دنيانك
بايد كاری و بر كنار يوزل ايا ارکان ساريه نك جدوت اولسي
و ابتداء ظهوری نوچه لار اولدنی مستور و خفي اولوب انجق
بعض اطباء كره و جوده كلوب نالند نصب كره برندن او برينه
بولاشوب كرك حصول و ظهوره كوردن عشار ايسده قول
منه كوريك صحيح اولدنی معلوم اولوب بلكه اولاد جدوت
و ابتداء ظهور لرينه سبب اولان اسباب وجوده كلد كده ينسه
يكيدن طاعت اولسي ممكنه و ايكی ضرورت دخی بواحوال
سملرينك حيوان و حجاج خود بعض مواد سماريه حيوان
و اعضايی حجاج اولد بغيره اختلاف اولوب طبيعت نام طبيعي
جمله سلك خرد بئر طبع كوريله بلور غایت كوز چك بوج كلر
اولد بئر ناهب اولوب بجه و زرايط دخی اوكی نوع یعنی پراري
حيوان و پراري حجاج كو قندن اولدنی معنى متولين و قبول المشايد
و صوايه قريب اولان جمهوريك مذ هيدير * فصل ثانی *
اسباب معده پستانده اولوب بر مقدمه و ايكی مقاله بی حاویدر
مقدمه اسباب معده نك بعضی بر كیمسه به مخصوص اولوب
بلكه احوال عامه دنند اولوب تأثير لری بر حقوق كیمسه ها بريدن
مثلا بر شهر و بر ايلات و بر دولتك و بر اورد و دوتا و خست و خانه
وزندان مثلا و بر لره مجتمع اولان كیمسه لره اولوب امراض

متشابهه ذك الحصولي موجب اولوب بعضيني دخي احوال
 شخصيه دن اوله زق تاثيرلري دخي حادث اولدقلري كيمسه زه
 خاص اولق تفريله انجق اول كيمسه زده مستيلري اوله جق
 امراضك حدوت و حصولي مستلزم اولور لا ينس قسم اوله
 اسباب معدة كلية وقسم ثانيه اسباب معدة جزئية تسمية اولوب
 ايجالا هر قسمدن بعضيني ذكر و لسان اولتور * مقالة اولي
 اسباب معدة كلية بياننده در * اسباب معدة كلية بك بعضيني
 كره بخارده و بعضيني دخي توطن اولان بخارده مخصوصدن
 (الحمية) هوانك بدن انسان اوزنه تاثيري اولديغي مشاهده ايدن
 اولوب و لاقي نجه امراضك حدوتة سبب معد اولديغي
 تجازيب حديده ايله ثبوت بولمشدر شويله كه هواء بارد و يابس
 التهابات شديده و سيلان دم مقرط و طبيعت التهابية اولان ججع
 امراض حادة به و هواء حار و يابس دخي التهابات خفيفة و حرة
 و بشورات و قوخته و صفرا علامتي اولان ججع امراضه و هواء
 جاز و رطب دخي امراض يالغيب و ضعيفه به و هواء بار و
 و رطب زكام و اشكور بوط و ريخ طياره سبب معد اولوب بدني
 امراض مذكوره بك حدوتة مستعد قيلور (وشخ الضاعه
 بقراط فصوله تنبيه ايلديكي اوزره ججع امراضك هر فصلده
 ظهوره كليتي ممكن اولوب لكن هوانك تباينات و تغيراتك
 اصلي اثراتك حدوتة دخل عظيمي نوادر و ينه فصولك
 باب ثابته كرك فصل شتاده حادث و كرك فصل صيفده حادث
 اولان امراضك ينلرنده اتحاد صورت و اردر ايضي فصل شتاده
 وقوعبولان امراضك صور تلي مجد و فصل صيفده حادث

اولان امراضك دخي كذلك صور تلي متحد اولوب امراض
 شتائه بك صورتي امراض صيفيه به و امراض صيفيه بك
 صورتي امراض شتائه به معيار درديق اشارت ايتمشدر و بوجهله
 امراض ايكي صنف ايتك درج طريقيه در يعني فصل ربيعك
 نصف اخيره فصل خريفك نصف اولي فصل صيفدين
 و فصل خريفك نصف اخيره فصل ربيعك نصف اولي
 فصل شتادن اولسني اعتبار ايله ذر (و فراتسه ده فصل ربيع
 و سابق و لاحق اولان آيلرده حصوله كلان امراض پيسته كي
 مشابهت فصل صيف و سابق و لاحق اولان آيلرده حدوت
 ايدن امراض پيسته اولان مشابهتدن زياده بولنوب كذلك
 فصل خريفده ظهوره كلان امراض ايله فصل شتاده
 وقوعبولان امراضده دخي مشابهت مذكوره بولمغه بر طرفدن
 فصل ربيعده حصولبولان امراض و بر طرفدن فصل خريفده
 ظهوره كلان امراض ججع اولنوب بر رينه مقايسه اولدقدده
 فصل ربيعده بيدا اولان امراضك سيرلي سريع و التهابي
 سليم و مدتلي قصير و قابل تدبير و اكثر يا حاي التهاب اثر ليله
 وقوع بولدقلري مشاهده اولنوب و فصل خريفده وقوعبولان
 امراضك سيرلي بطي و مدتلي طويل و التهابي خطر او
 و غير قابل تدبير و حاي صغري و به علاماتي بديد اولديغي رؤيت
 اولمشدر (و بوقتقن مقابليتك امراضلريني پيسته فرق عظيم
 اولديغي مثلوه بر فصلده وقوعه كلان امراض پيسته دخي
 فرق بولنه ييلور سه ده انجق فصلين مرقومين پيسته بولسان
 فرق قدر ظاهر دكلدو (بودخي معلوم اوله كنه اطباء عتدنده

فصول اربعه اهل هیت عندئذ مصطلح اولان فصول اربعه
یعنی شمسک صفر حله انتقالیدن صفر سرطانه و اربعه دکن
اولان مده فصل ربیع و صفر سیرطاندین میرانه دکن اولان
ایامه فصل صیف و صفر میراندین صفر جدیه و اربعه دکن
اولان اوقات فصل خریف و صفر جدیدین ینه صفر حله رسیده
اولانجه ینه دکن اولان زمانه فصل شتا اطلاق ایلد کبری فصول
اربعه اولوب بلکه آنلره مغایر اولارق شباطک اون ایکسندن
مایسک اوائلنه دکن ربیع و اوائل مایسندن اواسط اغستوسه
دکن صیف و اواسط اغستوسه و سدرین تائینک اون ایکسینه
دکن خریف و بوندن دخی ینه شباطک اون ایکسینه دکن
شتا تغیر اولنور و وجه مذکور اوزره فصول اربعه طبیعتک
فصول اربعه متعارفه ینه مغایر قلمسی امراضده بو فصولدن
هر برنده اختلاف و تغایر مشاهده اولدیغنه منیدر (تنبيه)
هر بار کتب طبیعه فصول اربعه دن بری مطلق اولارق
ذکر اولسه مراد بو فصول اربعه دن اولاندیر (امدی فصل
شتاینوست اوزره اولدیده امراض التهایه و سیلان شدیده ینه
ورطوبت اوزره اولدیغی حاده عمل بلغمیه و سیلان مزمنه
فصل ضیقده دخی امراض صفراویه و خیسان و کک
و قولر امور بوس و امراض عصبیه و فصل خریفده دخی
بلغمیه و استطلاق بطن و اسهال و خیمات ثابته حدوث فصل
ربعه دخی حناق امراض صدریه حیات التهایه واقع اولور
وقر و بعض کواکب ثابته بعض امراضک حصیول بولمیشنه
سبب اولور دهمش ایسه ده هنوز کواکبک آغوسقرا یعنی کزده

بخار اوزرینه تأثیری اولدیغی معلوم اولوب و مزاج هوایی
دخی تبدیل و تغیر ایلد کبری ثابت اولدیغندن بدنه دخی بروجیه
تأثیرلری اولدیغی ثابت اولشدر اما قریب بعض امراضه سبب
اولسی جذر و مد خصوصیه تشکلات قریه نک دخلی
اولدیغنه بناء بدن انسان اوزره تأثیر ایلمی استبعاد اولوب
اسباب مرضیدن عد اولنه یلور و مکان و محل دخی اسباب
معه دندر (بشویله کد اقالیم جنوبیه ده تیانوس یعنی تمدد
و صیاری حیا و اقالیم شمالیه ده مشهور اولیان نیمه امراض
التهایه کثرت اوزره اولوب و اقالیم معتدله ده دخی درلو درلو
مرضله خصوصیلور و مرتفع و یابس اولان پرده امراض
حاده و عمالک مخطه و رطبه ده امراض مزمنه ک حدوثی
اکثر در بعض بری یوکسک و بعضی اشاغی دوشمش
شهر و لایسلرده و دخی قطعه مرتفعه ده امراض قلت اوزره
اولوب لکن حاده و قطعه منخفضه سنده امراضه کثرت اولوب
لکن مزمنه اولور (و اخواجه فیک) منیه و اهوریه و امکنه
حقنه تالیف ایتدیکی رساله ده تنیه ایلدیکی اوزره برحاک
جوانب اربعه دن قتی حاجی مکشوف ایسه اولحده وقوع بولان
امراضک اکثریسی آحق اولان جانیدن هبوب ایدن روز کارک
تأثیری سببیه اولور کذلک وطن اصلیریدن اوزاق پراره نقل
و سفر ایدن کیمسه لر حقنه نقل مذکوره دخی اسباب معده
کلیه دن اوله یلور کذلک آفات نفسانیه دن مثلاً غصه و غم و کدر
کذلک ازدو و محاضره و لغش قلاعده بولسان عساکر و اهالی
حقنه بخاریه و محاسره ایدن دوشماتک صوت غلبه شندن

نشأت این افات نفسانیه دخی اسباب معده کلیه دن
اوله بلور * مقاله ثانیه اسباب معده جزیه بیانده اولوب بر مقدمه
وایکی نعطی حاویدر * مقدمه اسباب معده جزیه اسباب
معدۀ کلیه مثلاً و متعدده و کثیر اولدیفندن ایکی قسمه تقسیم
واحوال شخصیه دن اولان اسبابی علی الافراد حاوی اولق
اوزره نعط اول وضع اولوب نعط ثانیه دخی احوال شخصیه دن
اولوب بلکه تأثیرات خارجیه دن اولان ایان و بیان اولتور
(نعط اول احوال شخصیه دن اولوب حدوث مرضیه تأثیری
اولانلردن بریسی سن یعنی باشد زراهر مرضیک حین ولادت
بلکه رحم مادرده یواندیغی و قتلدن آخر عمره د کین حصول
یولماسی ممکن ایهده لکن بعض امراضک حصول و حدوث
بعض انسانده و بعض آخرک دخی بشقه یاشارده حدوثی اکثر
اولدوختدن مدت حیاته جمیع امراضیه استعداد علی السویه
اولوب بعضی بعضی انسانده و بعضی دخی دیگر سنلرده کثیر
الوقوع عدر مثلاً استسقاء رأس و امشعاع نخاعک ظهوری حین
رحم مادرده اولدیغی ائاده و اختناق المولودین نام غلت و یرقان
و غلظت نسج خلوی عهد ولادته و حیات خراجیه و دیش
دوکت اغریسی و نارغاری و عاف و خناق خناق تسمیه اولوب
زبان افرنجیده قروپ اطلاق اولان یزوع خناق و سعال کلی
یعنی یونماجه او کسورکی دیتلان او کسورک و سعه یعنی کل و وجع
نخاع و سراجیه و حرکات تشجیه و علل دودیه بریاشندن یسی
یاشته وارنجیه د کین اولان مدته و التهاب ریه و سل و نفث الدم
کنجلاکده و مر اقیه و سیلان دم و سرطان و امراض عضویه دخی

سن کالده و جوهر دماغک کوشمه سی و آقاسی و عته و ضم
و علل مثانه دخی سن شیخو خنده کثیر الوقوع بلکه دائمی
الحصولدر (استطراذ) قدماء اطباء دن بعضی زعم ایتشردر که
مدت حیاته بعض اوقات شخصه و معینه واردر که انلرده
امراضک ظهوری سار و قتلدن اکثر اولوب و یوقریب ایله موت
دخی اولوقتلرده زیاده واقع اولور دیوب اولوقتلره سنین
انخطاطیه) تسمیه ایتشرایدی و ز غلظتیه یوسنین
انخطاطیه کویا بر عقده اولوب هر پر کیمه یو عقده لردن برینه
واصل اولدقده اولکیمه نیک عمرینک ادوارندن بری دو کنبوب
نظام بدن یکی برصورتیه کیزر دیرلر ایدی (وکلدان یون قوی اوزره
یومذهب قدماء حکماء دن فیلسافورسک مذهب باطلی اولوب
نیجه زمان مکاتیب حکیمه و مدارس علمیه ده ضبط و تقریر اولمش
ایدی و یووهمه ذاهب اوله نیک منشائی بودر که علم امور طبیعی
انسانیه ده بیان اولدیغی اوزره بدن انسان دائمی حالده قالمیوب
بلکه برطرفدن تجدید ایدوب و برطرفدن خراب و بعبارة اخری
برطرفدن تحلل و برطرفدن ترکیب اتمک اوزره اولدیفندن بعض
قوله کوره ایکی و بعضیسنه کوره طقوز و بعضیسنه کوره یدی
سنه ده ردور ایدر یعنی یدی یا طقوز یا ایکی سنه ختم ائنده یدی
سنه و یا طقوز سنه و یا ایکی سنه اول بولنان اجزادن هیچ بریسی
موجود اولوب معدوم اولور اتمی و احوال مذکورده دن بریسی
دخی ذکورت و اثوث او اوب ذکورده جرحه و ضربیه و انکسار
و حای عفته یعنی تیفوس و علل ریج طیار مثلاً و امراضک
و قوی اکثری اولوب نوع انانده دخی امراض عضویه جنون

اولور لکن هر نوعه مخصوص اولان امر اضک اکثریسی
مقتضای نوعیت و مستندای ذکورت و انوثت اولوب بلکه
اسبابک موافقتی و مدار تعیشک اختلافدن اقتضایدر مثلا
دینه یعنی اسنسقاء به ضمتین زمره رجاله و رجک اسکیر تغییر اولنان
بر نوع تغییر و فسادی و التهاب رحم طائفه نسایه مخصوص
اولوب و بعضی دخی نه مقتضای خلقت و نه اسبابده
موافقتدن نشأت ایدوب انجق و قوعی بعضیستند کثیر
و بعضیستند قلیلدر مثلا رجایده حصات مثانه و احتباس بول
و انانده استریایعنی اختناق رحم و تیدیک سرطان تغییر اولنان
بر نوع تغییر و فسادی جوق واقع اولور و اسباب معده جزیه ذن
برایسی دخی مزاج اولوب دموی المزاج اولان کیمسه لرامتلاء
عروق و التهابات شدید و سیلان و حای التهاب علاماتی بولنان
جمع امراضه و صفراوی المزاج اولانلر دخی حیات صفراویه
و خرابات و التهابات غشاییه و امراض آلیه خصوصاً فسادات
سنتطائیه به و لنفائی المزاج اولانلر دخی علل زکامیه و اسنسقاء
و سراجیه و اسکور بوط و امراض مزمنه و عصبی المزاج اولان
کیمسه لردخی استریا و فراقیا و مانیا و مالیخولیا و حرکات
تشبیه و اختلال حواس ظاهره و ملکات عقلیه به مستند
اولوب مختلط المزاج اولانلر دخی هر بر مزاجک سبب معند
اولدیغی امراضه مستعد اولوب (لکن ضعیفا حصوله کلور و قوی
البیه اولان کیمسه لک مأوف خسته اوللری کرجه سیرک واقع
اولور لکن خسته اولدقلرنده ضعیف البیه اولانلر کی امراض
خفیفه ایله خسته اولوب بلکه امراض حاده و التهابات شدید

ایله خسته لنوب و اکثری تدبیر قبول ایتوب هلاک اولور لکذلک
اعضایک بیوکلمکی و کوچکلمکی دخی اسبابدن عدا اولنه بلور
مثلا باشی بیوک چوققلر اسنسقاء رأسه و اختیار اولانلر دخی
سکتهیه و کوکی ککش اولانلر کربلری بیوک اولدیغندن قلبک
آور سمانه مستعد اولور (ورئیس الصناعه یعنی بقراط)
یازمشدر که اخشای بیوک اولان کیمسه لرجع منب اصله نایب
مستعددر کذلک یر فلی ادمان و اکثاردن حصوله کلان قوت
اعتیاد دخی اسباب معده جزیه ده اولوب هر تقدیر اولفعلی
اعتیاد قدیم اولسه اولقدر دخی ترکندن اخری اض متنوعه حصول
بولور فافهم کذلک صناعت و حرافتک دخی حدوث مرصده
تأثیری اولوب هر بر صنعتک اقتضاسنه کوره نجه علل حادث
اولور (مثلا مذاکره علوم و مطالعه فنون ایله مشغول اولان
ذوات صداع و سهر و اکثر یازله و سکتیه و حمال مثلاً و افعال
شاقه بدنییه ایله اوغرا شانلر فتق و انکسار و انجلاع و بومثالور
امراض خارجیه به مستعد اولمشدر (و بودکر و انسان احوال
شخصیه دن مانع اسباب جزیه دن عدا اولنه بلور بشقه احوال
شخصیه وار ایسه ده لکن انلرک تأثیر لری بونلر قدر طیاره
اولدیغندن بوقدر ایله اکتفا اولمشدر (نقط) ثانی اشبو نمطده
بیان اولنه جق اسباب معده جزیه انواع سته دن محیطه نوعنده
بولنسان اسباب معده جزیه اسباب معده کلیه ک محیطه نوعنده
مندرج اولدیغندن انواع باقیده موجود اولان اسباب تفصیل
و بیان اولور (منطبقه) بو نوعده بولنان اسباب جزیه دن
برایسی رویه اولوب انجه و خفیف رویه لردن که ریح طیاروز کام

و نوازله و صجاق طوتان رویه ل دخی بدنی سخوتی سببیه
 کوشیدیکندن ینه علل مذکوره نك حدوثه سبب اولور
 و بوسیلردن تأثیری قوی اولان اسباب بدنی باضوب صمق
 طر بقیه له تأثیر ایدنلر اولوب منوطی اولان عضوک بکولمسه
 و اوامضوده اولان اجزاء سیاله خصوصاً و صا آورده ده و بلکه
 شراینده محفوظ اولان دمک جریان و دورانی تعویقه سبب اولور
 نه که قاعده سی عصابه ایله بغلنش و بوغلنش اولان شیشلرک
 باغک صقلسانی سببیه غانغرینا حاله کیرمسی و قصیه ریه نك
 صقلسانی اختناق و قوعی ییاندن مستغیدر (ولکن انوطا
 سببیه و قوعبولان اثرلک ظهوری اکثر یا سائر اسباب معده جریه
 مثلاً و اغردر و بونلردن حادث اولان اثرلک بعضی غایت
 ضررلو و بعضی دخی جزئی ضررلو اولسی تضییق ایدن
 شیلرک طبیعتی و عضو منوطینک بنیه سندن و مدت انوطادن
 ایجاب ایدر (امدی بصوب و صفان شیلرک بعضی دیز باغی
 و صان غو و جکر طه و طاریلک کبی ظاهر بنده ملاصق اولان
 شیلر اولوب بعضی دخی کرک خارجدن برتقریه له ایجرویه
 کیرمش اولان اجسام اجنبیه و کرک اثار مر ضیه دن اولان شیلر
 و تراکم ایتش اسیلانات مایه کبی داخل بنده بولنلر اولکی
 صورتده طشره دن و صورت ثانیده ایچرودن بدنی بصوب
 و صفه رق نیجه امر اضی متنوعه نك حصوله سبب معدل جزئی
 اولور (مثلاً و زو پاده قادیلرک اکثری کیدکری قورسه دینلان
 الاستیقی یلکرسینه لری و میانلری صیقوب باصدیغندن
 اکثری امر اضی رتویه و قلبیه و حامل اولدیغی صورتده بلک

صقلسانی سببیه رنجک وضعی تبدیل و تغیر ایدرک اسقاط جنبه
 باعث اولور و قوشاق دخی پک صقی باغلندقه معده و امعانک
 صقلسانی سببیه فعللرینک تغیری موجب اولور (کذلک دیز باغی
 پک صقی اولارقی باغلندقه ایقلرک شیشمانسه و آفاق قابلرینک
 طارلخی دخی چو چقلده آفاق برمقلرینک اکثری بوکری اولمسه
 سبب اولور) و داخل بنده برشیش سببیه بصمق دخی امر اضی
 مختلفه نك حدوثه سبب معد جزئی اولوب عضلات ایله جلد و یا
 عضلات ارانسته اولدیغی صورتده ضرر لری خفیف و داخل
 حقه و جوف صدرده و خرنیده و اغزلک کری طرفلنده واقع
 اولدیغی صورتده غایت مخاطره لودر (مثلاً داخل حقه نك کون
 ایدن شیشلرک عافک مرکب اولدیغی نصف کر تین تغیر اولان
 شیلرک هر قنغیسی یا صسه اول نصف کره یه مقیابل اولان
 نصف بدنک کلیمی یا بعضی منقلوج اولور (یعنی نصف
 کر تین مزبوریندن ضاع طرفنده اولان نصف کره یا صسه
 فلجک و قوعی بدنک منقل طرفنده و حصول نصف کره یی باصدیغی
 صورتده بدنک ضاع طرفی منقلوج اولور (زیرا حلقه یی
 اولمشدن که نصف کره یی بدن صدور ایدن اعصاب بدنک منقل
 طرفنه و نصف کره یی ساردن صدور ایدنلر ضاع طرفنه کیدر
 و اوزام مذکوره قبه حقه یی یعنی دیه طرفنده اولدیغی صورتده
 عظمین جدا از دخی اکل ایدرک طشره او غرار و صدر و خرنیده
 نکون ایدن اوزام دخی بویه اولوب درون امعاده حادث اولان
 ریجاردخی امعایی تمید ایلدیکدن اوجاع ریجیدیه سبب معد
 جزئی بلکه مستقلدر (و عضو منوطینک قی و یومشق اوله سنک

دخی داخل اوله رقی بر عضو نقدر یومشق اولیده اولقدر
 باصطیق سینه از متغیر اولوب و بالعکس نقدر قتی اولسه اولقدر
 متأثر اولور (بنابرین شریان ابهرک صدور ایلمدیکی قلبک بطین
 ایستیرندن بر از اونه رده آنور سما و ام الدم تعیر اولتان ورم حادث
 اولدقده اول طرفده اولدیغی صورته اولاعظم قضی و ثانی
 عظم قس ایله هر برضاعک نهایتلری بیننده اولان غضیر و فلر
 از یلوب و کربیده بولندیغی صورته فقرات طهریه اوز یلور
 حالبوکه عظم و غضیر وفه نسبتله یومشق اولان قلب و ریه
 بو درجه متأثر اولمازلر انجق جزئی قلب یرندن اوینار و آق جگر
 دخی از جق کوچیلور کذلک ورم مذکور قصبه ریه بی باصدیغی
 صورته اولاحلق غضیر و فیه اوز یلوب ثانیاً هر ایکی حلقه
 غضیر و فیه بی بر برینه ربط ایدن غشالار اوز یلوب قویار
 و الحاصل بویه لوار امک تأثیری عظمه اسرع و غضیر و فلر
 حلقه نه پک چاپک و نه پک آغری بلکه وسطدن (واکسیر غبطان
 یکی شیلز ایله بر عضو صقلدقده اول عضو کس یلوب حالبوکه
 اکلور اولدیغی صورته بوملا ضرر ظهور ایتموب جزئی متأثر
 اولور) کذلک قول پایجاغک بر طرفی قویجه با غلاندقده
 اولباغلو اولان موضعک اشاغی سنده بولتان قان دورر (اما قول
 پایجاغک نه ایتمه دکن باغلوب صارلش اولسه اصلا دور مایوب
 جریان و دوزان لیدن) استه باصطیق و صقلیق و باخلفدن نشأت
 ایدن آثار ظاهره اشوتفصیل اولتان وجه اوزره در (غریبه
 توی طلور دوشکده یا تمق حصات مثانه و وجع کلایه سبب اولور
 حالبوکه قتی دوشکده یا تمق اصلا هیچ بر مرضه سبب اولماز

کذلک

کذلک یومشق و خصوصاً توی ایله طولش صندالیه لر رحم
 و باسور طمر لر ینک امتلا سینه سبب اولور کذلک آیزن بارده بهر کون
 کرمک تأثیر مقوی سی سینه امراض التهاییدیه و آیزن فائره کیرمک
 ضمه ف بدنه و کوشککه سبب اولور کذلک عدم نظافت دخی جمیع
 امراض ساریه و جلدیه تک حدوده و تنظیم بدن ایتمکده افراط
 اتمک و قوی الایحه اولان شیلز ایله تخریاتک امراض عصبیه تک
 حدوث و حصونه سبب معد جری اولور (داخله) بو نوعده
 بولتان اسباب معده جزئیه ماکولات و مشروبات و معالجات
 دیمک اولوب هر قفسی وجه لایقی اوزره استعمال اولمقدقه
 نیجه امراضک اسبابدن اولور مثلاً معناد اولان مقدار دن
 از طعام اتمک بدل مایتمل اولمادیغندن بدتک هزال و ضعفه
 و قوای بدیه تک نقصان و جوق یتدیکی صورته ایوجه هضم
 اولمادیغندن استلا و فضول ریه تک حصوله سبب اولور کذلک
 مشروباتدن دخی صدور ماعدانقدر مشروبات واریسه
 جله سیک افراطی بهر حال اسباب مرضیه دن اولوب خصوصاً
 زاقی و روم و اکسیر مقوله سی شیلز استعمالی بغایت مضر اولوب
 انجق خلال طعامده تناول اولماسی علی الریق استعمال
 اولماسندن اهون و اولادر و حادور ایشی یمکار دخی امتلایه
 و یاغلو طعامر معده بوزماسنه و اسهاله و دائماً ات یمک دخی
 امراض التهاییدیه و طولور کسابلر دخی اسکور بطلک حدوث
 و حصونه سبب معد جزئی بلکه بعض صورته مستقل اولور
 (مفرغه) بدندن افراغ و اجراج اولماسی امور طبیعی
 بدیه دن اولان بول و بلغم و عرق مثلاً اجزاء سببیه تک نظام

طبیعی بدن خارج اولاری افرایغ و افران اولغاسی دخی اسباب
امراضی بدن مثلاً جوق در ملک و جوق صالیه اقی و قادیلرده سودک
جوق اقامتی هر زال بدنی و ذیوانه و کثرت جماع و ازدواج و استمناء
دخی امراضی بدن کورمایلر بر امراض عصبیه بدن حدوثنه سبب
اولور کذلک دفع و افرایغ اولغاسی عادی و دوری اولان طبع
و دم باسورک احتیاسی و قان الدمی عادت ایتمش کیمسه لر قان
الدری مایلر امتلاء عروقیه سبب اوله رقی نیمه امراض حدوثنی
موجب اولور (ضروریه) حرکت و سکون بدنیان دخی اسباب
معدنه جزئی بدن اولوب افرایط و تفریطلری بهر حال بعض
امراض حدوثنه سبب اولور مثلاً کرمیان تذل کیمسه لرده آلات
حرکت اولان عضلات کوسمه سی و اعتدالک او یقونسزلغی
وقوعه کلامرک بالآخره استسقا و نزول مثلاً امراض مخوفه ظهور
ایدر و ذائماً دیر اوسته او تورمق لومباغو یعنی ناحیه قطنده ریح
طیارک حدوثنه و آرقه اوسته یا تمق امتلاء دماغ و رفاف و نزول
وقوعه سبب اولور کذلک نوم و بقطه حاللرینک دخی نظام
طبیعی بدن خروجلری اسباب مرضیه دن اولوب کیمه آدملره
التي ساعته دن سکن ساعته و اختیار کیمسه لرده دها از مثلاً درت
ساعتدن الی ساعته و جوجهلر حقنه کچلردن زیاده طقوز و اون
واوینرودها زیاده ایومق لازمدر و اشخاصک اختلافیه مختلف
اولوب بعض کیمسه لرده درت ساعته کافی و بعضلرینه دخی سکن
ساعت بله از کلور پس جوق ایومق استرخاء بدن و نزول و جمیع
علل دماغیه به و از ایومق و رجاج کون متوالیا او یقونسز قالمق
نظام سر حایه و علل عصبیه به سبب اولور و جوق او یویان

کیمسه لرک معمر اولدقلری نادر بلکه عذیم الوقوعدر (نفسانیه)
بونوعده بولنان اسباب معدنه جزئیة احساسات و تفکرات دیمک
اولوب هر درلو احساسک حسنه مجبول و مجبور اولدیغی شیئی
زیاده حس ایلمسی اولحسک آلتیده و بلکه جمیع اعصابیده
بر ضرر روز یا نیک حدوثنه سبب معد جزئی اولور مثلاً حس
بصرک یعنی کورمنک قوتلغسی شویله که جزئی برضیا ایله
کوز لکسز و دور بینسز عادتاً کور بلیان شیلری کوردرجه
قوت بولدقده زیاده برآیدنلق اولدیغی صورتده صعوبت
ایلله کوره بیلور و زندهار زیاده ضیایه تحمل ایدمیوب زور ایتدیکی
صورتده قی و فساد هضمه و دها بشقه نیمه امراضه سبب
اولور و تفکرات و تخیلات دخی اسباب بدن اوله رقی اولیا جق
شیلری دوشمنک و غصه لئک و خلاف طبیعت اولان اموری
دوشینوب و بولایوم دیوصواشوب طورمق و ذوق و تلذذ
ایدنمیرک علم و معرفته جالشق جمله سی ضعف بدنه سبب
اولور و لکن ذوق و تلذذ ایدرک اولدیغی حالده غداء روحانی
اولدیغی مثلاً غداء بدیهه مقامنده اولوب قطعاً بر ضرری
موجب اولماز * فصل ثالث * اسباب اتفاقیه بیانده در مقدمه
باید بیان اولندیغی اوزره اسباب اتفاقیه دیمک بدنک مقدمات اسباب
معدنه بدنک تأثیری سیبیه مستعد و مهیا اولدیغی مرضی فعل
و وجوده کثوران اسباب اولوب انلردن دخی تأثیرلری قوی
اولان بولردر برصیاق محلدن دفعه صوغوق یره حقیق
و بالعکس غایت صیاق و غایت صوغوق هواطوفتمق و یکی
یابلیش یا بولرده اکلمک و رربه نیک کیفیات و کمباتی بردن بره تغیر

وتقليل ايمك ومصوغوق يا صبحاق صويه طالمق ويغوروروز كاره
 قارشو طور مق واصلمش روبه في ارقه ده طومتق وجهه وبرهبره
 رعايت ايتامك وقوقش وفتابشمش طعاملردن ييمك ويوقت
 طعام ييمك وافرارغ وافرار او لشمسي ضروري اولان عرق
 وبول كي شيلرده احتباس واقع اولمق كذلك مقدار طبيع بستدن
 زياده افراع اولمق وبي وقت فصدايمك ومسهل وحقى وز ياده
 يون يلحق وحدندن زياده سكون واستراحتده اولمق وفر ياد
 وفغان ايمك واصوات مزيجه ونغمات مهلكه في اشمك وز ياده
 فرخ وغصه وبونلره مانند بعض اسبابدر * فصل رابع *
 امراضك ولادى وذاتى اولمق مثلاو بعض صفتلري بيانده در
 بر مرضك حدوث وظهورى صاحبي اولان كمسه رحم مادرده
 وقوع بولوب بعدالولاده نمايان اولسه اولرضه مرض ولادى
 دينور واستعداد ارثى اولمقدرق وقت ولادتن الى اخر العمر
 وقوعه كلان امراضه امراض فكنسبه اطلاق اولور ودفعه بر
 وبارقاج اشخاص منفردة به اصابت ايدن امراضه امراض منفردة
 نسبه اولنور ودائما ياخود وقت وقت بربلده ده ويا بر قومده
 حصول بولانلره امراض بلديه وامراض قوميه تعبير اولنور
 وبرجوق كمسه به بدن بزه اصابت ايدن امراضه مستوليه
 وامراض وافده دينور وبالذات اسباب مرضيه نك تاثيرندن حاصل
 اولان امراضه امراض ذاتيه ديتلوب مرض اخر دن نشأت ايدنلره
 امراض عرضيه اطلاق اولنور * فصل خامس * اسباب
 مرضيه نك مدت تاثيرلري بيانده در امراضك بعضبسي واردن كه
 آنلري حصوله كك تورن اسبابك بدنه اتصال وانطماق

وقوع بولديغي آنده اولرضلردنخى وجوده كلورننه كه ضرر به
 وصدمه وقرق وحيق مثلاو امراض خارجيه ده مشاهده اولنور
 وجدري وروسنك تاثيرى اوجكوندنصبره بللو اولور وريج
 طيار دنخى سبب مستقلي اولان صوغوق المقدن اون ايكي
 واون بش كون صكره پيدا اولور وفر نكي دنخى سبب مستقلي
 اولان جاع وازد واجدن اوج دورت هفتة صكره آشكار اولور
 وداء الكلب دنخى علامات او ايه سى عض كلبدن قرق
 كون صكره بللو اولور ولكن اسباب معده نك تاثير ايلمسي
 بقدر وقته محتاج اولديغي تحقيقا بيان اولنه مرزيرا بونلرك
 بعضبسي سن وجنس ومزاج كي دائما شخص ايله برابر بولنور
 اما اسباب ظاهره نك مدت تاثيرلري آنى اولمزايسده ازوقته
 ظاهر وآشكار اولور * باب خامس * اثار متقدمه يعنى علامات
 مندره بيانده در * اثار متقدمه ياخود علامات مندره اول اثرلره
 واول علامتله اطلاق اولنور كه بر مرضك ظهور ووقوعندن
 اول اثرلر وقوع بولورلر وهر مرضك علامات مندره سى
 اولمق واجب دكلدرزيرابعض اسباب مستقلة بدنه متصل
 ومنطبق اولديغي آنده مسببي اولديغي مرض هيچ بر اثر وعلامت
 تقدم ايتدرك حصوله كنوردر مثلاماده وبابيه بر كمسه به
 سرايت ايتديكي آنده مسببي اولان مرض وقوعه كلوب حالبو كه
 ظهور مرضدن مقدم او كمسه ده هيچ بر تغير وبراثر وعلامت
 اصكلا شلر اما حصيه دن اول حادث اولان آقسر مق
 وحيچكدن اول في ايمك علامات مندره دن عداو لمرزيرا بونلرك
 حدوثى كرك قزاقق وكرك چيچكك حدوثندن اول اولمسوب

بلکه اسباب تأثیری و مرضك تحقق و وقوعه در صکره
 حصو و بلور امدی علامات مندره انجق اسباب معدنه ك مسی
 اولان امراضه منحصرا و لوب انلردن دخی امراض مزمنه استننا
 اولما لیدر و علامات مندره نك حصو و بلوره جق مرضك قنق مرض
 و اول مرضك خفیف و شدید و حاده و مزمنه دن اولدیغنه هیچ
 بوجهله دلالتی یوقدرز برابر علامت مندره نك بمرض مخصوصه
 اختصاصی اولدیغندن ماعدا بمرضك نیچه علامت مندره سی
 اوله بلور مع مافیه بوراده بعض علامات مندره ذكر و ایراد
 قلمدر امدی طور شده كوشكك و یوزیمكده قوتسرك و بدنك
 كون بكون ضعیفلسی و دقت ایله باقلسه یوزده و آئنده اولان
 جز كلرك تغیری و اكثریا یوزده كمودت و جزئی حرکت ایله یوزلمق
 و بدنك اطراف مختلفه شده خصوصاً یا شده آغری و اغراق خس
 اولمق و كورمك و اشمكده قایماشمق و چيكلامق كبی اختلافات
 طویلیق و انفعالات نفسانیه نك تغیری مثلاً حالت صحنه غضب
 عادت و طبیعتی اولیان كچمه لده طار غنلق و سردلك پیدا اولمق
 و او یقونك او یقونسزلخی و اشتهاى طعام اكسلك و بعضیا آرمق
 و مضمر ضعیف اولمق و قبول و دفعه تغیر و جزئی حرکت سببیه
 نفس كیسلك و آغز آجی اولمق و ضووسزلق قوی و نفسی
 قنجا قو قول اولمق و ازالق ازالق ايكلكمك و آف اوف ایتك
 و اسلك و كریمك و متعاقبا قسرمق و یورك اوینامق و بايلمق
 و او شلك و اصمق و درى قوری اولمق و یوقت درلك و یوق
 رنگی حال صحنه كی رنگنه مغایر و مخالف اولمق و آلات تناسل
 دخی تبیل اولمق یونلرك جله نسی وقوع مرضدن مقدم حصول

بولان

بولان علامات مندره دندرن و بعضا دخی ضعیف و كسل حاصل
 اولمق مقامنده قوت و غیرت پیدا اولور و یوزك رنگی قرمز یلشور
 و شخص كندوی غایت قوت لیدم ظن ایدر و ملیكات عقلیه
 دخی غایت قوت و شدت اوزره اولور و طعمانه اشتها و بالتقریب
 هضم دخی قوی و سرریغ اولور و اول كیمسه یو وجهله قوتلرینك
 تراید و تر قنستی برانوشی ظن ایدوب خوشنور اما یار كه یواشینه
 بمرضك آثار متقدمه سیدر و علامات مندره نك مدتی یعنی پیدا
 اولدق لردن حصول مرضه دكین اولان مدت مختلفه اولوب بعضیا
 برقاج ساعت و بعضیا برقاج كون و بعضی صورتده برقاج هفتیه
 و بعضا دخی برقاج آبی قدر نمید اولور لکن بوضووتلرده ظهوره
 كله چك مرضك آغز لخی غایت ملحوظدر اما بوجهتده برقاج
 و وجهله استننا و اردر مشویه كه علامات مندره ككون بكون
 قوت و شدت بولدقده عرض مرضی ایله مختلط اوله بلور
 و بعضا دخی اسباب واهتله دن اولور و یوزك و هضم
 ایدر لملك و اخراج و افرازی عادی اولان سبب لك اجتناسی و تبس
 انفجارات هر بقدر علامات مندره ایدر لکن اكثری اسباب
 اتفاقیه دن اولور و بالاده بیان اولدیغی اوزر علامات مندره نك
 قول و ضعفدن دلالت ایدر كی عللك دخی قوت و شدتی استدلال
 اولدمرز را نیچه امراض هلكه نك غایت خفیف علامات مندره
 ایله مسلوب اولدیغی و بالعكس نیچه امراض خفیفه نك علامات
 مندره قویه ایله مسبوق اولدیغی تجربه اولمشدر و بعضا دخی
 علامات مندره حصول اولمش ایكن بعدنده بمرض وقوعه كلیوب
 بلکه افعال طبیعیه نظام عادیسته ز جوع ایا رل * باب سادس *

سینتوماتولوجیای معنی علم اعراض مرضیه بیاننده اولوب بر مقدمه
 و درت مقاله بی جامعدر (مقدمه) بر مرض و علتك وجودنه منوط
 و مربوط اوله رقی كرك اعضا به و كرك افعاله و كرك جمله سینه
 عارض و طاری اولان هر تغییر محسوسه عرض مرضی اطلاق
 اولنور (و حصول و وجودی وجود مرضیه موقوف اولوب
 بلكه حالت صحیه دخی و قوعی ممكن اولان تغییرات محسوسه به
 اثار تسمیه اولنور و ایکی شدن دخی شخصك بحسب الصحیه
 و المرض احوال بدیه شدن ماضی و مستقبل و حالده واقع
 اولان حال و کیفیتنه دلالت و اشارت ایدنوره علامات اطلاق
 اولنور بوصور تنده علامات هر برندن اخص اولش اولور
 (مقاله اولی) افعال نسبیته ظهور ایدن اعراض مرضیه
 بیاننده اولوب سكر فصلی حاویدر * فصل اول * اوضاع
 ظاهره ده ظهور ایدن اعراض بیاننده اولوب ایکی قیدی
 حاویدر قید اول اجالا اوضاع ظاهره بدیه و احوال عضلاتی
 جامعدر وضع بدن یعنی قیام و قعود و حرکات بدیه علیل اولیان
 کیمه لرده سر است و یقظه حائده قعود و اضطجاع و ریاضت
 یعنی حرکت ایدوب كن يترك هر وجهله زجنس و بلا عسرت
 و حال نومه اطراف یعنی اللروایا قلیارم بکول اولی و بدن مساع
 باصول و اکثر یا صاع یا نه میل ایدوب حال مرضیه بونك خلافته
 اوله رقی مرض قائم اولدقده طور و شده كوشكك و سولوكك
 و بعضا ما بخولبالو کیمه لرده اولدیغی کی طور و شده متانت
 و قوت اولوب و بعضا مکتده اولدیغی کی اصلا حرکنه عدم
 اقتدار و بعضا قورانه سیه اولنان علتده كورلدیگی مثلاً حرکاتده

نظام سزلق و آفرلق حادث اولور (و بعضا كراز خلقي و كراز
 قدامی مرضلرنده كورلدیگی وجهه اوزره آرقه به یا خود او كه
 طوغری منشج اوله رقی بونكك عارض اولور و ارقه او سینه یا تمق
 ضعفدن یا خود بشقه طرفنه یا تاسنده زجت و مشقت
 اولدیغندن اقتضایدر (مثلاً حیات ضعیفده ضعفك كالندن
 و ریج طیار عمومیده یا ن طرفله یا تمقده و جمع شدتلو طوتوب
 غایت زجت و یردیكندن مرض ضروری ارقسی او سینه
 یا تور و یوزی قیون یا تمق قولنج زحلی و بعضا مرض جنونه ده
 وقوع اولور و دائماً بر طرفه یا تمق او اطرفنده یا طرف دیگرده
 و جمع شدید اولدیغندن یا اول طرفك حجاب صدر رنده مائیت
 دم تراكندن اقتضا ایدوب سروزینه ك تراكندن اولدیغی
 صورتنده سیال مذكورك بريكديكي طرف اوزرینه
 و و جمعدن نشأت ایددیگی تقدیر جه و جمع پیدا اولان طرفك
 مقابلته یا تور و بعضی مرض صدریه ده خصوصاً قلبك
 انور سماننده تنفسده زباده زجت و عسرت اولدیغندن
 نه آرقه و نه یان و نه یوز او سینه یا نه میوبد و شکده طیانوب او تور
 و بعضا مرض اضده دائماً بر طرفه یا نه میوب بر طرفندن اولبر طرفه
 چارینوب دوز و بخصور او لورتنه كه بعضا التهابات بطیبه ده
 و حیات خراجیه ك اوائلنده قتی چوق كور یلشد (سینه یعنی
 بدنك سخن و هزال حالندن استدلال اولنان اعراض مرضیه دن
 از جمله شبككك كه التهابیلو جارده دائماً اولوب واشتداد
 مرض و قتنده ده از یاده انور (اما بعضا ادویه قلبیه و اغذیه
 مسمنه و اشربه مقویه و یونك امشالی تبدیل هوا کی شلر سینه

حاصل اولان سمن درجه افراطه بالغ اولدغجه اعراض
مرضیه دن دکلدر (ولکن خدنی تجاوز ایندیکی صورتده عقلت
ومرضدن معدود اولدیغندن تدیری لازمیدر و غیررض
حقنه انتفاخ بدن عضلات ایله جلدینشدن واقیع اولان
نسیج خلونیک یعنی نسیج حجروینک خلالنده مایستدم نفوذایدوب
لول فوجیه لری طولدره یغندن حاصل اولور (بسی انتفاخ مزبور
مخبر بدنه عام اولور سه استسقاء لحمی ویا اکثر برفه خاص اولور سه
اونیماعیر اولور و به نلرک سمن طبیعیدن فرق و تمیزی شو و جهله
اولور که سمن مرضیه نسیج حجروینک استسقاء خاصه سی
زائل و سمن طبیعیده نسیج خلونیک کیفیت استسقاءیه سی
باقی اولدیغندن بدنک هر قبی طرفه بصلدیغی آنده ترک
اولدقدن سر یعما وضع اولنه عودتایدن (اما استسقاء لحمی
واو ذیما علتده نسیج مرقومک کیفیت مذکور سی زائل و باطل
اولدیغندن عضو متفخ باصلونک ترک اولنسه وضع اولنه نبات
بطبی رجوع ایدن و بونلرده جلدک دخی لونشدن کودت اولور
وندک هزال اکثر یا بکجه دایما اعراض مرضیدن اولوب اکثر
امراضده وقوعبولان یوحالیدر و یز قاج درجه اولوب اولکسینه
هزال جزئی و یا بکجه هزال کلی و درجه اخیریه (ما را سموس
یعنی حال دق دینور که رطوباتک بالکلیه فاسدین عبارتدر
لا و جلدک رنکی کرچه اقلیم و جتنس و بونلر مثلاً و احوال مخصوصه
ایله هر قدر مختلفه اولور ایسه ده و لکن هر صورتده جلدک حال
مکتده اولان لونی اطباء شویله طور سون بلکه طبع اصلا انتسابی
اولمیان کیمسه لره دخی ظاهر در (و بالجمله حیات نایبه نک نوبت

و قتلرنده صولق ورمادی اولور (و سرانجه واستسقاء زقیده
صولقلق ایله برابر پارلاق اولور و حیات ضعیفه ده و غیر اولور
وسمن کیمسه لره ایسه نوبت لرنده و مطلقا اسکور بوط و امراض
قلبییه و علل معده ده مائی کی اولور (و التهاب ایله وقوعبولان
خارده و خراجانک ظهورندن مقدم ینیه (واسقارلا ینوده
قرمزی نه یغندر و صفرا لور خالده براز صاریلق و داء سرطانیله
صمان رنگسده و یشل اولور (و یرقان اسودده یعنی قارم صان یلقده
سواده مائلدر و زنجبارک لونی کی دخی اولدیغنی مصنف یار سده
فقر اخسته خانه سنده کوردم دیو حکایت ایدن (واسکور بوط
و قرنکی و بعض خالده سطح جلدک بعض محل لرنده لکه لری ینیه
اولور (و عادات خارجییه ده ظهور ایدن اعراضدن بزیسی دخی
و یم در که بر عضوک مقدار و حجمی اقطار ثلاثه سنده تراید
ایتمکدن عبارتدر و بری دخی (فلکتنا یعنی نسیج اولور مدر که
یشتره ایله آکنده اولان نسیج بلغمی ارا سنده کیمسه لری ایچنده
سروزیته یا خود ماده مرضیه طولق سینله حاصل اولور (ته که
جره و غائر ینلرده مشاهده اولور تفرق اتصال اولدر که
بر عضوک کرک آلات جارحه و کرک سبب دیکر ایله یاریلوب
آیرلسی اولوب اوج نوعی ینان اولور (فیسورا یعنی شقاق اول
تفرق اتصاله دینور که کیمز و اوزنجه اوله و سنی اکثر یا فرکی
و بر موسلری یعنی فرنگیدر و بونوع تفرق اتصالک موضعی اکثر یا
ال اوستده و برن یانده و دوداقلرده و مملک باشنده و عقده
و قضیبک اطرافیدر (اولجرا یعنی قروح اول تفرق اتصاله
ابطلاق اولور که فساد مزاجدن حاصل اولور (ورنک و اثر و شکل

وعدد اعتبار به انواع مختلفه سی و از در لا فستولا یعنی انفجار
اول تفرق اتصاله دینور که اندن خارج بدنه سیالات طبیعی
یا خود مواد مرضیه ترشح ایدر و عضلاتک ضعیفی دخی اعراض
مرضیه دن اولوب التهاب بولنان علتزده حالت طبیعی ده کی
قوت و متاستی حفظ و بلکه تراید ایدر (وبالعکس ضعف کلی
ایران ایلان امر اضده قوتسز و کوشک اولور (قیدتانی تفصیلا
هر بر عضوده ظهور ایدن اعراض و علامات بیاننده در)
(فی الرأس) رأس و منع طبیعی سنی حفظ ایده میوب منعطف
اولسی عضلات رقیبه نک کوشک کنندن و خرزات عنقه نک
انخلا عندن و پیونده اولان غده لر یعنی بزرگ تورمندن اقتضا
ایدوب و زیاده آرقه به اکلسی قزو به تعبیر اولنان برنوع خنقده
و غیر تنفسی موجب اولان امر اضده و قوعبولور (واوکا
اکیلو اولسی اکثری قصور خلقتدن ناشیدر و یوزک قرمری
و کوزلک شخوص وجودی و طبقه ملتحمة نک فالو اولسی
و کوز قیافلرینک کر یلو اولسی خاصه قلبک و ناحیه رأسه واقع
اولان امتلاء دعوی نک اعراض و علامتندن و یوزک جرمی
کو جیلوب ضولق یا خود مائی کی اولسی و عضلات و جنبه
منقبضه و استمرار یعنی یوزده اولان جز کلرک یوقارو یوقارو
یا خود خط منصف بدنه متوجه اولسی معده و امعا و حجاب بطنک
التهاب به دلالت ایدر (و وجه بقراطی دیومشهور اولان وجه
اولدر که برون سیور یلوب کوزلر چقور لشور و شفا قلیاتی
وقولا قلی صوغق و کر یلو اللرک در یسبدخی قتی و کر یلو و قوری
و یوزک رنگی قور شونی و دودا قلی صارق اولوب و اسرار غایت

ظاهر اولدیغندن کندیلرینه نسبتله و وجه بقراطی دیوم معروف
اولشدر و یوزده بواعراض مذکور نک ظهوری برقی قویدن
وجه و پر هیزدن نشأت ایتدی کی صورتده علامات موتندن
(فی العینین) کوزلر حال صحتده حجاج تعبیر اولنان تجویفلر دروننده
وضع طبیعی اوزره نه یک طشریه بار زونه ایجرویه غایر اولوب
جمله نک معلومی اولدیغی اوزره درودائما می طب و قوی و بارلاق
اولوب سهولته حرکت ایدر و وضع طبیعی لرنده دور دیغه بری
نه طرفه ناظر ایسه دیگر دخی اول طرفه ناظر در و سیاض العین
صافی و یخطوط و انسان العینک انقباض و اینساطی مساوی
وسریعدر و کوز قیافلری ایجده و آجیلوب قیامسی سریع و حال
بقطعه بریرندن یعنی اوسده کی التده کنندن پر کوزده نه شکل
ایسه اولبر کوزده دخی اولیه اراق اولوب او یقوجالنده
کوزی تمامه ستر و حفظ ایدر (و حال مرضیه یومذکوره مغایر
اوله رق حالده و دماغک التهاب لرنده درلودر لو تغییر ایدوب
سوزیلور و مخوف اولور (و کاه چشم عدو کی اولور و جولاننده
تغییر و فساد اولق دماغک بهر حال ماؤف اولماسنه مر یوطدر
و عارضه واقع اولان حول دائما دماغ کیره بر آفت نظر قده
دلایلدر و عینک تغیری طبقه ملتحمة ظاهر اولور و جنونده
و زیاده ضعف و یرن عللده موتدن مقدم طبقه قریبه طونق
و یوسلو اولور و طبقه قریبه ده کندینک عللندن اولارق
قبار چقلر و یارمل واقع اولور و می دمک چشم سیات ظهور ایدن
امر اضده زیاده آحق اولوب کوز اغریلرند و حیات دماغیه ده
متضیق اولور و رطوبت بلور به نک شفاف ایکن کیف اولسی

عماده ظهور ایدر كذلك رطوبت ما یئدك ورطوبت زجاجیه ك
دخی مزاج وقوامك تغییر ایلمنی غللی علییه ده وقوعبولور
وایاض العینك جزئی و رطوبت لول اولسی تیفسوده وخراجات
خازنده پیدا اولور (فی الصدغین) شقاقلر حال طبعیده طوافن
و مستوی اولوب كرك امراض حاده و كرك امراض مزمنه ك
نهایتلرند چقور لشورل و ناحیه راسه قان هجوم ایدن امر اضده
شریان ضده غی سطیخیلر ك تبضاتی ستریع و حدتلولور (فی
الحدین) یك اقلر حال صحنه دگر می ورنكلو ووجه یعنی الما جقلره
طوعری زیاده جه قرمری اولوب حال مر صحنه كاه مفلوج وگاه
متشیخ اولور كه لقوة تغییر اولتور و صورت اولاده صحنه ك
و شو اولوك و ثانیه غلظت پیدا اولور (ودیش آغزینلرند
ونوازلرد بری یا ایکسی بدن شیشرو گاه اولور لرنده سیولجه
پیدا اولور كه بعض اطبا كبدك بعض عتزلرینده و توزلوانلر
و اكسیر مقوله سی ارواحك تناولند مر بوتدر دیمشردر
(فی الانف) بون شیشیدن ضاغه یا صوله چاریلور و عافدن
اول قزاید و بلا نجیق اولد قده پارلاق و شیشکین اولور
و اخر اض حاده و مزمنه ك او اخرنده غایت ضعیف اولور
و بعض امراض صحنه ده مورا روت غایت شیشا خناله
کیر و دلکری دخی عسرت نفسده جایك جایك آجیلون قیابور
ولکن نه غایت کاه رفیده اولد قده بالعکس تضیق ایدر نه ك
وجد بقراطی عارض اولان امر اضده مشاهده اولتور و خیات
قویه ك مدنده سیاه سیاه مخاطلر بریکوب و امر اض خفیفه ك
انجسطا لرنده سیولجه و سراجیه لو چو جقلره فبستولال

ظهور ایدر (فی الشفتین) دوداقلر حال صحنه یومشق اولوب
سر بست حرکت ایدر لروحال سکونده بر برینه قریب و عضلات
شفویه ك فعللریله مضبوط اولوب کیارلری دوز و قرمری
رنكلو در اما حال مرضده وضع و حرکت و حجم ولون و خراجات
ورطوبت و یوست اعتباریله مختلف اولوب ضعیف اولور حازده
و مهلك عتزلرده صارقق و اوجاع شدیدده صقشمش و بوز یلمش
و بعض امراض عصبیه مختلف اولوب دتر و بوزك بر طرفی
مفلوج یا خود متشیخ اولد قده دوداقلر دخی اولطیرفه چاریلور
و بوجار یلق تشجیدن اولدیغی صورتده تشج کلی تعبیر اولور
و سراجیه لو کیمسه لده اوست دوداق شیشرو و امراض
التهابده زیاده قرمری و اسسقا ده ضولق و ایستنه نو بتلرنده
و امراض قلبیه استمر اولوب یابس اولور و گاه اولورنده یوست
مزاجیدن قبوقلر و طلالر حاصل اولور و فکك تغیراتی و وجهه
تابع اولوب انجیق بعض حالده تمرکی و بشورات ظهور ایدر كه
متاغرا دیومعرو قدر (فی الاذنین) قولاقلر حیات نابه ك
نو بتلرنده صوغق اولوب خازك وقت اشتداد لرنده قرمری
و آتش کی اولور و بوا عراض جانب راسده امتلاء دموی ایل
برابر اولان حیاتنه دهاقوی و شدید اولور و بحرای سمعی
خارجیدن بلغم و خراجت و قان اقدیغی اولور و بعض صورتده
كك پارچیلری چیقرو قولاق توزی دینلان موضعك شیشمی
بعضا بالذات اولوب و بعضا عارضی اولورق وقوعبولور نه ك
تیفسوده رؤیت اولتور (فی الشعر) سقوط شعر اکثری فرنکیلور
کیمسه لده و مرض سله ظهور ایدر و کیدر ك بتون قلله

سرایت ایدوب دو کیلوز و صاج دو کیلوب یکیدن بترایسه
اولوقت داءالشعلب دیلور و بواثرک سببی نه اولدیغی بوآنه دکن
کشف و تحقیق اولنه میوب یقینا معلوم اولیان مواد دندر
(فی العنق) پیون خناقزده وغوا تره تعبیر اولسان مرض که
غضار یف حنجره دن غضروف درقینک یاننده یولسان غده
در قیه نک توزم انتفاخندن عبارتدر یو علتده عنق یو یوب
شبه سرو و مرال کلیده سار اعضاء ایله بارضه یقینا یوب کویا طولی ارتار
و یونا حیه ده یوانان وریدلردن سطحی یوانان مثلاً وریدنحرینک
طولغون اولوب کریمسی و ترقوه ایله فک اسفل یاننده اولان
قطعه سنده قان بریکوب توج ایغسی قلبک شق ایمنک آنور سیماسنه
دلالت ایدر و یو جالتک شریان سیانیده ظهور ایغسی مرض
مذکورک اشتدادنه علامتدر (فی الصدر) کوکس حال یختده
شخصک قامه و اندامیه متناسب اولوب ورمده طارویجی
و قلبک آنور سیماسندن صول یانی یومر و لشور و سلده اضلاعک
اراری جقور لشور و تراکم دمده بالعکس ضلعک اراری قباروب
شیشرو یو وضع جلد صدر نقدر انجه اولور ایسه اولقدر
اشکار اولور و جهلده ظهور ایدن اعراضک اکثریسی امراض
نسایه مخصوص اولدیغندن موضعنده تفصیلاً شرح و بیان
اولور و منکب اعجاب ورمده بارز کورینور و فقرات قطنیه دن
رینک بارز اولمسی (پوت) نام طبییک اولوب کسندویه اضافله
مرض پوت دیو مشهور اولان علت و خیمه نک اعراض لازمه
سندندر و اکثر یا عمله طایفه سنده و جز مجلده عظیم فصک
آکنده ظهور ایدن جقور ارق برمرضک اعراضندن اولمیوب

بلکه

بلکه استعمال ایلد کیری الاتک تأثیرندن و عادات و اوضاع علزینک
اقتضاسندن حضور لبولور و حجاب صدره سرور یته منصب
اولدقده طوفنق و دکملک ایله سیال مرقومک توج ایتدیکی حس
اولتوراکر بوضوایله برابر هوادخی موجود اولسه اولوقت برقاب
در و ننده محفوظ اولان صوی قحریک ایتکدن ظهور ایدن
صوت مثلاً و سسلر و کورلور اشیدیلور و یولردن بشقه صوده
ظاهر اولان اعراضک تفضیلی تنفس و دوران دمندن استدلال
اولان اعراض یختده بیان اولتور (فی البطن) قارن حال یختده
اشخاصه کوزه برجم معنی و برصوت معتدلی واردر
وقاتی اولمیه رق محکم و سولپوک اولمیه رق یو مشاقدیر
اما حال مرضده یولوب کوچیلور و سسی زیاده لنوب اکسلور
و پیومسی دخی جزئی یعنی برطرفی یا کلوسی و هر طرفی اولور
و بوضورت اخیره بحرای طعامده یعنی معده و امعاده ریمک تراکم
ایلمسندن یا خود حجاب مستبطن بطنه سرور یته نک
انصبابندن حادث اولور و امعاده ریمک بولنوب آذ اولدیغی
صورته قرا قرا معا و چوق اولوب قارنی کردیکی صورته
استسقاء طبلی اطلاق اولتور و یوایکی لفظک معناری بر برینه
قریب ایسه ده لکن اولکسی اکثر یا وقوع بولوب ایکنجی امراض
مرمده دن معدوددر و انتفاخ بطن سرور یته دن نشأت ایدر سه
اولوقت صوتی اکلا شیلور و دم و سار اخلاطک انصبابندن
حاصل اولان انتفاخ دخی یویله در و امراض کبده مراقعین
و علل طحالده مراق یسار منتفخ اولور و علل احتباس بولده
مثانه یه تراکم ایدن بول سببیه کر یلد کده اشاعیدن کوبکه طوغری

عمر طه شکسته بر شمش پید اولور و معده و امعاء و مخضنتین و غدد
ماسار یقیه تورم و انتفاخ برنده بطن اوزرنده اورام مختلفه
حاصل اولور و تصغیر ایتمی هزال بدنه تابعدر و آلات تناسله
حصول اولان اعراض ایله نیجه امراض استدلال اولوب
خصوصا قریکی علتک غلاماتی بوراده غایت ظاهر اولور
و اطراف مقعده همه تعبیر اولسان اورام باسوریه ظهور ایدر
(فی الاطراف) ال و ایاقده ظاهر اولان اعراض مرضیه مثلا
فلجده یومشق اولوب حرکت ایده من و استرخاء دماغده تشنج
و بعض امراض عصبیه ده حرکات غیر منتظمه ظاهر اولور
و تقریبده و وجع مفاصلده بین المنصلین یا خود اطراف
مفصلده شمش پید اولور و اظفارده و قوعبولان امراض مثلا
حیات نایه تک نو بتلرنده صواق و ضار یلقده ضاری اولور
و وریده اکیلور اشته عادات خارجیه نک و یردیکی اعراض
و علاماتک اجمالا یسانی بویه اولوب تفصیلی ابواب آیه ده
بیان اولور * فصل ثانی * آلات حرکت یعنی عضلاتده
ظهور ایدن اعراض مرضیه بیساننده اولوب بر مقدمه و ایکی
قیدی حاویدر (مقدمه) حرکت اینیه تک آلتری ایکی جنس اولوب
بری عظام و توابعی یعنی مضاریف و ریاطات و بری عضلات
و واحتی و اوتار و اوتار عریضه و اغشیه مفصلیه در پس عظام
ساراع ضایه دعاه و دستک و عضلاتک ارتباط و ارتکازنه
و بدتک صلابت و قوامنه خدمت ایدوب فعل حرکتیه بیعمل
و غیر مؤثر در و عضلات عظامی احاطه و بدتی افات خارجیه تک
تثیرندن وقایه و بصورت الحقیقه انسانیه تک ظهورنده نفی

بیغایه اولوب و بالا راده انقباض ایدر و بوتقریبله فعل مر قومک
الات فاعلیه سیدر (قید اول) عظامده ظهور ایدن اعراض
و علامات اکثر یا کندویه مخصوص اولان عللده و قوعبولوب
بعضادخی کندویه مخصوص اولمان امر اضده مثلا فرنگیده
شمسی و اسکور بوطده متصل اولدیغی غضروفدن آیرلسی
واقع اولور و یریاره و یرجیان نسبیله میدانه جقدوده لونی
و جوهری بوزیلوب کاه بولانق بیاض و کاه قاره اولور و یومه شیوب
کوشه دکده صولوارک افار و استیلوس تعبیر اولنان میلی جراحی ایله
یاضلده قیده جو کوکوب یاضیلور و جوویمسی بعضا بر سبب معلوم
اولیه رقی عود صلیک علتنده و قوعبولوب خدیه یعنی قنبورلق
ظهور ایدر و اغشیه دماغیه دن ام صلبده متناثر شکنده زوائد پیدا
اولدقده اوستنه تصادف ایدن عظم حقنی اکل ایدوب خارج
خفه خقار (قید ثانی) عضلاتده ظهور ایدن اعراض قتی جوق
اولوب قوتک ترایدی و اکسیمی و کلیانغدم اولسی و در اولدرلو
تعبیر ایتمی اولوب قوت عضلایه تک یعنی بین الناس عضلایه
قیسندن عاری اولورق یا لکر قوت دینسلان کیفیتک ترایدی
امراض عصبیه ده خصوصیا اصحاب مانیاده مشاهده اولنور که
نیجه قوی باغلی قویارلر و نیجه قوتلو کیمسه لک الی بدن
قوتیلورلر و قوت خد کوزمک تناقصی اکثر امراضلده واقع
اولوب جز کالده ضعف و قیامده غمغری و جزئی بوزمک ایله
یورغملق حاصل اولور و زیاده نقصان بولدقده شخصک بروجهله
حرکت ایتمک بحالی قالیوب دوشکه دوشرر و کاه اولور که
دوشکده دخی کندخی کشیمه بر طرفدن اولیر طرفه دونه و بلکه

الارینی دخی اصلاً نحر یک ایدہ من وقوت عضلیہ کیا منعدم
اولسی استرخاء وقو عندن عبارت اولوب اگر بوانعدام قوت
بدنک طولاً برطرفندہ مثلاً یا بتون ضباع طرفندہ یا بتون صول
طرفندہ حادث اولور ایسہ اولوقت فالج تسمیہ اولنور و بعضاً
یا لکر برای و بعضاً ایکی ال بدن مفلوج اولورندہ کہ قولنج حلی
و بعض حیاتندہ کور یلور و بعضاً دخی یا لکر بر عضله و بلکہ
برخریمہ عضلیہ مفلوج اولور و اسانک مفلوج اولسی و سقوط
جفندہ عضلات جفندن مفلوج اولان انجق عضله رافعه
اولسی کی وقوت عضلیہ نک تبدل بر قاج نوع اولوب اولکی
رعشه در کہ بر عضوک غیر ارادی اوله رق حرکت ایتسیدر
و بو عرض اکثر یا حیات نایندہ و اوجاع عضلیہ حاصل
اولور کذلک زیوہ نک تأثیرندن و قهوهی و ایچندہ اسپرتو
بولسان چیم مشروباتی چوق چوق ایچمکن دن و سن هر مه
واصل اولان کیمسه رده جمیع قوایہ ضعف کلدیکندن دخی
پیدا اولور (و ثانی جسادت و صلا ایدر کہ استرخایہ مقابل وانک کی
جزئی و کلی و یوزده و بعض عضلاتندہ ظهور ایدر و هر صورتندہ
دماغ بر علتہ خصوصاً گوشه مسنه دلالت ایدر (و ثالث
تشجاندہ کہ عضلاتک تقیضات و تقلصات غیر ارادیہ سندن
عبارت اولوب اوج قسمدر (قسم اول تشج متوجعدر کہ نوبتله
تقبض و انبساط یعنی بعض عضلات براز مدت قبض ایدوب
ضکره براز منبسط اولدقدنضکره ینہ قبض ایدر یا خود بعض
عضلات قبض ایدوب بعد الانبساط بشقہ عضلات قبض
و تقلص ایدر و بو علامت اختناق رجه مینلا اولان نسوانده

نیچہ اثار غیر ینہ نک حصولندہ سبب اولوب بعضیتنک الاری
جار یلوب بعضیتنک دخی بیشعور اوله رق مضطرب اولور
و بعضیتنک ضیق ضیق اوجنی اجوب قیاری و بعضیتنک قالفوب اوتوزر
مصنفدر کہ بز پار سده کو هر جله خانه ده بر کچ قز کور مش ایدک کہ
هر نه وقت اختناق رجه دوچار اولور سه علت مر قومک اعراض
معلومه سندن اولان تشجاندن بشقہ بیشعور اوله رق الارینی
آجوب سرعته دوز ایدنی و بو حالت ساکن اولدقدہ
راحت ایدردی و بوتشج دائماً کلی اولوب جزئی اولدنی
صرعہ ده و اختناق رجه ظهور ایدر (و ویرت نام طیب)
بوتشج جزئی نک بر غیر بت صورتی سنکر یا شندہ برقرده کور مش
در کہ عضلات ماضغه ایله عضلات مدغیه شوو اجهله منقبض
و منبسط اولور ایدیکی بر دقیقه ده ایکوز قرق دفعه بالمناوبه
متقبض اولور بتضی دخی مدت مر قومده طفسان قدر نبضان
ایدوب و بو وقتہ دکن تشج مذکور حقندہ اطیانک استعمال
ایلد کتری تراکیب و ادویه نک قطعاً بر فائده سی ظهور ایدوب
انجق تخویف شدید ایله براز مدت علت مر قومہ مندفع اولور
ایدی (وغاویوس) نام طبیبک اختلاج اطراف دیو تسمیہ
ایتدیک الاری و یا فله عارض اولان حرکات غیر ارادیہ حقیقندہ
مرض دیگر اولوب بلکہ بوتشج متوجعندن بر قسمدر و قسم ثانی
تشج تمددی در کہ کر بله رک بر مرتبه عضلات تقلص ایدر کہ
بر وجهله دفعه جاره بولمز بلکہ بالطبع زائل اوله و بوتشج
تمددی بر قاج نوع اولوب برینه تمدد دیزل کہ آیدہ جمیع عضلات
بدن علی السویه قبض و تقلص ایدر و اکثر بوتشج عضلات

قدامیده قوی اولوب بدنی او که اکری ایسه کر از قدای
وبالغکس عضلات خلقیه تک تقلبی قدامیده قوی اولوب
بدنی کبرویه چو پروایسه کر از خلقی وعضلات جنبیه تک
تقلبی قوی اوله رقی بدنی صناع یا صوله میل ایندیرر ایسه
کر از جنبی اطلاق اولور و بعض اشخاصده کر از خلقی ایله
برابر کر از جنبیه دخی وقوع بولدوغی واردن (قسم ثالث)
قلب و معده و امعا و مشانه و رجه اولان تشنج و اسپاسم و سدر
مثلا صرع وقوعنده تبول و اندفلق منی و اندفاع براز و اختناق
رجه فی ریه و بعض اصناف تمددیده طعامی بلع ایدمه تک بو قسمدیندر
وقوت عضله تک تبدل ایندیکی صورتلردن رابع اختلافدر که
سکتهده کوریلور شویله که بو علت ایله برکیمسه مصاب اولدقد
او لکیمسه تک بدنی آفت مذ کوره تک اصابی آئیده نه حالده
ونه وضعیده ایسه طوقلمه دخی صورتده ارحالت اوزره قالوب
حالبو که اوق و صوامق ایله وضع طبیعی به کلور و یو عرض
اکثر یا اختناق رجه اوغریان نسهوانه عارض اولور (وخامس)
خورا تسمیه اولشان عئلده کوریلور که مصاب اولان کیمسه
هر تقدیر سکون اوزره اولام دیر ایسه ده یینه الی یا ایغنی
ضبطه قادر اوله میوب اوله عضو دایما مرتعش و مختلج اولور
والی برنسنه یه اوزامق قصده اتسه طوغری طوغریه اوزاده میوب
درلور درلور کتلا ایدر (وسادس) اولور و عددن که عضو مصاب
سرعت ایله حرکت اتمدکجه حرکت اینده نظام اولیوب سرعت
وحدت ایله حرکت ایدر ایسه نظام اوزره اولور نه که بعض
کیمسه یواش یواش یوزیه میوب ستر عتله حرکت ایدر

و بعض کیمسه لر آخر آخر تکلم انسه لر لسانلرنده لکنت پیدا اولوب
سرعت وحدتله شویلد کلرنده اصلا بو حالت اولمز (وسابع)
عضلات قابضهده وقوع بولان حشرات دایمه در شویله که
عضلات مذ کوره قصه لوب اولقدن قتلشور که کویادرینک
آئنده رباطات وارطن اولور و اولفصلک انبساطنه مانع اولور
اشتهالات فاعلیه حرکات اولان عضلاتده ظهور ایدن
اعراض و احوال بونلردر * فصل ثالث * صوت و کلامده
ظهور ایدن احوال و اعراض یساننده اولوب ایکی قید ایله
برلاحقه یی شاملدر (قید اول) صوت بعضایک قوی اولور
بو صورت جنونده واقعدر و اکثر امر اضده بخصوصا علل آلات
تنفسده ضعیفدر و بالکلیه منعدم اولدیغی دخی اولور و بو حاله
آفتیایمنی بطلان الصوت دینلور و قوت جهتیله تغیر ایندیکی کبی
پرده و آهنگ جهتیله دخی تغیر ایدر مثلا حیات زدییه ده و حالت
جنونه قریب و اتناسنده رلاق و دوز و بعض خنقده تیز پرده
و تمددیده اصلق جالار کبی و باء الکلب و ورم ریوی و حنجریده
بو غق و قضا و بعض عیال حنجره ده آهنگسز اولور
و مایخولیا تک بعض نوعنده صوت بعض حیواناتک اصواتنه
مشابه اولوب و یوجهنله قنقی حیوانک صوتنه یکرز ایسه
اول نوع مایخولیا یی اول اسمله مثلا صوت کلبه مشابه اولدقد
صوت الکلب معناسنه حیوانتروپنا و صوت ذبیه مماثل اولدقد
صوت الذئب معناسنه ایقانتروپنا تسمیه قلمشدرو بعضا
صوتک اختلافی صمدن نشأت ایدرر یراقوه سامعه ایله عیار اوانه
بدیغندن تیز اولاجق پرده بست پرده ایله و بست اوله جق محلهده

تیز و یک پرده ایله محاوره و مکالمه او انور (قید ثانی) کلامده
 ظهور ایدن تغییرات عدیده گاه صوتک تغیر یله برابراولوب
 گاه یا لکن کلامده واقع اولور و یون تغییرات بر قاج در اولور و لکن
 یلنکلوب صوت مرتعش و ترک اولور نه که بعضی شدید خارده
 واقع اولور و ثانی اولخالدر که انده بعضی جزوف سویله میوب
 زور ایله و تکرار ایدرک سویله نور بو خالت همان جیسع علل
 دماغیه ده و بعضی حیات شیده ده ظهور ایدر و اصلا اعراض
 مرضیه دن اولیه رق بعضی کیمسه زده خلق اولور (ثالث بطائبت
 و سرعت کلامدر و زایع اولخالدر پورتال نام طیب آئی بر قانده
 کورمش در شویله که اول قادن سویله که کوچ ایله باشل یوب
 بر قاج کلام ایتمش اولسه اندک صکره خیلی وقت کند و یی آله میوب
 عقلیه کلور سه سویله ایتمش اشته بو اثر غریب دخی اعراض
 کلامدن عدا و لغزشدر (و خامس اولخالدر که کلام اولمیوب صوت
 اوله بلور مویتناش یعنی خرسیده اولدیغی کی که انجیق اصوات
 مرتبه سر بطءک حصولی ممکن دکدر اما صوتک عدمی کلامک
 عدمی اقتضا ایدر و انعدام صوت شکتیه و بعضی امر اض
 عصبیه ده کور بلور و بعضی عامه عموم اولقدن لازم کلور (شه که
 سو و از نام طیب بعضی خرسدر حقیقه حکایت ایدر که خیانت
 ایدوب محو یا جقلری کیمسه لری بالتقریب ایچنده یازدا تور اتخمی
 تقع اولتمش شراب ایچوروب اول کیمیه زده عرضی دلسرک
 پیدا اولدیغدن استدکاری کی صویوب قچارلر ایتمش زیر کیفیت
 مذکور بر سر قومک خاصه سمیه سندنر (لاحقه لطیفه لایک
 نام طیب اختراع یلدی کی طریق استماع ایله صدرك احوالی

تجسس و تفحص اصولی صوتیه دخی تطبیق اشد کده نیجه الزم
 اولان آثاره مطلع اولدی از جمله بر صحیح کیمسه سویلد کده
 و چاغزد قده جدران صدرك هر طرفنده ال ایله تخمین و تقدیر اولنه
 بلور بر نوع دترمه حاصل اولور که یا لکن یا خود اسطوانه
 سمیه ایله کوکس استماع اولند قده بر کورلی اشدی بلور که ابطده
 و عموده صلب ایله عظم کتفک خافه انسیه سی اراسی کی مجللرده
 ده از یاده واضح و بیان اولور (و مرضی زده بو صوت صدر
 در لوردر لو قلب ایدوب بعضی نطق صد ری و بعضی
 صوت جدی و دهانچیه کونا کون سسلر پیدا اولور و نطق
 صد ری صدرك بر نوع سس و یر مسندن عبارتدر که بالواسطه
 استماعده کویا فریضک کوکسندن بر سس حقوب اسطوانه
 سمیه اورطه سندن دکلیانک سمیه و اصل اولور (اکر طیب بلا
 واسطه یعنی قولاغنی خسته نک کوکسینه و یروب دکراپسه کویا
 اول کیمسینه طیبیه صد رندن سویله نور کی کلور (و بو اثر ظهوری
 دماغی اصحاب سنده و بعضی قصیه ره سی توسع ایتمش کیمسه زده
 وقوع بلور (شویله که خسته تکلم ایدر ایکن کرک بالذات و کرک
 بالواسطه کوکسک اوستنه قولاق و یر بلوب دکند کده مجروح
 اولانه جوف زده ایله مشترک و متصل اولان شعبه نک خدا سنده بو اثر
 اکلا شلور و حال صحنه قصیه ره و حجره وجه مشروح اوزره
 استماع اولند قده نه بو مثالو کیفیات صادر اولور (و طیب مرقوم
 بو اثرک حصولی مجرای هوایه نک و جوف مجروحک بیومسینه
 و جدار لاینک محکم اولسینه استناد ایدر و اثر مذکور صدا
 تیزلند کجه زیاده آشکار و پستلند کجه آز بلور اولور (و بعضی

کیمیه زده کاه ظهور ایدوب کاه غائب اولور (و بوانقطاعك
 حصولی خوف مجروحك یا خود اول خوفه منتهی اولان شعبه نك
 مقتبی براز وقت منسد اولسنه منوط اولسی اقرب احتمالدر
 (و دخی صوت جدی نطق صدری کبی اسطوانه سمعیه ایله
 یا خود بالذات قولاً غه واصل اولان برصوت قویدن عبارتدر
) اما بونده صوت يك تیز و غایت غالبدر شویله که کویا کو کسیده
 بشقه بر کیمیه سس و برز کبدر و دأتمادر کدر بوسیدن کچی سسینه
 بکزر و بعضاً ترنپته و بوری سسلری کبی شیلر اولور و سبی لانتك
 رأینجه شعبه نك صوت طبیعیتی منصوب اولان مواد سیاهه شیبیه
 متغیر و متبدل اولسیدر و علی الاطلاق صوت جدید حصولی
 حجاب صدره سرور زینه منصب اولسنه متعلق اولوب انصباب
 مذکور هر نقدر معتدل اولور ایسنه اولقدر صوت مذکور
 ظاهر و هر نقدر افراط و تفريط اوزره اولور ایسنه اولقدر
 خفی اولور * فصل رابع * قوت حسیه و قوای حساسه خارجیه
 و داخلیه ده ظهور ایدن اعراض و علاماتنده اولوب بر مقدمه
 و اوچ قیدی حاویدر (مقدمه) قوت حسیه اولکیفیتدر که جمیع
 اجزاء بدنیه آنك و ساططیه کندیلره وارد و واصل اولان انطباعات
 و تأثیرات ایله متأثر اولور لر و بویکیفیت نیاتانده دخی موجوددر
 امدی بو قوت جان طبیعیه هر عضو ك مزاج و طبیعتنه کوره
 مختلف اولوب بعضیستنده شدید و بعضیستنده ضعیفدر
 اما حال مرضیه یونك عکسی واقع اولوب نیمچه در لو تغییرات
 ظهور ایدر و قوای حساسه خارجیته اولدر که خارج بدنیه
 موجود اولان بعضی کیفیاتك احساسی انلرك و ساططیه

حصولبولوب بطریق الاستقراء معلوم اولان بش حساسه در که
 حواس خمسۀ ظاهره دینو مشهور و معروفدر پس بونلردخی
 سابق کبی حال محکمه متعلقدری اولان کینیاتی اخذ و قبول ایدوب
 بلا تغییر و لا تبدیل مرکز حسه یعنی ده باغه نقل و ایصال ایدر لر
 و حالت مرضیه ده بیان اولنه جفی اوزره کونا کون متغیر
 و متبدل اولور لر و قوای حسیه داخلیه اولدر که اجزاء بدنیه ده
 حادث اولان آثار موله و افعال ضروریه بدنیه انلرك و ساططیه
 محسوس و معلوم اولور پس بونلردخی حال صحتده جمله نك معلومی
 اولدیغی اوزره منتظم اولوب حالت غیر طبیعیده نیمچه ذرلو
 مختلف و متغیر اولور لر تنه که بیان اولسنه کر کدر (قید اول)
 حال مرضیه قوت حسیه ده ظهور ایدن تغییراتی بعضی اطبا
 قوت مذکور نك بین الاعضاء هر برینه لایق وجه اوزره تقسیم
 اولنماسینه اسناد ایدر ك بدنك برطر قنده حس اولنان وجع شدیدی
 اول موضعده قوت حسیه نك تراکم و اجتماعنه ذاهب اولشار
 ایسنه ده رأی مذکور ك واقعه مطابق اولدیغی اشکار در
 زیر اقول مذکور جمیع اشخاص خفته جاری دکلدر و مراقبا
 و استریا و تیغوسده قوت حسیه تراید ایتدیگی صورته جمیع
 اعضا و آلاتده تراید و تناقض ایلد کده جمیع اعضاده تناقض ایدر
 و بعضی علل حاده دماغیه نك دور اولنده جمیع اعضاده
 بردن تراید و بالعکس دور ثانی و ثالثده جمیعستنده بردن تناقض
 ایدوب منعدم اولور و ضعف و نقصانی اکثر یا قوت عضلیه ایله
 برا بر اولور و بر سبب ایله مثلاً دماغك بر نصف کمره سنك
 انوطاستدن ایکسینه دخی یعنی هم قوت حسه و هم قوت

عضلیه ضرر و زیان اوله بیلور لکن حرکات باطل اولان
انوطاء دماغیه کاکریسندده قوه حسیه محفوظ اولدیغی کبی
کذلك سبب مادیسی معلوم اولمیان بعض اراضده قوت
عضلیه محفوظ اولوب جلدک قوت حسیه سی باطل اولور
ویو کیفیتک شرح و ایضاحی جقنده اطباء عصر دن (ماژاندی)
نام طیبیک شروع ایندیکی تصفحات عمیق و تجارت صحیحه دن
مستبان اولان شودر که مخ مستطیلدن و نخاعدن صدور ایدن
الیاف قدامیه انجق اراده بی عضلاته نقل و ایصاله مأمور والیاف
مخلفیه انجق حسه منوطدر شویله که الیاف خلفیه ایضایت ایدن
آفت الیاف قدامیه بر ضرر کتور میوب ایکسی بردن مأوف
اولدیغی تقدیرجه یعنی کرک مخ مستطیل و کرک نخاع بوسهوتون
مأوف اولدقده قوت عضلیه و قوت حسیه ایکسی بردن مأوف
اولور (قید ثانی) احساسات داخلیه یعنی وجدانیات اصحابه
افعال ضروریه ک علی النظام اجرا اولسنه من بوط اولان
حاجاندن عبارت اولور من یض کچسسه زده بو ضرورات
و حاجات و آندن نشأت ایدن افعال متغیر اولور و بعض احساسات
واردر که خاصه امر اضنه متعلق اولوب طیبیک ذقت و امعانه
محتاجدر و جمع بوقسمیدندر و اسباب و جمع متعدد اولوب
بعضیسی معلوم و بعضیسی نامعلومدر و ککندی سببیه
حصولبولان اثار دخی درلودرلو اولوب و طبیعتنه و شدتیه
وقالب و صورته و محلته کوره مختلف اولور امدی اوجاعک
اثریه اولدیغی بجهلک معلومی ایسه ده یته اولاظهورایتدیکی
آلتک فعلی تغیر ایدرمثلا عضلاته اولدقده حرکاته زحمت و پرور

وفده ظهور ایتدکده مضغی و معده ده هضمی تغیر و افساد ایدر
سائر آلات دخی بو قیاس اوزره در (ثانی بعض صورته سیالاتک
کرک ظاهر بدنه و کرک خلال اعضایه جریان و انصافی ایجاب
ایدر) ثالثا ظهور ایدن عضویله مناسبت و تعلق اولان عضو
آخر دخی بالعرض متغیر اولور مثلا صداعده قی و اکثر اوجاعده
حرکات تشنجیه بی اقتضا ایدر (رایعاز یاده مشتمد اولدقده
جمع افعال بدنیه ک فسادتی موجب اوله بلور و حسن اولماسی
اعتباریه بر قاج نوع قلوب کر بلور کبی حس اولانسان اوجاعه
اوجاع بمدده تسمیه اولور تده کم قلغم و نیاتده مشاهده اولور
و آغراق حس اولنق طریق سببیه وقوع غبولا نلره اوجاع ثقیله
دینلور که استقاء رأسنده واقع اولور و زونقلامق ایله حس اولان
اوجاعه اوجاع ضاریه اطلاق اولور که ضربان قلب و نبضان
نبض ایله هم وقت اولدق زونق قلبیوب ضربان ایدر و بونوع
اوجاع انجق تقیح ایدن اورامده ظهور ایدر (و بونوعی دخی
اولدر که ازالق ازالق صنجار کویا بر مرراق ایله دلینور کبی حس
اولور و بوسیدن بونوع اوجاعه اوجاع زانجه دینور سر طانده
و اوجاع عصبیه ده واقع اولور) و بونوعی دخی بورغی ایله
دلینور کبی شبیه حس اولور و بونوع اوجاعه اوجاع ناحیه
تعبیر اولور و ریج طیارده قتی جوق ظهور ایدر و بونوع و جمع دخی
اولدر که از یلور کبی حس اولور که اوجاع سحقیه اطلاق اولور
ونوع دیگر دخی اول اوجاعدر که ککویا اتش طوقنور
طن اولور تده که غانغری نالیو بلا انجق زده حادث اولور و بونوعه
اوجاع محرقه دینلور و نوع آخر کجشمک حس اولانلر اولوب

امراض جلديه ده پيدا اولور و اوجاع حا که تسميه اولور
والحاصل اوجاع خارقه و اوجاع لادغه دخی وارد و بعض
علیل کیمسه در دوچار اولدقلری و جمعی بر یاره یه بکزدلر که
انک کارلری دباغت ایدر و کویا برالت ایله اولیاره نك اوتنه سنه
بروسنه طوقینلور و بونک امشالی نیجه حالات حسن اولور که
انلر بونلره قیاس ایله اکلا شیلور و مدت مرضه و جمعک اوصافی
تبدیل ایدر بلور مثلا فلغمونده ابتداء مرضه بمدده نو عندن
اولوب اواسطنده ضاربیه و اواخرنده یعنی ورم مذکور تقیح
ایتد کده ثقیله نو عندن اولور و شدت و ضعف اعتباریه
دخی اوجاع مختلف اولوب مرضیضک افاده سندن و یوزینک
احوال و اوضاعندن و افعال بدیه نك تغییرینک کلی و جزئی
اولسندن معلوم اولور و قالب و صورت اعتباریه دخی مختلف
اوله رق بعضیسی دائمه و بعضیسی نظام اوزره نائیه و بعضیسی
نظام اوزره اولیه رق نائیه اولوب صورت اولاده شدت وضعی
یکنسق و صورت نائیده کاه شدت و کاه ضعف بولور
و بعضیسی ظهورندن اتهاسنه دکن موضعی تبدیل اتمیوب قاره
و بعضیسی اورادن اوزایه نقل ایدر و بوسیدن صورت اولاده
اولانلره اوجاع ثابته و ثابته ده بولانلره متحر که دیتور و بعض
اوجاع موضعه نه نسبت و اضافتیه تسمیه اولور مثلا باشده
ظهور ایدن اوجاعه صداع و راسک بر طرفنده اولدقده شقیقه
واننده ظهور ایدنلره صداع جبینی و قفاده اولانلره صداع
قفوی و مدار عینک اوستنده حسن اولانلره صداع طاق
و صدرك یانلرنده اوافق تفک اوله رق ظهور ایدنه و جمع الجیب

وامعاده

وامعاده ظهور ایدنلره قولنج و بویر کده ظهور ایدنه و جمع
الکلا وقاره جکرده حاصل اولانه و جمع الکبد و عمود صلبده
حادث اولانه و جمع مینسا و نفس عصبده اولانه و جمع العصب
و عظامده حادث اولانه و جمع العظم اطلاق اولور (قید ثالث)
حال صحنده حواس خمسۀ ظاهره اشياء خار جیه نك انطباعی
سریعا اخذ و قبول ایدوب و سر یعادماغه نقل و ایصال ایدرلر
و حال مرضنده بالعکس اشياء خار جیه نك انطباعی بطاءت
اوزره اخذ و قبول ایدوب دماغه دخی اغر و مشوش و متغیر
اوله رق ثقل و ایصال ایدرلر و حواس ظاهره نك تغییری بعضا
کندوده و وقوع بولان علت و آفت سیدیه حاصل اولوب و بعضا
بالواسطه پيدا اولور امدی حاسۀ بصر یا خود قوت باصره نك
افراط طریقیله متغیر اولسی کوزا غرسنده و دماغک حجابلرینک
التهابنده واقع اولوب ضعف طریقیله متغیر اولسی تیغوس
وامشالنده ظاهر اولور و بطلانی عماده و بعض علل عصبیه ده
واقع اولور و حاسۀ بصرک تبدیلی بر قاج نوع اولوب اولکبسی
تخیلات شاده در که امور موهومه بی اشياء مبصره ظن ایدر مثلا
شظایا یعنی قعلجملر و آنچه اغلر و سنکله کورر و کویا کوزی او کندن
دوتندن بر دیرک مرتفع اولوب عالی اولدقده تشعب ایدر
و بونلره مانده شیلر کورینور ایکچیمسی اول تبدیلدر که انده اشياء
مبصره نك الوان و اشکالی متغیر اولور امتلاء دمویده و رمده اخلیده
علیل هر شیتک رنگی قرمزی کورر و یر قانک اوائلنده هر شی
صاری کوریلور و بعض امراض عصبیه ده برشی تمامجه کورلمیوب
کاه نصفی و کاه نصفندن زیاده سی یا خود نصفندن اقلی کوریلور

و بوحاله بصر منصف تعبیر اولنور بعضیا برشی ایکی کوریلور
 و فکابصره ضعف اطلاق اولنور (و بوحالت اکثر یا ایکی کوزی
 بردن آچوب باققدن پیدا اولور و بری آچق و دیگر قیالوا یکن
 دخی و قوع و اورنته که خوفان نام طیب بیان ایتشد و بویکی
 کورمک دائمی حول حادث یعنی صکره دن اوله شاشلغ
 مقدمه سیدر (حاشیه سامعه نک تراید و افراطی بعضی امراض
 عصبیه و دماغک حجابلرینک التهایته و تناقص و ضعف
 تیفرس و حیات ضعیفه پیدا اولور و کلی باطل اولسی امراض
 اذنه واقع اولور و حیات شدیدده حادث اولان صمم حواس باقیه
 باطل و معطل اولدجه کلی اولان و حاشیه مذکور نک تبدیل
 ایلمسی ایکی درلو اولوب اولکمی اولدر که انده مرض اصوات
 موهومه اشیدر یعنی طنین و دوی که قولاق جیکلایوب کورلدر
 ایکیجیسی اشتدیکی سسلری غلط اولورق حسن ایدر شویله که
 تیز پرده اولان سستی پست پرده و نسبت اولانی تیز پرده اشیدر
 و احبابنک سسلری بریردن فرق و تمیزه قدرتی قالماز (و حاشیه
 شامه نک ترایدی بعضی اعمال عصبیه ده مشاهده اولنورنته که باللی
 نام طیب یکی دپاده سیانت دومه غوام اقلیمه سفرنده غل و بانیه دن
 اولان بیماری حاشیه مضایب اولدجه کندی نک قوت شامه سنک
 اولدر ترایدی حکایت ایدر که ایچدیکی صورت ده منبعمده
 بولان نباتنک رایجهلرینی بریردن فرق و تمیز ایدر ایش (و حاشیه
 مذکور نک ضعف و تناقصی غشاء مخاطینک رطوبت طبیعیه سی
 زائل اولان قوریزاده یعنی زکامده و اوزه ناده یعنی قروح
 الاقده و امثالی اولان عللده واقع اولور و غشاء مخاطینک کلی

رطوبتی کیدوب قوریلشد قده قوت شامه کلی باطل اولوب
 بطلان الشم اطلاق اولنور و بعضی حیات مختلطده و خفیف
 اولان اختناق رجه رايجه موجود کل ایکن کونا کون
 رایجهلر حسن اولنور (و قوت ذائقه نک ترایدی نادر اولوب ضعیف
 و تناقصی اکثریدر و اکثر یا حیات قویه نک انتها سنده کلی باطل
 اولور) و بوسبیدن محومین مقدمه مکرها و مجبورایوب ایچدیکاری
 اطعمه و اشربه بی بلا استکراه اکل و شرب ایدر لر زیرالذتی حسن
 ایتمزل و قوت مذکور نک تبدیل ایلمسی حال طبیعیه اولان لذتی
 تبدیل بولمقدن عبارتدر (مثلا حاشیه ذائقه سی فاسد اولمش
 و تبدیل ایش کیمسدرک بعضی هر نه تناول ایدر ایسه حوضت
 و بعضی مرض ازت و بعضی ملوخت بولور) و بوحاله فساد
 الذوق اطلاق اولنور (و بونوعدن بریسی دخی اختناق رجه
 و قوعی اولان حاشیه که علل کویه الطعم اولان شپیلری
 لذت الطعم کی تناول ایدر و حاشیه لامیه نک بطلانی و فساد
 حواس باقیه نسبتله قلیل اولد یغندن تفصیله محتاج دکلدر
 * فصل خامس * افعال نفسانیته ده ظهور ایدن امراض
 پاشنده در) افعال نفسانیته حال صحتده استیحا صک اختلافه
 مختلف اولدیغی مثلوه حال مرضیه دخی مختلف اولوب مرض
 جزئی شی ایله مکدر و از اجساق نوازش و التفات ایله مغلوب
 اولور (و بعضی خسته لرک اصحاب مرضی کیم محبت و عداوتی
 اکلا شلیوب طبعیه و واقق بر قاج صحت ایله محبت اظهار ایدر
 و ادنی بر قصور سبیلده نیجه اشکیلر پیدا ایدرک عداوت ابراز ایتکه
 یا شلر و حال صحتده حلیم و سلیم ایکن حال مرضیه غصوب

و عنون اولور (و بالعكس حال صحنه نشیء الخلق اولان حال
مرضه اخلاق حسنیة به تحویل اولور شویله که حال
طبیعیة جبان اولان شجیع و غیور و غیر تسز اولانلر غیر تلو
اولور و بواحوال نفسانیة نك تبدلاتی جمله نك معلومیدر
حتی بین الاقوام صناعی ایواولانك خسته ایکی او بقونشن
اولور دیو متعارفدر و بومذ کور اولانلردن ماعدادخی بونلره
قیاس ایله اکللا شیلور * فضل سادس * افعال عقلیه ده
ظهور ایدن اعراض بیاندده در) افعال عقلیه دینك تفکر
و حفظ و تذکر و تخیل و حکم اطلاق اولسان فعللر اولوب
هر بری حال صحنه اشخاص مختلفه ده مختلف اولدقلری
مثلا و حالت مرضیه دخی تغیرات متعدده لری ممکندر مثلا
بعض ضرورته تفکر و حفظ و تذکر فعللری متغیر اولوب
خالبو که حکم و تخیل فعللرینك فسادی اولور (و بعض حالده
یا لکن تذکر فعلی قصور لودر و لکن حقوق کره جمله لری بریدن
بوزیلورلر و تراید ایدوب اریمالری بعض مرضیه و خصوصاً
انخاب مایخولایده نك ظاهر در حتی حقوق دفعه انلرده قوه
حافظه نك طامع و ضافی اولدیقی مدت مدیده اونودلش
نسنم لری تمامحه حکایت ایتالردن مستیانددر و حکم و تصرفلرنده
دخی سرعت اولور و تخیللری دخی منجدر و بعبارة اخری انخاب
مر قومك بوعایت حالده اولان درجه تعقللری حال صحنه کی
درجه تعقللرندن اعلا در و ختام و اتشهای خطرناک اولان
امراض حاده نك درجه انحطاطلرینه طو غری افعال عقلیه نك
انفعالات نفسانیة نك ترایدلر یله بیاغی خارق عاده رتبه سنده ظهور

وانکشافلرینك کورلدیکی قتی چوقدر و بوافعالك خسته لرده
ضعیف اولمالری قوی اولمالردن چوقدر وضعف مذکور تیقوسده
نك ظاهر در شویله که مر یضك فکرنده دوام وثبات اولمایوب
برشی سؤال اولنسه کوجیله فهم ایده ییلور و جوار و اطرافنده
وقوعبولان حادثاتی مشوش ادراک ایدر و یوزینك اسرار
همان ثابت و بیحرکت اولوب وضع بدنی دخی دائماً بر حال اوزره
اولور و افعال عقلیه نك تماماً باطل اولوب بعمل اولمالری رعونت
و حقه و افعال نفسانیة نك جمله سنی معطل اولان سکته مثلاً
امر اضده واقع اولور و بوافعالك یا خود اکثرینك فاسد اولماسی
اختلاط العقل تعیر اولسان عارضه بی احداث ایدر که نیچه
انواعی وارد اکثر یا مر یضك اشياء خارجیة ایله اولان نسبت
و تعلقنده و افعال ضروریة سنده یعنی حرکات و سکات و نوم
و یقظه سنده ظاهر اولور و لکن چوقکره دخی باطنی اولور که
انجق افعال دماغیه نك تغیر و اختلالدن نشأت ایدوب هیچ
برسبب غریب ایله حدوثی یوقدر و اختلاط عقلك بو نوعی
مر یلدا نطق و تعبت یعنی اللری نی هواده سنك اولار کی بیاندده
تحرینك ایتك و اشخاص بعدومه ایله مکالمه ایتك ایله معلومدر
و تشویش عقل بعضاتام اولور که جمیع افعال بدنیة و انفعالات
نفسانیة نك نظامی یوزیلوب مرض دائماً جمیع افعال اختیاریه سنده
خطا ایدر و بعضاً انجق بر ماده ده ظهور ایدر مایخولایده
کوریلدیکی کی که مر یض کندوی طور عادیسنه مخالف
طورلرده طوتار و اولطورلره کوره عمل ایدر و اختلاط عقل
گاه ثابت و دائم اولوب بعضا کور کچر اولور (و ایکی نوع)

اختلاط عقل دخی وارد که انلری مؤلفین خاصه بحر رویسان
ایستلردر اولکی اولدر که اکا تشویش عذب یعنی اختلاط
خفیف دیرلر که مریضک یا لکز حرکات و سکنا تنده و کلامنده
بر تغییر ایله ظاهر او اور مثلاً قوللری یا خود اللری بیفایده تحریک
ایدر و بلا موجب دوشکندن اشاعی اینز یا خود متصل آچیلور
و بعضا سکوت معند جالنده اولور و بعضا مابین سوزلر سوزیلر
یعنی هذیان ایدر یا خود دشلری اراسندن الفاظ نامعقوله
مربطه انور و بوا اختلاط کرک و جهک افاده سنده و کرک صوتده
و کرک تکلمده ظاهر اوله بیلور و بونی نومده صدور ایدن هذیان
فارشدر مانع کر کدر (ونانی اولدر که اکا تشویش شدید دیرلر
و تشویش خفیفدن فرقی بودر که مریض فریاد ایدر و شرقی
چاغرور و خیانت اماره لری اظهار ایدر و فانیستلر طونان
والنده بولان شیلری مجلسده اولان کیمسه لره آثار و آثاره توکوریر
واورر یعنی ضرب ایدر و مریض واحدده تشویش عقلاک
که خفیف نوعدن و کاه شدید نوعدن اولماسی ممکندر و انفعالات
نفسانیه نك افراط و تریا ایتلریله دخی مبادلت ایلدیکی کورلمشدر
و اگر اختلاط عقل تشویش شدیددر جه سنی پکرش اولوقت
بونا غنه یی بر وجهله تعطیل ممکن دکدر و مدت اختلاط
مختلف اولوب بعضا ابتداء ظهورندن بر قاج دقیقه ضکره
ساکن اولور و بعضا بر قاج هفته و بر قاج آی و بر قاج ییل قالور
و دماغ کبیرک کرک اتصاله و کرک علاقه مأوف اولماسندن دخی
نشأب ایده بیلور و اختلاط زائل اولدقدده مریضلر کندیلره
واصل اولان نسنه لری تذکر ایده مزلر بلکه شعور صورتنده

یادقاری شب لردن دخی خبرلری اولماز * فصل سابع نومده
صادر اولان اعراض پیاننده در * نوم حال صحتده شخصده
بر مدت یکصورتی اولوب راحتلو اولوب یور غلغنی آلور
و حال مریضده قصه لنور و درلودرلو تغییر ایدر و قطعاً بدنک
یور غلغنی آلمیوب قوای بدنیه یی تعمیر ایده مریضیله که جزئی
امتلاء دماغیه ایله برابر بولسان عللده اوزانور و بالعکس
جمع امراض حاده ده قصه لنور و کلیا بطلان و فیدائی سهردن
عبارتدر که سبی دخی شدت و جمع و طنین و دوی و عسر
تنفس و شدت سعال و کثرت استفراغ و خوف و فرح
و فکر و اشتداد مریضدر و اعراض نومدن بری دخی کا بوس
یعنی آغز لقی بصمقدر که کشی او بقویه دالدقدده برانسان یا غیر
بر حیوان و یا جسم آخر صورتنده بر خیال ثقیل حس ایدر که کویا
صک و کسنه چیقوب اوتورر و بصار و نفس الیور میوب سسینی
و حرکتی کسرو و بو غلغنه یا قلشور (و بو خیالات مندفع اولدقدده
نام بردن بره او یانور و کندی بی اکثر یاد ریش بولور (و مریضه
و قلبک آنور سماسنده کثیر الوقوع اولوب بطاقت هضمندن
و فساد معده دن دخی نشأت ایدر (و رو یا سخت و مریضده مختلف
اوله بلوب قدمای اطباءک رأینجه نومده قوای داخلیه قوی
اولدیغندن عضوماً وفک اذاسنی زیاده حس ایدوب اول جس
دماغه منتقل اولغله قوه متخیله مزاج علته مناسب شیلری
تخیل ایدوب مریض دخی اولصورت متخیله بی ادراک ایدر
مثلاً عسرت تنفسده صدرك توسعنه و نفس الماغه مانع اولور
بر آغز شی کورر (و جالینوس نقل ایدر که بر کیمسه دو شنیده

برای اغنی طاش اولمش کورر ایش اول آدمک ایاغی براز وقتند نصره
مفلوج اولمش کذلک تغذی به محتاج اولان علیلرد و شلرنده
طعام کوررلر و اسباب استسقا صول و دره و دکرلر کوررلر
دیمش لر ایسه ده کلی اولما دغندن اطباء عصر اعراض
مرضیه دن عدا یتدیلر (واغراض نومدن بری دخی سومنولچیا
یعنی بین النوم والیقظه دینلان حالتدر که او یخوایله او یا نعلق
اراسی اولوب انسان نه او یورنه او یانور) و بری دخی قاتا فور ایش
افراط نومدر که چوق ایوما قدن عبارت اولوب بعضا اعراض
مرضیه و بعضا طبیعیدر (و بری دخی قوما یعنی سبات در که
افراط نومدن عبارت اوله ورق کیفیت دخی متغیر اولوب دائما
اعراض مرضیه دندر) و بری دخی لیش غوس تعبیر اولنان نوم
مفرطدر که سباتدن قوی اولوب مریض سویلدیکی لا قدردی بی
اونودر و بوسیدن بو عرض سبات مفرط مألئده یونا نجه
لیثار غوس اطلاق ایلمش در که کتب طبیعه عربیده لیش غوس
دیو غبلا اولمش در و بو عوارضک جمله سی علل دماغیه ده حادث
اولور * فصل ثامن * خاصه افعال نسبییه ده ظهور ایدن
اعراض یاننده در (اوج نوع عارضه دخی وارد که آنده خاصه
افعال نسبییه مأوف اولور اولکی لیش و ثانی سنقویه و ثالث
ورتیغور لیش و ثانی یعنی غشی اولماتدر که جمیع افعال نسبییه یعنی
کورمک و اشتمک و قوقلق و دائمق و لیس ایشک جمله سی باطل
و معطل اولوب یوز صولق وال وایاق کندوی قوی و یرمش
و گوشه مش اولوب لکن ینه تنفس و دوران دم باقی اولور و بو
عرض خفیف اولدوده دفکتوس یعنی غشی خفیف اطلاق

اولنور و سنقویه دخی مذکور کی اولوب انجق آنده براز دوران
و تنفس خفی اولور و رتیغور یعنی دوار سکه باش دوتمکدر
اولماتدر که ظهور ایتدیکی کیمسه نک باشی دو نوب هر شی
دو ترطن ایدر و بو حالتده اختلاج قلب کلوب اکثر یا مریض
دوشوب بایلور و دائمقا وقوعی امر اض مخوفیه دلالت ایدر
وامراض حاده نک ایتداسنده واقع اولور و مدت مرضیه عودت
و تکرر ایده بلور * مقالة ثانیه * افعال داخلیه ده ظهور ایدن
اعراض و علامات یاننده او اوپ فصول سبعه بی جاریدر
* فصل اول * هضمه ظهور ایدن اعراض یاننده در (حال
طبیعیده اشتهای طعام اوقات معینه ده حسن اولوب و طعام
استک ایله اکل و تناول اولور و عطش معتدل و هضم سریع
و جید و سیر بست اولوب براز غلیظ القوام و دفع اولتسانی
زحمت و وجع سیر اولور و فعل هضمه اعانه سی اولان اعضا
و آلات قوی و یعلت اولوب یعنی اسنان بیاض و قویچه مغروس
اولور و لثه قرمز اولور و داخل فم دائمقا رطب اولور و بطن
یومشق و حمی متوسط اولور اما حال مرضیه بالعکس افعال
هضمیه و آلات کیلوسیه در اولور و متغیر اولور که تفصیل اوزره
بیان اولنور اشتها نادر اسباب مرضیه تر ایدر ایدر ینه که مانیا
و علل دینیه ده ظهور ایدر و بعضا اولقدر مستد اولور که طعام
و یرسده دوشوب بایلور و بو نوع اشتها به جوع بقری تغییر
اولوب احتیاق رخده و حاملرده کثیر الوقوع درو بعض مرضیه
مریض اولقدر خرض ایله اکل ایدر که مغده آله میوب فی ایله
خلاص بولور) و بو نوع جوع و اشتها به جوع کلی و شهوت کلیه

اطلاق اول نور و حرص ايله بر طرفدن اكل ايدوب و بر طرفدن
دفع طبيعي ايدرايسه اول نوع اشتهايه شهرت ذئبيه اطلاق اول نور
اشتهاك ضعف و نقصاني قوت و ترايدي كي قليل اولوب اكثر
امراضه واقع اولوب يعني نقصان شهوت دینلور و اضلاع عامه
اشتهاق المديعي صورته بطلان شهوت تعبير اولور (و بعض
امراض مزمنه ده مر بصلك اشتهايه مختلف اولوب بر كوني بر كونه
او يماز و بعض خسته مرده اشتهايه كاذب اولور شويله كه مريض
بر طعامي جاني استه يوب اكل ايتكمه باشلديغي آنده اكر اه ايله
فارغ اولور و اول نوع اشتهايه شهوت كاذبه اطلاق اولور و فساد
شهوت ايكي نوع اولوب بريستي استكراه عن الطعامدر كه
مريض طعامدن نفرت و اعراض ايدر شويله كه مريض فقط
طعامي كورمك و آدني اشتك ايله استكراه ايدوب تهوع و قي
ايتكمه مستعد اولور بلكه اول آنده قي ايدن و خاصه امراض
شدیده ده وقوع اولور و بريسته دخی عطلالت معده اطلاق اولور كه
بعض طعامدن استكراه ايدوب بعضيسته ميل و رغبت ايدر و اول
ميل اولمان طعامك عادتمأ كول قسمندن اولماني شهر طدر و اكر
عادتمأ كول اولان نسنه زدن اولماز ايسه اول نوع فساد شهوته
و تخم تعبير اولور و اكثر يا ايكمسي دخی اختناق زنده و حواملده
و ناياده واقع اولور و يوزكر اولمان انواع فساد شهوتدن ماعد
مزارت قم و ييوسست بمثلو حالات دخی حال مرضيه ظهور
ايدر و عطش اكثر امراضه و خصوصاً انواع اسهال و اسهال
و ديايطس و دولاب نام مرضيه ترايد ايدوب تناقصي نادر واقع
اولور و كلياً بطلاني افعال عقليه متغير اولنديقه عديم الوقوع

اولوب

اولوب اختلال عقليه و علل ينويه ده سائر افعال هضميه ك
تغيزي سينييه اولدخی نظامسز و مختل و مشوش اولوب متغير
اولور و بويان اولسان اعراض هضميه دن ماعد آلات
هضميه ك هر يرينك حالات مرضيه سي وارد كه ترتيب اوزره
بيان اولور (امدي اسنانده ظهور ايدن علامات بعضا
ككند يرينك عللنده و بعضا بالعرض مرض آخره منوط
اوله رق و قوع بولور و بلغمك مزارت كسب ايتديكي بعض
امراض حاده اسنانده بر نوع حسن ظهور ايدر كه ضرر سي
قاشمق تعبير اولور (نه كه حیات بلغميه ده واقع اوله ككشدن
و صبر و الاسنان امراض ديدانيه و بعض علل حاده دماغيه ك
علاماتندن اولوب ككوشيوب صالانسي و دو كلمني علل
اسكور بوطيه ك اعراضندن و لثة ك انتفاخي ادويه زيبقيه ك
اثر اولان جريان لعابده و اسكور بوطيه واقع اولوب صورت
اولاده قرمزي و نايه ده سياه و يوشق اولور و علل صغيره
ضولق و بعض خناقده سياهه قرين قرمزي اولور اسنان حیات
شدیده ده مر قعش و فالج نام مرضيه صباغ يا صوله چار يق و ضعف
كليده غير متحرك اولوب عظم اللسان يعني دلك يوشقي
خناقده و التهاب اسنانده واقع اولور و كوچلسي عضلات
خلفيه لسانيه ك تقبض و تقلصندن اقتضا ايدوب كوچلش
ظن اولور و رطوبتي بعض عللده محفوظ و بعضيسته منعدم
اولور و اوستي بعضا دوز و پارلق و بعضا زغابه ر يعني خاور
ظهور ايدر و بعضا پورتك پورتك و خشن و مشقوق اولوب كاه
كلياً يابس و كاه جزئي مرطب اولور و لون لسان علل ضعفيه ده

فورشنی و الله ابانده قرمری و بعضی حیات زنده ده سینه مائل
و انار قبوغی زنده اولور (و بعضا هر بر طرفی ایشقه ریشه
زنگلو اولور) مثلا اورته سی بیاض و ککنازی قرمری
و قاعده سی سینه اولور و مطلقا لسانک او خاصه او نجی
و کنار لیك حرق مطلقا التهاب معده لك علامتیدن اولدیغی
اکثر اطبا تسلیم و قبول ایشلدن و لیسان او زنده حادث اولان
طلا بعضا بیاض و بعضا صاری و یشل و اسمر و سیاه و غلیظ
ورقی و عسیر الاشراع و رطب و یابس و لزج اولور و بیورات
لسان قرمری و متوجع اولدیغی صورته علامت قرنکیدن
اولوب بیاض و وسطیحی اولدقده ترکیه اغریسی و غیر محبه
فلاع و لا طینجه آفته لیمیه اولنان علامت علامتیدن و موضع
خسته کیمسدرده قوت عضله لك ضعیفی سببیه معسر و متوجع
و عظم لك اسهالك الاخلاع و انکسارنده تمتع الوقوع و بلع
امراض حاده در سرعت و قوت اولوب مریض الیه کچک مثلا
طاس طولسی سویی بدن قاندر و بجر و بطاقت و صعوبتی
امراض خلقده و علل مریده مثلا خنیاق و قالج و سقز و سن
یعنی ورم صلبده و مطلقا بو غازک یا ننده ظهور ایش ورمده
یا خود مریده جسم اچیلینک قالماسنده و اختناق و خنده
و حیات شدیدده ظهور ایدر و سفا حیا یعنی عسرا بلع خناقده
کورادیککی اوزره مریض مواد صلبه بی بلع ایده میوب مایعات
و سیالات قسمندن اولان سینه لری شرب ایدر و بعضا بالعکس
استرخاده و قو عبولدیغی کی علل ماکولات صلبه بی اکل
ایده یلوب لکن بر وجهه صویه متعلق سینه لری اچیه مز

و بونلرک سینه لری ایشودر که خنیاقده غشاء مخاطی ملتهد
اولدیغندن اجسام صلبه لك اوزرینه تمام سینه تحمل ایده مز
و استرخاده عضلات خلفیه بعمل اولغله اشریه بی اغزدن
بو غازه اتصال ایده جک قدر قوتی یوقدر (و مطلقا مایعات
قسمتی تکی اول ایده ملک خوف و استکراه ایله بر ابر اولدیغی
صورته) ایدر و فوینا (یعنی داء الکلب دیسلان) مر صنده
و قو عبولور و وسیدن مرض مذکوره (ایدر و فوینا) اطلاق
اولمشدن و عرض مذکور بعضا حیات زنده ده و اختناق
رخنده دخی و قو عبولور (و بو علامت ظهور ایدن کیمسه لری
صویه و اکا مشابه شیره یا قد قلدن تشنج عارض اولور و فساد
بلع ایکی گونه اولوب اولکبسی مریض فنده هیچ برشی یو عیکن
سینه وار کی یو تقور ننه که سقوط الله ابانده و بعضی علل
عصبیه ده واقع اولور ایکی کبسی اولدیر که طعام فخلقیه
واصل اولدقده مری به کیده جک ایکن خبثومه یعنی ککره
و حجزیه کیدر و مریك قو عیاسنده و یاره لیمسند طعمک خارجه
یا خود خوف صدره منصب اولدیغی خفی دکلدر (و هضم نادرا
حالت مریضه ده قوت یواور ننه که انحاب مایاده و سا بر علل
جنونیه ده واقع اولور لکن ضعف یولماسی کلیدر و اصلا تناول
طعامه مقتدر اولمایان خمیه لك دخی افعال هضمیه سی مختلف
و متغیر اولوب تهوع و غشیان مثالا و احواله و چار اولور و بعضا
مریضك معده سی یولانوب فی اینه مز و تیجه زود ایله فی ایتک
استرا سیده ینه فی عکس و جشا و امراض عصبیه ده پیرا یجه
و فساد هضمه عرطه صاریسی کی اولور (کذلت اغره کلان

صودخی بعضا بطن و سرطان معده نام مرصده حاض
وامراض صفراویده انجی و حرقنه المعده نام علتده خریف
و محرق اولور و فی علل معده و بعضا امراض کلویده و علل
رخیده و آفات دماغیه و قوعیولور و قوعی دخی که صیقضق
و کاه اراق آراق اولوب بعضا اشتداد مرضه سبب و کاه اندفاع
مرضه و سببه اولور و فی ایله خروج ایدن نسته لر قوام طبیعت
و کیت و کیفیت جهته مختلف اولوب امراض جاده فضول
هضمیه و بعض عللده بلغم و امراض صفراویده صفرا و بعضا
سواد و مواد دوائیه اولور و سیلان المعده نام مرصده وصول
یاظونق قان و سرطان المعده ده جوقولات کبی و قروح المعده نام
علتده قیح و انسداد امعاده براز خروج ایدر (و بعضا فی ایله
خروج ایدن نسته لر ایچنده دیدان و حصات صفراویده و بونله
مازل غیر نسته لر دخی خروج ایدر و قوام یعنی غلظت و رقت
اعتبار ایله اکثری مانع و بعضا غلیظ و کثیف و دبی و بعضا خیر
کبی اولور (و بعضا رخ ایله مختلط اولور ق خروج ایدر نه که فساد
معده ده واقع اولور و ماده مستفرغه بعضا جوق و بعضا
از اولور و فی الدم و فی المره نام مرصده خروج ایدن دم و قیح
مقدار نه دقت واجبه دن ادر و زایحه سی دخی طعامک طبیعتیه
ناظر در وایه استریعی وسط الصدر و جان اوی دینلان صدر ایله
منه بینده اولان مجلیه ظهور ایدن اوجاع و التهاب معده و فساد
هضم و التهاب حجاب مستطین و علل کبد و شدت شعال ایله
برابر اولان امراض ریویه و شقیقه شدید و اختناق ریحک
اعراض و علامتند در بوضه و رتده بعض اطباءک جان اونده

ظهور

ظهور ایدن وجع مطلقا التهاب معده نک علامتند در دید کلری
واقع مطابق اولدی یعنی ظاهر اولور (و قرا قر معده بعضا
سرطان المعده نام علتک علامتند اولوب بعضا دخی صحیح
المزاج کیمسه لده ریحکلو نسته لر دن نشأت ایدر و امعاده ظهور
ایدن اعراض علامتند اولکبسی قراقرامعاده که علل معویه
و مر اقی و امراض مر اقیه ده واقع اولوب بحال طبیعتیه دخی
اغذیه نافحه و اطعمه رذیه الکیمییه فی اکل و تناولدن اقتضا
ایدن و ماده غدائیه نک درون امعاده جریانی زلق الامعاء نام
مرصده و جمیع اسهالده سریع اولوب احتیاس سبب ازخده
بطائت و قولنج معدنیده شدت بطائت اوزره اوله رقی دهان یاده
احتیاس و انقباض مشد اولدیغی صورته یارب ازخم معنایسته
اولان ایسلاوس دید کلری علت مخوفه دن عبارت اولور
و دوستطاریا تعیسیر اولسان اسم بالده دفع طبیعی و جمع ایله
اولدیغدن ماعدا اطراف مقعد یا نوب کویا علیل دفع مقتضی
اولور ظن ایدوب عمت اوله رقی دفعنه چالیشور و وجه مذکوره
اوزره اولان دوستطاریا به ذحیرا طلاق اولور (تنبیه) و جمع
مذکوره ایله و جمع باسورینشده اولان فرق بودر که باسورده
دفع طبیعی سیرک سیرک و براز غلیظ القوام و دفعندن صکره و جمع
کلیا منقطع باخود تناقص ایدر اما ذحیره بالعکس دفع طبیعی
صق صق اولوب بعضا بیسته نسته ظهور ایدر و بعضا بیسته
برشی ظهور ایتمز و جمع منقطع اولوب دائمی اولور بوند نصکره
معلوم اوله که دفع طبیعیک و قوعی بعضا ارادی اوله رقی
اولوب و بعضا بول ایله مختلط اولور طریق بولدن خروج ایدر

نفسه که قریباً بیان اولیون و بعضی ایچنده غشا و بغرسق پارچه لری
و حصصات صغیراویه خروج ایدر بورایه قیدر برازک کیفیت و کیتی
حفظنده بیان اولیان تغییرات مرضیه دماغدا بعضی تناول
و استعمال اولیان اغذیه و ادویه نیک تأثیر یله متغیر اولور تنه
راوند استعماله صفت و بعضی اجرت پیدا اولور بوضوح
مطلقاً برازک کیفیت و کیتک تغیر یله وجود مرضیه حکم اولیون
تناول و استعمال اولیان شیره دقت واجبدر * فصل ثانی *
تنفسیه ظهور ایدن اعراض و علامات بیاننده اولوب بر مقدمه
و ایکی قیدی حاویدر (مقدمه) حال طبیعیده تنفس یعنی نفس
الوب و یرمک سهوات اوزره و بر برینه مساوی و بیصوت و سرعتی
یعنی بر مدت محدودده مثلاً بر دقیقه ده نفس الوب و یرمک عادی
مزاج و سن و سایر احوال شخصیه یه ناظر و راجعدر و عموماً
عده تنفس عهد ولادته بر دقیقه ده او تور بیش و ایکی یاشندن
سن بلوغه درکن یکری بیش و سن شایده اول سکر او اور
و نسولن و قوی البنیله اولان کیمیه زده براز قوتلور و زیاده
و رجا و ضعف البنیله اولان زده ضعیفجه اولور و هر شخصیه
ریاضیات قویه و حرکات عقیقه و مجاوره و تکلمه و انفعالات
شدیده اثنا سنده و صکره تر ایدر و طریق جریانی رس ضایده
اضلاعک و سن شایخوخته حجاب احراز کیتله اولوب
سن شایب و سن کم و لسه ایکی سببه بدن اولور و حال مرضیه
در او درلو تغیر ایدوب اولاحر کین متناوبین اولان نفس المی
و نفس و یرمک متعلق اولان موادک شرح و ایضا حی و ثانیاً استعمال
و عیاض مثلاً احوال غرضه تنفسیه نیک تقصیل و بیانیله

فعل مزبورک احوال مرضیه سی ختام بولش اولور (قید اول)
تنفس بحر کین متناوبین اولان نفس المی و نفس و یرمک
اعتبار یله ملاحظه اولند قدده اولاحر کین مذکور تنه
کتر تنه ثانیاً سر غنه ثالثاً آلتان هوانک و ویریلان نفسک
کیتنه رابعاً تنفسک عشر تنه خامساً اختلاف و تغیراتنه
سادساً کندیلریله برابر حدوث ایدن صوته سابقاً و یریلان نفسک
کیفیتنه و ثامناً استماع صدرده پیدا اولان آثاره نسبتله نیجه
تغیرات متعددده حصوله کلور و تغیراتی تجسس ایتک مراد
اولند قدده واجبدر که خسته او تورمش یا خود ارقه سی اوستنه
یا تمش اوله و طیب کندیتنک حضور سی سببیه مرضیه حادث
اولان خلجان قلب منقطع اولیچنده کین تجسس شروع ایتوب
مکت ایلده و بوفعلک تجسس سائر افعال بدنیله نیک تجسسند تصکره
اوله زیرا تنفس انفعالات نفسانیه ایله اولقدر متأثر اولور که
مرضیض برشی ایله منفعیل اولدینی آنده چرخنی بوزیلوب
دولابی نظام اوزره دوغیر اولور (پس تنفس متواتر اولدر که
بر زمان محدودده مثلاً بر دقیقه ده نفس المی و نفس و یرمک
عذر لری حالت طبیعیده کندن زیاده اوله و حال
طبیعیده کندن ناقص اولد قدده تنفس متخلخل اطلاق اولور و مثلاً
مجموعی عهد ولادته حال طبیعیده او تور بیش تنفس ایکن
فرق بش اولور ایسه تنفس متواتر و یکری بیش اولد قدده متخلخل
تغیر اولور تنفس سریع اولدر که نفس المی و نفس و یرمک
سرعته اوله و تنفس بطی یوکا قیاس ایله معلوم اولور تنفس
عظیم اولدر که هر نفس آلتده ریبه دخول ایدن هوانک حجمی

یعنی مقاری عادی بن کبیر و زائده اوله و عکس اوزره اولدقده
تنفس صغیر دینلورنه که ذات الجنب وذات الریئده وقوعبولور
عشر تنفس اولدر که تنفس آلوی و یرمک کوخ ایله اوله و برقاج
صورت اوزره اولوب هر یض تنفس ایتک ایچون روزایمسی
وضعی تغییره دوچار ایشدیکي صورتده تنفس کلیت و خسته
جلوسه محتاج اولدقده انتصاب نفس اطلاق اولور
و بولر ایله برابر یوقلق ایازسی بولندقده تنفس خاتمه تغییر اولور
و بعضا غیرت ایچق نفس آلقده اولوب نفس و یرمکه قطعاً
عشر مرتب اولورنه که ایسان المیزارده اوزیما ظهورنده بو حالت
واقع و تنفس مختلف اولدر که ریه دخیول ایدن هوانک مقدری
هن بر تنفسده مختلف اوله تنفس غیر منتظم اولدر که تنفس
المق ایله نفس و یرمک بینی هر بر تنفسده مساوی اولمایه یا خود
نظام معتاد اوزره واقع اولمایه تنفس نایه اولدر که نفس المق ایله
نفس و یرمک بینی بر تنفس کامله مدتی اوزون اوله تنفس منقطع
اولدر که نفس الوب و یرمک تام اولوب یارم و اسکسک اوله
و چاک چاک اولوب ازارلنده وقت سیکون بولمایه تنفس منقطع
البین اولتفسدر که آنده صدرك توسعی برقاج کره نفس المق ایله
وقوعبولوب و یرمسی دخی کذلک برقاج نفس و یرمک ایله اولور
یعنی کسک کسک نفس آلوی کسک کسک کسک کسک نفس و یرمکدن
و بو تنفس آغلیان کسک کسک تنفسه مشابهدر و اختناق رحم
و اکثر بار حیات نایله ک دور اولنده واقع اولور و حال صحیده
تنفس ایله برابر حسن اولماز درجه لارده بر صوت خفی واقع اولوب
بعض کسکه لارده او یخوده زیاده نور و حال مرصده گاه اصلق

سسی کی و گاه آهوانین و گاه خور یلدار کی اولور و گاه غلیان
آیده ظهور ایدن صوته مشایه اولور و تنفسه حرارت و رایحه
جهتیه حادث اولان تغییرات حیات التهاییه ده حار و غلیان
ضعیفه ده بارد اولور و رایحه سی بعض علل حاده ده عذب
و حامض اولوب حیات صغراویه و امر اضبطینه ده منن
و موزت غلیان اولور و سنده نشادر رایحه سی و میت متعفن
قو قوسی کی اولور و دائماً نفسک رایحه سنک تغیری الات
تغلییه ک علانده واقع اولوب بعضا دخی خبشوم و ک من ضنده
حاصل اولورنه که حیوه لی علاج لر عکدن نشأت ایدن سالیه
المقدن و لیه ک انتفاخ اسکور بطیه سنده و بوزار ک خنق
غشایسنده تحمل اولماز درجه لارده رایحه سی منن اولور
و اصحاب کیمیا علم مذکور اصولجه هوانک اجزاء مقومه سبک نه
اولدیغی معلوم ایدمشار ایشده لکن بو آه قدر حال مرصده
اجزاء هوا یه ده تغییر و استحاله وقوعبولدیغی بولامیشلردر
استه قدیم عصر دن بر و طبیانک فعل تنفسده ظهور ایدن اعراض
و علامتدن مضمع نظر لری اولان علامات سرد و بیان اولوب
قریب عصرده (لانی نام طبییک اختراع ایلدیکی استماع
طریقیه واقف اولدیغی آثار تنفسیه دن بعضی دخی ذکر
اولور) امدی صحیح کیمه ک صدري اوزرینه قولاق یا خود
طیب مذکورک ایجاد ایلدیکی اسطوانه سمعیه دینلان آنک
ظرف وسیعی کوکسه قویلوب او پر نهایتدن استماع اولندقده
حین تنفسده هوانک کیروب چقماشیله حاصل اولان بر صوت
و بر کورلی اشدیلور که صدرك هر طرفنده مساوی بلکه

جدازی آنچه اولان محله قان اولانلردن زیاده ظاهر
وروشدن و صوت متغی کی حس اولور و ضعیفانه شبانه
زیاده ظاهر اولوب ریبه ده هیچ بر علت بولمقسن دخی درلو
در او اختلالات پیدا اوله بلور (و بعضی کیمسه لده نفس الملق
منزلت اولدقد محسوس اولوب به ضلله دخی جمع اوقانده
محسوس و روشن اولور) و حال مرضیه بوضوح نغمه تنفسیه
تناقص و قوت و زاید و تبادل مثل حالات ایله صدرك هر بر طرفنده
مختلف اولوب ذات الریه نك درجه اولاسنده و اکثر امراض
صدریه نك اولاننده خفیلشوب کتد کجا حس اولماز اولور
و ذات الریه نك درجه ثانیه و ثالثه سنده انتفاخ رئوی و فساد
سرطان رئوی و فساد کمر روی و کیسه رئویه نام عئلرده و صدرة
سر و زینه نك و ذمك و قحك انصبابنده و انتفاخ صدرة نغمه
تنفسیه اصلا حس اولماز و صدرك بریاننده صوت تنفسی نك
غیب و بی کاه و کاه کلور کجا اولوب تکید رئوی نام عئلده صورت
اول و زله رئویه در صورت ثانیه ظهور ایدر و نغمه تنفسیه نك
قوتلوا و لاسی اولار نه نك کلی یا جز ثیا تنفسه صلاحیتی قالمدیغی
صورتده اولور ثیا سطح صدرة قریب محله بر فرجه اولاسنده
دلالت ایدر (ثالثا رطوبت رزازیة صدرة منصب اولدقد اغو
قوت یا معنی صوت الجدی اشیدیلان موضعه غایت زیاده قوتلور
و طیب مذکور بعضی صوت تنفسی بی بعضی نسته تشبیه ایدر
بر راسم تعیین ایلوب و هر صوت تنفسیك قنغی مرض
صدری به دلالت ایلدیکنی دخی امراض رئویه و علل قلبیه نك
بو طرز جدید اوزره تجسس و تبغی حاوی کتاب العلامات نام

تألیفنده تفصیلا بیان ایلشدیر تفصیلی مراد اولدقد کتاب
مذکور مره مراجعت اولنه * قید ثانی آثار تنفسیه بیاننده در *
آثار تنفسیه دن اولکیسی ضحکدر که تعریفه حاجت یوقدر
و اکثر یا آثار صحتدن اولوب بعضی دخی اعراض مرضیه دن
اولور نته که اختلاط عقده و اختناق رجم و حجاب حاجزك
التهابات و قروحنده مشاهده اولور (ثانی تشاوب و تمطیدر که
بعضی حیات نایه نك نوبت و قتلردن اولجه و اختناق رجمك
درجه انحطاطنده واقع اولور) و ثالث عطاس اولوب اعراض
مرضیه دن اولدیغی صورتده قور یا یعنی زکام و حصیه نك
علاماتندن اولور (و رابع فواقدر که اکثر امراضده واقع اوله
بلوب خصوصاً التهابات بطنیه در کثیر الوقوعیدر) خامس
سعالدر که انواع متعدده سی وار در سعال ذاتی اولدر که موضعی
ریه یا خود قصبة ریه یا خود حنجره یا خود خلق اوله سعال عرضی
اولدر که سبی اعضاء مذکور نك غیریده بولنه و سعال ذاتیه نك
موضعی ریه یا خود قصبة ریه اولدقد سعال ذاتی صدری
دینلور و حنجره و خلقده اولدقد سعال ذاتی خلق اطلاق
اولور و سعال عرضی دخی سبی اولان عضوا یله تقید اولوب
مثلاً التهاب معده دن اولان سعاله سعال معدی سمیه اولور
و سعال مذکور نك علاماتی یابس اولوب طعامد نصکره ترقی
ایده و جان اونده و جمع اولوب تهوع و غشیان موجود اوله وادویه
سعالیه دن فائده کور یلوب لشریه حامضه وادویه معیه دن
انتفاع کور یله و کندی کندی قی و کلکدن جوق فائده بولونه
بلکه می رض بالکله خلاص بوله (سعال رطب اولدر که سبی

شعبه لده بلغمك ترايد ايلسي اوله وسعال يابس بونك خلافتنه
اولنه دينور و ككزياسعال برايك كره ظهور ايدوب براز
سكوند نصكره نته عودت ايدر و بعضا بر نفس وير شده بش التي
وده از ياده اكسورك ظهور ايدرو بونكا نوبت سعال تعبير اولنور
بوصورتده اولان سعالده مريض او كسر ركن يوزي و كوزي
قرار ورو كوزلي صولاتور و باشي آغرر و قولاقلي چكرو آورده
رقينه منتفخ اولور (و معاده بولانوب في دخي ظهور ايدو بلور
ننه كه دنجحه يعني بوغماجه او كسر كنده و سلده و بعض نزله
شعبه ده واقع اولور و بعض عللده سل رثوي و سل خجري
و حصيه و قروپ نام سعالده بر نوع صوت ظهور ايدر كه تعريف
قبول ايتز وسعال استماع طريقه تجسس اولند قده بعض اثار
ظهور ايدر شويله كه نغمات تنفسيه اثناء سعالده آشكار اولوب
سعال بولميان و قنلده خفي لنور بنا برين نغمات خفي اولند قده
مريض او كسور تخليد و ربه رنده تقيح ايتش جيان بولسان
كيسه لك صدري اوزرندن استماع اولند قده قرحه بولسان
محمه تصادف اولند قده بر غرائ اشديدلور و بعضا بر صراخي
دورنده موجود اولان سياله بي افراغ ايدر كن آنك عنقده حادث
اولان قلقله به مشابه سسلر استماع اولنور (اشته فعل تنفسده
ظهور ايدن اعراض لازمه و علامات رئيسه بولنر اولوب
ماعداسي خوفاعن الاملال طي ترك اولمشدر * فصل ثالث *
دورنده ظهور ايدن اعراض و علامات بيانده اولوب بر مقدمه
وايك قيدي حاويدر (مقدمه) دوران دمك على الدوام آورده
وعروق رواجه واسطه سيله اقطار بدنن اخذ و جذب اولنان

سيالاتك قليه وصولي واندن شريان انهر يعني شريان اورطيك
تشعبات متعدده و انقسامات نامتناهيه سي و ساطيله عروق
شعريته واصل اوله رق دمك جميع اجزاء بدنه كمسي وينه جميع
اجزاء بدنن آورده و عروق رواجه واسطه سيله اجزاء
محمله لك قليه وصولي واندن دخي منوال مذكور اوزره دمك
اجزاء بدنه وصولي و هكذا دائما قلبدن دم غذاييك اجزاء بدنه
وصولي واندن آورده و عروق رواجه واسطه سيله اجزاء
محمله لك قليه عودت ايدوب كمسي دمك اولوب حال صحتده
بوحرکت دورانيه منظم اوله رق حال طبيعي اوزره اولور
اما حال مرضيه فعل مزبور نيجه كونه متغير اولوب كاه بالكلية
دورنده ظهور و كاه ايتحق دوران دمده وقوع و بعضا آلات
دورانيه لك بعضي سنده حصول بولور (مثلا بالكر قلبدن يا خود
شرايينده يعني عروق ضواريه ده يا خود بالكر آورده ده ظهور
ايدر و دوران دمك جميع عروقده سرعت اوزره اولماسي حياتده
واقع اولور (و دوران دمك جميع عروق دمويه ده قوي و سير يع
اولماسي امتلاء دموي و حيات التهايه ده واقع اولوب و بالعكس
ضعف و بيطائي امراض ضعيفه ده مشاهده اولنور (تنبيه)
هر قدر عروق دمويه دروننده بولنان دم جنس واحد ايسه ده
ينه عروقك اختلافي ايله مختلف اولوب شرايينك فعل و تأثيري
اورده لك فعل و تأثيرنه واورده لك فعل و تأثيري دخي عروق
شعريه لك فعل و تأثيرنه مغاير در نته كه بعض عضوك عروق
شعريه سنك ممثلي اولماسي و فصددن فائده كوز لسان بعض
عللده طوعا سيلان ايدن دمك منفعي و فصدده محتمل كيسه لده

فصد ایتدر مبوب انك بدلنده بر قاج سولك یا پشدر دقده غشی
 وقوعی دوران دمك عروقك اختلافیه مختلف اولوب
 کندیلرینك فعل و تاثیر زنده مغایرت اولدیغنه دلیل قویدر
 ومغایرت مذکور انك آورده ده وقوعی ظاهر و آشکاردر (فید اول
 دوران دنده ظهور ایدن اعراض و علامات بیاننده اولوب بش
 نبذه یی حاویدر) نبذه اولی قلبیه ظهور ایدن اعراض و علامات
 بیاننده در) صحیح المزاج اولوب سن شاید اولان کیمسه زده
 ضربان قلب طرف یسارده واقع ضلع خامسك غضروف
 قسبیه ضلع سابعك غضروف قصبیه پیئنده عظم قسك
 اشاعی طرفنده حسن اولوب شق ایسرك یعنی اذن ایسر ایله
 بطن ایسر بمجموعك ضربانی موضع اولده و شق ایسرك
 یعنی اذن ایمن ایله بطن ایمن بمجموعك ضربانی موضع نایسده
 حسن اولنور) و همین اولان کیمسه زده ضربان قلب
 انجیق موضع مذکورده حسن اولوب صدرك دیگر
 موضعنده اشیدیلان اما نحیف و ضعیف کیمسه زده جدران
 صدرك رقی سبیلله و مطلقا حان مرصده موضع مذکوردر
 ماعد اضدرك بشقه یز زنده دخی استماع او انه یلور و حالت
 مرصبه اولدیغی صورته قلبك یا خود ریهك مأوف اولدیغه
 دلالت ایدر و بعضا ضربان قلبك حسن اولونه مامسی قلبك
 ایتر و یا خایدن یعنی سمن قلبدن نشأت ایدر و بعض کیمسه زده
 ضربان قلب موضع عادیده حسن اولوب سوب راز اشاعیده
 یا یوقاریده حسن اولوماسی حالت مرصیه دندر زیر اثر مذکور
 قلبك برندن او نماسندن لازم کلوب اولدیغی صدره یا خود

حیر مثلی اطلاق اولسان موضعده یا خود حجاب حاجرك
 تحتند موضع اولان احشاء بطنیه ده ظهور و زدن و انصباب
 مواددن اقتضا ایدر و بعض صورته ضربان قلب کا صدرك
 بر طرفنده و كاه اولبر طرفنده حسن اولنورنده که استسقاء
 شغافده یعنی غلاف قلبك مائیت دم ایله مملو اولماسنده یو حالت
 مشاهددر دیمشدر و جدران قلب هزال حالتده اولدقده
 تجاوز قلبیه انك اشاعی سبیلله ضربان قلبك صوتی ترایدایدوب
 و دفع قلب ضعیف بولور و حال طبیعیده اذنین و بطنینك تقبضات
 متبادله سی نبضه باقله رقی استماع اولنسه نبض یازمقلری
 قرع ایلدیگی آنده مستمعك قولای قلبك حرکتی سبیلله خفیفه
 یوقارویه قالفار و بوسیدن حرکت مزبوره بطنینك تقلصی
 اولدیغی ظاهر اولوب اول آنده اذنینك تقبضی اشراب ایدر
 بر نوع صدا اشیدیلور و پراز سکوند نصیب کره ینه بطنین تقبض
 ایدر و بعضا بطنینك تقلصی بر اوله جق ایکن ایکی و اوج
 اوله یلور) نبذه ثابته شراینده ظهور ایدن علامات بیاننده در)
 علم امور طبیعیه انسانیه ده بیان اولدیغی اوزره دوران
 شریانیه ده اوج فعل و اثر بولنور که بری توسع و بری تقبض
 و بری سکوندر لکن اطباء علامات نبضیه بمجتمعه بوافعال ثلثه دن
 تقبض ایله سکونه اعتبار ایدوب توسعك علاماته تعلق و مدخلی
 اولدیغندن اثار ینه دخی التفات ایتیه رك خذف ایتشدر زامدی
 نبض قلبك هر برتقلصنده شراینده دمك هجومی سبیلله حاصل
 اولان ضربان شریانه و بعبارة اخرى عروق ضواریه دنیری
 پارمقله طوئلدقده عرق مر كورك اصابعی قرع ایدوب

اوزماسته اطلاق اولوب جاننوشه كنجيه د كين قدمای
اطبانك احوال نبضه اطلاعلى اولمديغندن بيان ايتامشلايى
صكره جاننوش بالفس تجربه ومشاھدم طريقه اتوزدن
متجاوز انواع نبضه واقف اولوب وقته بسنك قنغى مر ضارده
وقوع اولديغنى بيان ايلوب الى يومنا هذا كلان اطبادخى احوال
مر ضيه بى تجسس وتجريده احوال نبضه مراجهت ايتكردن
خالى اولماشلا در (بس نبض حال صحتده ماشاوى ومنظم
ولين اولوب نه بطى ونه متواتر وضعف وقوت جهتيله معتدل
اولور وعدد نبضان سن ومزاج وجنس وبنيه ومزاج شخصى
ويونلر مثلاً سائر احوال شخصيه ايله مختلف اولوب عهد ولادت
اواننده بر دقیقه يوز قرق وايكى ياشلرنده يالكر يوزوسن بلوغده
سكسان وشايده التمش بشدن تمش بته قدر و اختيار لده
الايدن التمشه وارنجيه د كدر ونسوان ودموى المزاج
وعصبى المزاج وقصير القامه كمسه لده سيعتى براز زياده جه
اولور (معلوم اوله كه آتفا بيان اولان عدد نبضان اكثر اشخاصه
نسبتله اولوب يوخسه هر بر شخصده قبود مذ كوره ايله براز
عدد نبضان يك نسق د كادر والحاصل بو نبضان خصوصى
جميع شخصده هم عيار اولوب هر شخصك كندويه كوره بر نبض
طبيعيسى واردر كذلك رياضت يعنى حركت قويه وانفعالات
نفسانيه ايله دخى نبضه سرعت كلوب وبالعكس سكوت
وخيه واستفراغات دمويه سبيله بطاات بولور وبوسيدن
طبيب تدبير ايله چكى مر يضك نبض شخصى طبيعى سنى بلك
واجب اولور وبلديكى صورته اكثر يا خطا ايدر بودخى معلوم

اوله كه

اوله كه نبضه باقعه بعض مراعات اولنه جق مواد واردر
شويله كه فصل سابقده بيان اولنديغى اوزره طبيب مر يضك
خلجان قلمى مندفع اولمديقه نبضه باقيه بعده شريان صدغيه
ياخود شريان عنقيه ياخود شريان عضديه ياخود شريان كفيه
وديكسر سطح جلده قريب اولان شريانلردن برينى طوته لكن
جله نك معلومى اولديغى اوزره رسخ ايله زند اعلى نام عظمتك
مفصلى اولديغى موضعه عده شريان زنديه نك نبضاتنه دقت
واندن احوال نبضى استدلال ايتك خصوص صنده اطبا هممان
اتفاق اوزره اولماشلا در و مر يض اياقه طور مبوب او تورمش
اوله و دوشكده بولنديغى صورته ارقه سنى اوسته ياته نه صاعه
ونه صوله ميل ايمه والى اوزاديلوب طيامش اوله وساعده
بروناسيون يعنى اسكباب حالنده اوله شويله كه ال كوچك
بارمق طرفته طباو اولوب باش برمق براز يو كسك طوره وابط
ومرفق وسائر محلارده طارزوبه اوليه وقولده باقى اولديغى
صورته باغى چوزيله ياخود ككوشه ديله وبواموره مراعات
اولندقدن صكره طبيب مر يضك صول نبضنه باقى استرايسه
صاغ الى ايله باقه وعكسنى مر اد ايله دكده عكسنى اشله يه
ودرت برمق يعنى سبابه ووسطى وينصر وخنصر بر برينه راست
اوزادله رق شريان زنديه اوزر يته قويوب سبابه ال طرفته
اوله وكركك پارمق خفيفه باصه واصابع اربعه يه مسند اولمق
ايچون ايهام ياخود آوج ساعدك ارقه يوزينه تطبيق اولنه
بعده اصابع مذ كوره شريان مر قوم اوزره طور ايكن ندريجا
كاه خفيفه صيقلوب وكاه كوشه ديله تا كه احوال نبض ابوچه

اکلاشه امدی شروط مذاکره مرعات اوله رقی نبضه
باقده میکر می یا خود اوتوز نبض متعاقبا نفخص اوله و برالك
نبضه باقلد قد نصکره یا خود اول آنده طیب بدیگر یله بد آخرک
نبضه باقه ده یاس اولوب بعض فائده اوله یلور و بعض
امراضه تشخیص مرض ضمنده شیریان زنده دن ماعدا آخر
شیریانلرک دخی نبضاتی استعمال و اختیار واجب اولور و طیب
همان بر کره یا قی ایله قناعت و اکتفا ایتموت بر قاج کره هیچ
اولمازسه ایکی دفعه باقه و یوشروطن بشقه بعض نکات لطیفه
وارد که عبارت ایله بیان اولنه میوب فن طیک قسم عملسنده
تدرب و مهارت کلکه محتاجدر و استماع طریقله دخی احوال
نبض تجسس اولنه بلور مثلا شیریان اورطی بطنی مثل و کبر الحیم
شیریانلر اوزرینه اسطوانه سمعیه وضع اولوب استماع اولند قد
شیریان مذکور درونده دوران دمک صوتی اشد یلور و نه وجهله
دخی جریان ایلد یکی اکلاشه یلور و استماع اولسان شیربانده
آنور سما یعنی ام الدم ظهور ایتمش ایسه اولوقت نبض شیریان
ضربان قلیبدن زیاده قوی و شدید اوله رقی حس اولنور
تفصیل کلام لا انک کتاب العلا مائده بیان اولمشدر
و حال می ضنده نبضده ایکی نوع تغیر ظهور ایدر که بریسی
هر بر نبضانده حس اولوب و دیگری نبضات متعدده بی برینه
نسبت و قیاس ایله منقهم اولور یو صورتده سرعت و بطائت
ولین و صلابت و عفر و عظم و ضعف و قوت نوع اولدن اولوب
تواتر و تخلخل و عدم انتظام و عدم مساوات و اختلاط و اختلاف
نوع نایسدن اولش اولور پس نبض سریع اولدر که حالت

طبیعیه

طبیعیه به نسبتله نبضان سرعت اوزره اولور و نبض بطی
مذکورک عکسنه اولارق نبضان حالت طبیعیده کی نبضان
بطی اوله نبض این اولدر که شیربانک اصابعی قرع ایلمسی
خفیه اولوب و مشاق اوله رقی اوره نبض صلب اولدر که
اصابعی قرع ایلمسی بر جسم صلب قرعی کی اوله و نبض جاسی
و متمد و مقاوم یو نبض صلب اصنافنددر نبض عظیم اولدر که
شیریان حین نبضانده حال طبیعیدن زیاده منبغ اوله نبض
صغیر اولدر که شیربانک انسانی حال طبیعی به نسبتله قلیل اوله
نبض ممثلی و نبض شاهق و نبض غلیظ و نبض عریض نبض
عظیمک اضافتدن اولوب نبض ضیق دخی نبض صغیرک
اصنافنددر نبض ضعیف اولدر که نبضان شیریان صغیر اولق
شیرطیله اصابعی قرعی ضعیف اوله و نبض قوی بالعکس
نبضان شیریان عظیم اوله رقی اصابعی قرع ایلمسی شدت
و قوت اوزره اوله پس یو نبض صلابت و عظم نبضک مجموعندن
عبارت اولش اولوب ضعف نبض دخی نبضک لین و صغری
مجموعندن عبارت اولش اولور اشته نوع اولسدن اولان
اصول نبض یونلر اولوب درجات مختلفه و ترکیبات متنوعه سبیل
نبضک افراد کثیره سی بلکه اشخاص نامشاهیه سی حصوله
کلور که بعضی طبایق و ضبط ایلملر در نبض متواتر اولدر که
حالت طبیعی به نسبتله عدد نبضان حقوق و صق اوله و حال
طبیعیدن دون اولد قد نبض متفاوت اطلاق اولنور
و جمیع اصناف نبضان تحقیقا وزن و تقدیر اولنان الحق یو ایکی
نبضدر شوبله که طبعه و وسکار اولان مبتدیلر دخی نایله لو

ساعت واسطه سینه بونلری اکلايه بلوراز اما عملیات طبیه ده
تدرب ایتمش کچمه را کتر احوالده واسطه مذکوره دن مستغنی
اولش لردر و حال طبیعیده تواتر نفس ایله تواتر نبض یکننده اولان
نسبت احوال مرضیه ده دخی تغییر ایتمیوب بر دقیقه ده یکرمی
نفس اولدقده سکسان نبضان او اوز (یعنی مطلقا تنفسنک
نبضانه نسبتی واحدک درده نسبتی کیدر اما بعض اطبا بوقاعده بی
امراض قلبیه و علل رئویه حصرا ایلمش لردر و صوابه قریب
اولان دخی رأی اخیر در زیرا امراض عصبیه و حیات
مخلطه ده نسبت مذکوره نک متغیر اولدیغی ظاهر در (نبض
منتظم اولدر که نبضات یکننده جریان زمانلر بر برینه مساوی
اوله و نبض غیر منتظم بونک عکسینه در) و حال طبیعیده نبضانی
غیر منتظم اولان کچمه لک حالت مرضیه ده نبض منتظم
اولماسی ممکن در و نبض غیر منتظم انحطاط مرضیه واقع
او اوب بعضا دخی نبضک بری توبتی آتلا یارق بالکلیه غائب
اولور و بونبضه نبض ذوالفتره تغییر اولنور علل قلبیه و امراض
عصبیه و امعاده دیدان تکیونه علامتدر و دما غک دخی مآوق
اولماسنه اماره اوله بلور نبض مستوی اولدر که سرعت و عظم
وصلایت جهتیله جمیع نبضات بر برینه مشابه اوله و نبض
مختلف اولدر که بوجهاث ثلاثه نک بر یله نبضات بر برینه
یکرمیوب مختلف اوله و بعضا نبض اولوجهله مختلف و مشوش
اولور که نه توغندن و قنغی صغدن اولدیغی اکلا شلر و بعضا
خفی و غیر محسوس اولور (امدی بورایه کچمه ده دکن اطباء
عصرک اعتبار ایلمک لری نبضات بیان اولنوب بونلردن ماعدا

جالینوسک تجربه طریقیله محیط ایلمدیکی اصناف نبض آنفا
ذکر اولنان اصناف نبضه ضم و الحاق اولنورق هر نقدر تکرار
اولش اولور ایلمده نه جهله سنی ترتیب اخر اوزره تعریف
ویان اولماسنده طالبینه بعض منافی مستلزم اولغله بوراده
تحریر اولمش در (انبض طویل اولدر که شریان اصابع اربعه نک
جهله سنی یا خود ایکسینی اوچی قرع ایده ۲ نبض قصیر اولدر که
شریان انجیق بر پرماغی و دهان یاده اولدیغی صورتده اوج بارمغی
قرع ایده ۳ نبض عریض اولدر که شریان قرع اثنا سینده
عرضی جهته ممتد اوله ۴ نبض ضیق اولدر که شریان عرضی
جهته ضیق ایده ۵ نبض شاهق اولدر که شریان اثنا سینده
قرعده مرتفع حس اولنوب اصبعی کویا دفع ایدر کی اوله ۶
نبض مختلف نبض اولدر که شریان غیر محسوس اوله ۷ نبض
عظیم اولدر که شریان طول و عرض و ارتفاع جهتیله جهله سینده
بردن ممتد اوله ۸ نبض صغیر اولدر که شریان اقطار ثلاثه
مذکورده ممتد اولدیغی خفی اوله ۹ نبض سریع اولدر که
حالت طبیعیه ده نسبتله نبضان سرعت اوزره اوله ۱۰ نبض
بطی اولدر که نبضان شریان حالت طبیعیه ده قیاسا آغرو بطی
اوله ۱۱ نبض متواتر اولدر که حال طبیعی به نسبتله بین القرعین
حس اولنان زمان قصیر اوله و بونبضه نبض متکاثف و متدارک
دخی اطلاق اولنور ۱۲ نبض متفاوت اولدر که بین القرعین
جریان ایدن زمان طویل اوله و بونبضه نبض متراخی و نبض
متخلخل دخی اطلاق اولنور ۱۳ نبض قوی اولدر که شریان
اناملی عمقنه بالغ اولور درجه قوتلور قرع ایده ۱۴ نبض ضعیف

اولدر که قرع مذکور ضعیف اوله ۱۵ نبض صلب اولدر که
انامل نبضانه غیر مطاوع اوله یعنی پارمق ایله شریان اوزره
بصمق مر ادا اولندقد شریان باصلیوب بلکه انامل منطبع اوله
۱۶ نبض این اولدر که نبضان انامله مطاوع اوله ۱۷ نبض
متملی اولدر که شریان طولو اولوب و من و منسه مقا و مت ایده
۱۸ نبض خالی اولدر که شریان مختفی اولوب انامله مطاوع
اوله ۱۹ نبض مستوی اولدر که سرعت و عظم و صلابت
جهتیه نبضات بر برینه مشابه اوله ۲۰ نبض مختلف اولدر که
بوجهات ثلاثه تک بریه نبضات بر برینه مشابه اولوب
مختلف اوله ۲۱ ذنب الفارذ یوم معروف اولان نبض اولدر که
اجزاء نبض زیاده دن نقصانه یا خود نقصاندن زیاده تدریج
اوزره مختلف اوله ۲۲ نبض ذی الفتره اولدر که شریان بعض
قرع نو بتلرنده سکون ایده ۲۳ نبض غزالی اولدر که اصابعی
اولا بطی اوله رقی قرع ایدوب صکره سرعتله قرع ایده ۲۴
نبض متوج اولدر که شریان تحت الاصابع تدریج ایله مرتفع
اوله ۲۵ نبض دودی اولدر که نبضان دوده تک سیرینه مشابه
اوله ۲۶ نبض غلی اولدر که غایت ضعیف و غایت کوجک اوله
۲۷ نبض مرتعش اولدر که آمده رعشه یه مشابه برحالت حسن
اوله ۲۸ نبض متشیج اولدر که شریان متمد اولوب جاستی
یعنی قاتی اوله ۲۹ نبض منشاری اولدر که شریان اصابعی
دستره کی مختلف اوله رقی ع ایده ۳۰ نبض حاده اولدر که ابره
مثلا و مرتفع اولوب اصابعی سرعت و قوت اوزره قرع ایده
۳۱ نبض منظم اولدر که نبضات یکننده جریان ایدن زمانلر

بر برینه مساوی اوله ۳۲ نبض غیر منظم اولدر که نبضات
یکننده جریان ایدن زمانلر بر برینه مساوی اوله ۳۳ نبض
غلیظ اولدر که نبض عریض ایله نبض شاهقیدن مرکب اوله
۳۴ نبض دقیق اولدر که نبض ضیق ایله نبض منخفصیدن مرکب
اوله ۳۵ نبض مسلی اولدر که یواش یواش قرع ایدرک احد
زیادیه بالغ اولوب آندن دخی تدریجا اولکی حاله بالغ و واصل
اوله ۳۶ نبض ملتوی اولدر که آنده شریان گویا دور یلور مثلا
برحالت التوائیه حسن اولنور (سؤال نبض جمیع شریانلر ده
مساوی میدر یوخسه مختلف میدر جواب بر دکدر بلکه شریانک
عظیمینک اختلافیه مختلفدر بنا برین آو جده نبض حسن
اولند یعنی صور تلر ده مرتفعده نبض عظیم و معینده نبض
صلب حسن اولنور و بوسیدن شخص واحدده ایکی شریان
مثلا طرک قوتلری بر برینه مخالف اوله بلکه یکی نمایان اولور
مثلا اصاع الک شریان زندیسی نبضانیله صول الک شریان
زندیسی نبضاتی بر برینه مساوی و منطبق اولماسی ممکندر
و بو اختلاف سبب مذکوره دن نشأت ایلدیکی کی موضع
شریان برنده عمیقجه و غار بو لاسندن و دیگرنده سطحی جده
موضوع اولماسندن دخی لازم کله جکی ظاهر در (نبضه ناله
عروق شعریده ظهور ایدن اعراض و علامات یساننده در)
عروق شعریده خصوص اولان اعراضدن بریسی مجموع بدنک
یا خود بر عضوک اشتداد حررتی و طوعا سیلان دم اولوب بونلر
عروق مذکوره تک فعللرنده قوتک تراید ایلمسه اسناد اولنور
و بعضا بالعکس تراید قوتدن اقتضا ایتوب بلکه ضعفدن دخی

سیلان دم وقوع بوله بلور و بعضا دخی مجرد اسباب خارجیہ نیک
اثری اولور (نبذہ رایعہ آورده ده ظهور ایدن علامات بیانده در)
اورده ده ظهور ایدن اعراضدن از جمله بعض عللده خصوصاً
امتلاء دمویده آورده عنقیہ نیک متمد و کریلو اولماسی و بالعکس
امراض حاده و حیات نائیه نیک نو بتلرنده اختفاء و ضیوبت ایدرلر
و امتلاء جزئیده کذلک اصحاب صر عده منسج اولورلر و اورام
سرطانیہ ظهور ایدن عضو جوارنده بولنان و ریدلر متوسع
اولوب طبییہ دقتا وجهه تفحصی واجب مواد دندرنز برا توسع
مذکور صدرده یا بطنده برورم سبیلده و ریدک باصل مسندین
اقتضا ایدروداعاً و ریدک متمد و منسج اولماسی کیدرک
اوزیلوب قویعما سنه سبب اولور که بروجله اطبابتد بیرایدہ منزل
و وریدلر بویله متمد و منسج اولماسنه فرانسزجه وارسین
یعنی ام الوریڈ اطلاق اولنور و بو اثر اکثر یا خدمتکار
و حلالر منلاو ایاقده طور مسی جوق او انان کیمه لک آورده
ساقیه سطحیه لرنده دوران دمک عسرتی جهتیله کثیر الوقوعدر
و دم وریدی بعض صورتده خلاف طبیعی اوله رق حرکت
خیم قریه ایله حرکت ایدرنده که نجریان دیو مشهور اولان
اورده عنقیہ ده شق ایمن قلب ام الدم اولدقده مشاهدہ اولنور
و قالک سیلان و جریانی جمیع عروقده یکصورت اولمایوب
شریانده قوتلو و وریدلرده آکانتبته ضعیف و عروق شعریه ده
دها ضعیف اولورننه که برشریان فصد اولدقده دم دوران
ایدرک قوتلو خروج و فصد وریدده انفجار ماء طرزنده سیلان
و عروق شعریه قطع اولدقده نفوس ایدرک جریان ایتمسندن

بومغایرت متفهم اوله بلور (نبذہ خامسه دمده ظهور ایدن
علامات بیانده در) دمک طبیعت و غریزه سنده وقوع بولان
تغییرات مرضیه دم دورانده یعنی داخل عروقده اولدقجه
تجربه طریقیله بلنه میوب عروقدن فصد و یاغیری برسبب ایله
خارجہ افراغ اولدقده اولوقت تغیرات مذکورہ حسن اولنور
و طوعا اولان سیلان دمده دخی ننه تغیرات مذکورہ ایوجہ
اکلاشلر زیرابو صورتده دم قطره قطره جریان ایلد یکسندن
منجمد اولوب اعراض جسمانیہ سندن محسوس و شاهد اولان
انجق لون و قوامی اولور بو دخی دم ایله بشقه برسنه مختلط
اولد یغی صورتده اوله بلور بو تقدیرجه دمک تغیراتی همان
خروج ایدن قاندن اکلاشله میوب فصد و اکامائل جوقیجه قان
افان صورتلرده معلوم اوله بلور مثلاً فصد طریقیله سیلان ایدن
دمک قوت سیلانده دقت واجب اولوب خروج اثنا سنده اولان
ضوته دلکنده حاصل اولان کوپو که اولقدر دقت لازم دکلدر
ولونی دخی جریان اثنا سنده متغیر اوله رق امراض التهاییه ده
شدید الحمره و عمل ضعیف و اسکور بو طده سیاهه ناظر و اسنسه قاده
رنکسز و صولق اولور و حیات غفقه ده رایحه دم متن
و متعفن اولور و جریاندن براز وقت صکره لکده تجمع ایدن
دم ایکی جزیه آیریلور که برینه سروم یعنی مائیت دم و دیگرینه
انسولا یعنی عکر دم که ترکیده پختی دینور و بو ایکی جزیه پیننده
اولان نسبت اختلاف امراض ایله مختلف اولوب عموماً حیات
التهاییه و التهایاتک اوئلنده مائیت دم قلیل و بعضاً بالکلیه
منعدم اولور و بعض عللده بالعکس عکر دم ناقص اولوب

مأثرت دم نائل اولور و قصیده اولدقجه مأثرت دم دخی
 زیاده لشور و مأثرت دمک لونی حیات صفر او به ده صاری اولوب
 بر قانده یعنی صار لقمه دهها زیاده صفرت او زره او اور و لکن
 اکثر اطباءک معتبری اولان بو خصوصه عکردم اولد یغندن
 مأثرت دمده حیات اولان تغیراتی اجمالاً ذکر ایدوب عکردیمده
 ظهور ایدن اعراضی بران تفصیللو جه بیان ایلمشدر در شویله که
 جزء مذکورده پیدا اولان تغیرات صورت و قوام و سطحینک
 منظر و نمایشه نظرا اوله رق صورت و شکلی اکثر یادرونده
 حفظ اولنان قایک شکلیله تشکل ایدوب یوقار یکی سطحی دوز
 و مستوی و اشاعی یوزی یومری و محذب اولور و بعض صورتده
 بالعکس سطح اعلاسی تحذب و سطح اسفلی مقعر او اور
 و بو صورتده اولقانه متارلشدی تعبیر اولنور و بودخی انجق
 عکردم آرمقدارده بولندقمده ظاهر اولور و حیات التهابیه تک
 دور آیدسنده و برقاج قان التمدد نصکره ارمرقوم ظهور ایدر
 و عکردمک قوامی عموماً امراض التهابیه غلیظ و تخین و دیگر
 علتلرده رخو و رقیق اولور امراض ضعیفه ده جزء مذکورک
 رخاوت و رقتی تزیید ایلدیکی دهها آشکاردر و سطحینک منظر
 و نمایشی اکثر امراضده مستکر هدر و بعض صورتده سطح
 اعلاسنندن عمقی جهته یارم و برپارمق قدر امتدادده مرجان
 قرمز لقمه اولور و علل التهابیه دم محفوظک یوقار و یوزنده
 بر حجاب پیدا اولور که قیروستا انفلا ماتور یا یعنی حجاب التهابی
 اطلاق اولنور و بو اثر التهابات صدریه ده کثیر الوقوع اولوب
 التهاب محلی اولیان حیات التهابیه ده قلیل الوقوع و سایر

مرضلر

مرضلرده عذیم الوقوع کیندر و حجاب مذکورہ التهابک شدتده
 ناظر اولوب التهاب شدتلو اولدقمده حجاب التهابی غلیظ و لونی
 رمادی و التهاب خفیف اولد یعنی صورتده رقیق و شفاف
 اولور و حجاب مذکور عکردمدن فصل اولوب صقلسه
 مأثرت دم ترشح ایدر (تنبيه) دمده ظهور ایدن تغیرات مذکورہ
 کلی و دائمی دیمک اولوب بلکه اکثر احوالدر و ظهور ایدن
 تغیرات مرضیه دیمکدر (قید ثانی عروق لنفایه ده ظهور ایدن
 اعراض بیاننده در) عروق لنفایه ده ظهور ایدن تغیرات
 مرضیه تک جهه سی معلوم اولامیوب انجق عمر و معبرلر نده
 وقوع بولان حرت و صلابت مثالو تغیرات ظاهره سی معلومدر
 اما عدد لنفایه ده حصول بولان تغیرات همان یقین درجه لرنده
 معلوم اوله بلورنشه که بعض احوالده منتفخ اولوب وجع
 ظهور ایلدیکی طاعون و قرنکیده آشکاردر و بوسیدن غده
 منتفخیه بین العوام طاعون دیتور زیرا اثر طاعونک یونده
 ظهوری سایر اعضا دین اظهر و غایت آشکار اولور و اکثر
 امراض جلدیه ده خصوصاً جرب و حکه و جرده دخی منتفخ
 اولور و مزمن اوله رق متورم اولمالری سراجیه و سرطانی متبع
 اولور (تنبيه) لنفایه ظهور ایدن تغیرات بو آنه کلنجیه ده دکن
 معلوم اولیان مواد دندر * فصل رابع * حرارت غریزیه ده
 ظهور ایدن اعراض بیاننده در) حال طبیعیه بدنده موجود
 اولان حرارت غریزیه حالت مرضیه ده سایر افعال بدنییه مثالو
 قابل تغیر اولوب انجق بلاد بخارده برقاج درجه زیاده و بلاد
 بارده ده برقاج درجه ناقص اولور اما حال طبیعی به مضاد اولور

مرتبه ترزايد و تناقصي بهر حال حالت مرضيه اولوب طبيبه
دقتي واجب اولان امور دندر شويله كه طيب التي حرارت
و برودت جهتيله معتدل اولق اوزره مريضك اللرينه و اياقلرينه
و يوزينه و كوكسينه و قارينه و موضع مرضيه قويوب اون بش
ثانيه قدر طوته رق باقه (پس بوضو رتده تجسس ايلد كده قنخي
محلده زياده و قنخي موضعه ناقص اولديغي اكللا شلوب
اكا كوره حركت اولنه و بوتغيرات درت توع اوزره اولوب
اولكسي ترزايد و ايكجيسي تناقص و اوججيسي بطلان و درديجيسي
فساد طريقيله اولور امدى ترزايد حرارت اسنانك اختلافيله
مختلف اولديغي مثلاً و امراضك اختلافيله دخی مختلف اولوب
حد تفریطی امراض خفیفه ده ظهور ایدن ترزايد حقی
و حد افراطی حیيات شدیدده ظهور ایدن حرارت ملتیه
درجه سیدر و ترزايد حرارتی بعضاً انجق مریض حس ایدوب
بعضاً دخی كرك مریض و كرك طیب حس ایدر و بوترايد كاه
كلی كاه جزئی اوله بلوب صورت اولاده بعضاً جميع اعضاده
على السويه و بعضاً بعض عضوده غير عضو نسبتله ازید
اولور و اكثرى اولان دخی وجه اخير در و صورت ثانيه دخی
بعضاً موقع مرضيه و بعضاً دخی اندن بعيد عضوده مثلاً معده
علترنده باشد و علل رئويه ده آوجلرده ظهور ایدر و دائماً
اورام جاري ستر ایدن جلدده و اكثر يا صداعده جبهه ده
حرارت ترزايد ایدر و بوكا قیاس ايله صدر و بطنده و احشاء
بطنیه ده التهاب ظهورنده حرارت مشد اولور دینمش ايسه ده
صوابه قریب اولان انلرك التهابانی علامتندن دكلدر ویرا

احشاء مذكوره تك التهابنده هر نقدر انلرك حرارتی ترزايد
ایدن ايسه ده لکن اكثر امراضده خصوصاً حیاته ينه صدر
و بطنك حرارتی مشد اولور و صورت ترزايد بعضاً ثابته و بعضاً
ثابته و بعضاً ذی الفتره غير منتظمه اولور نه كه احتیاس طینه
دورچار اولمش نسوانده و عصبی المزاج كیمسه زده مشاهده
اولنور و بوقت ترزايد وقت نوبت دینشلوب اكثر يابوزده
ظهور ایدر كه حریت و عرق پیدا اولور و بونلردن ماعداد صورت
ترزايدده واقع اولان کیفیاتك بوكا مختصرده بیانی تنسیب
اولنمیه رق بوقدر ايله اکتفا اولمشدر و نقصان حرارت ترزايد
مثلاً و اضعف و شدت و جزئیت و کلیت و صورت و کیفیت
اعتبار ايله متغیر اوله بلوب بعضاً انجق مریض حس ایدوب
بعضاً دخی طیب دخی حس ایده بلور و ایکی صورته دخی
شدتی مختلف اولق ممکن اوله رق یا لکز صوغ غلغلی حس
اولندقدن تیرد و قیلا او پرمك ايله برابر اولديغي صورته اقسعرار
و اختیاری اولیه رق د ترمك ايله برابر اولديغي حالده ارتعاش
اطلاق اولنور و بعضاً جزئی و بعضاً کلی و داخلی و خارجی
و دائماً و ثابته اولور و بر د جزئی دائماً اللرده و ایاقلرده و ارنه ده
وارقاده و بلده ظهور ایدوب بعضاً دخی عضوماً وفده وقوع ولور
نه كه ریح طیار من منده مشاهده اولنور اما حرارت جزئی
بالعکس دائماً عضوماً وفده بولنمائه شیخ المساعده فصولك
مقاله رابعه سنك اوتوز طقوزنجی فصلنده ذکر و تنبيه ایتشد
و بالکلیه حرارت غیر یزیه نك بطلان و فقدانی انجق انجماد
جالنده واقع اولوب اولدخی بعضاً کلی و بعضاً جزئی اولور

شویله که حرارت مذکوره میزان الحرارة ايله مساحه اولتسه
آلت مذکوره اشارت اولنان صفره یعنی درجه ذوبان بچده
بولور ایش و لیکن یو مثللو احوال بدیهه نک میزان حرارت ايله
بلغمی قبول اولور شیلردن ذکالدر و فساد حرارت اولدر که
برعضو بالبداهه حار ایکن مریض پروتشدن و یار د ایکن
حرارتشدن شکایت ایدرو یو صورت اخیره الله یا یاقده یا بس
غانفرینا ظهورتده اولور که مریض عضو مأوفده برحرارت
ملیه حس ایدر حالبو که واقعه اتده اولرتبه حرارت بولنماز
و بعضا طاهر بدنده حس اولنوب باطنده پروت و عکسی حس
اولتیق دخی فساد حرارتدندر * فصل خامس * افرازاات
وافراغانده ظهور ایدن اعراض و علامات بیاننده اولوب
برمقدمه و ایکی قبلی حاویدر (مقدمه) دم خالصدن بعض
آلات مخصوصه نک رطوبات ثانویه بی اخذ و جذب ایستنه
افراز اطلاق اولنوب اولدیغی ایکی نوعدندر (نوع اول اول
افرازدر که عشا یعنی زار تعبیر اولور بعض آلاتده ظهور ایدر
و یو نوع افرازه ترشح یعنی صرمق دینلور (نوع ثانی اول
افرازدر که مجاری مضرعه ايله مزین غدد و مخابی دینلان
آلاتده حاصل اولور و علوم طبیعهده افراز لفظی مطلق ذکر
اولندقد مراد یو نوع ثانی اولان افرازدر (وقید اول ترشحات
بیاننده در) ترشحات فائده و منفعتی نعمت بدنی حفظ و عضوری
بربریه انضمان و اتحاددن وقایه و اعضا نک حرکاتی تسهیل
اولدیندن ماغدا اخلاطک بربریه اولان تعادل کلی ده دخی
دخل عظمی و نفع کثیری وارد و سیالاتی اصلاح و تریبه

ایدرك تغذی یه اعداد مواد ایدر و یو کابده کیفیت افرازده
بحث اولنوب علم امور طبیعه انسانیه مباحثنده تفصیلا سرد
و بیان اولنمشدر انجق یوراده موضع بحث اولان سیالات
مترشحده در و ترشحاته متعلق اولان اعراض و علامات اوج
صنف قلوب (صنف اول ترشحات طبیعه ده ظهوره کلان
تغیرات متنوعه) و صنف ثانی ده ترشحات مریضیه (و صنف ثالثه
ترشحات ضاعیه بیان اولور مثلا ترشحات جلدیه و بلغمیه
و سرومیه و رطوبات مفصلیه و سمیه و حیض و اکامائل
بعض سیلان صنف اولدن ومده و جراحت مثلا اولان سیلان
صنف ثانیدن و قرچه و کی و یولره مشابه افرازاات ضاعیه
صنف ثالثدن اولور (صنف اول ترشحات طبیعه بیاننده در)
حال صحتده ترشحات جلدیه دائمی و سهولتو و جمیع اعضاده
مساوی و یکسقی اولوب اراق اراقی جو غله زق عرق
صورتیه کیر که دائما سخونت هوا و حرکات بدینه و انفعالات
نفسانیه مثللو برسیبه منوط و محتاجدر و حال مریضده متغیر
اولدیغی آز واقع اولوب ینه جلدک نعمت طبیعه سنی حفظ
ایدن و معتدل اوله رق تراید ایلد کده جلد مریط اووب مادور
یعنی ندی اطلاق اولنور و زیاده جه ترشح ایدوب جلد اوزرنده
قطره قطره تجمع ایلدیکی صورتده سودور یعنی عرق تسمیه
اولنوب بعضا کلی و بعضا جزئی اولور و صورت اولاده بعضا
جمیع سطح جلد ده مساوی و بعضا عنق و صدر و جبهه ده
زیاده اولورتنه که اصحاب سنده معاینه اولنور و جزئی اولدیغی
صورتده اکثرا آو جده و جان اوئده و جبهه ده ظهور ایدوب

طبیعتی دخی گاه حار و گاه بارد اولور و قوام ولونی دخی بعضا
یا پیشخان و غلیظ و قطراتی و بعضا لطیف و رقیق و صولو
و بیرنک و بعضا صاب و یه مائل و گاه قرمزی یه ناظر اولوب
سیاه اولدیغی دخی کور بلمشدر و امراض حاده نك دور اولنده
ودیبا طپسده یعنی دولاب علتده و استسقاءه یا کلبه باطل
اولوب جلد پیوست کسب ایدر و رایحه سی علی الاطلاق اکشی
و بعضا متین و حصیه و جدریده کوف قوبسنه مشابه اولور
و ترشحات بلغمیه دخی ترشحات جلدیه مثلا و حال سختده
معتدل و متناسب اولوب آزار آزار خارجه مندفع اولور فده
تناول طعام و اشیاء خارجییه نك تماسی اثناسنده تسهیل بلع و ازدراد
ایچون ترشح مذکورده تکرر و ترزاید حصول اولور و حال مرضده
گاه ترزاید و گاه تناقص و گاه باطل و گاه فاسد اولوب بعضا بالجملة
اغشیه بلغمیه ده ظهور و اکثر یا بعضی سنده حصول اولور و بعض
صورتده دخی زکامده اولدیغی مثلا و برعضوک غشاء بلغمی سندن
عضودیکرک غشاء بلغمی سندن مثلا انفک غشاء بلغمی سندن
بلعونک و ذاک غشاء بلغمی سینه سرایت ایدر و ترزایدی زکامک
دور نایسنده و تناقصی دور اولنده و حیات شدید نك مدته
واقع اولور و بلغمک رایحه اصلیه سی دخی حال مرضده تغیر
ایدرک منین و منوی و اکشی اولور ولونی دخی گاه صاب و یه
مائل و گاه بشل اولور و سیلان مرمنده و ذوسنطار یاده قرمزی
و حیات شدیدده سیاه اولوب بونلردن ماعدا عللده صولوق
بیاض اولور و قوامی زکامده و اسهال بلغمیه رقیق و زکام
عقیده غلیظ اولور و بعضا برشی ایله مختلط اولما یوب بالکیز

اوله رق ترشح ایدر شه که قوریزایه زکام و خناق و بلسنوراجیا
یعنی درورالمنی که ترکیبده بل صوغقلخی تعیر اولور بونلرده
واقع اولور و بعض علل منانه ده بول ایله و ذوسنطار یاده
براز ایله و قیثده طعام ایله مختلط اولور و بعضا دخی دم ایله مختلط
اولور (تنبیه) بعض اطبا بوزکر اولنان عللده بلغمک کیفیت
سرایت ایله متکیف اولماسنه ذاهیلر در و مائیت دمک انقراز
و ترشخی دخی حالت مرضیه ده هر نقدر متغیر اولور ایسه ده
ینه قابل تقدیر دکلد زرا اغشیه سرومیه حواس ایله حس
اولور محللرده بولجامشدر و استفرغات ایله دخی تغیرنه استدلال
اولنه ماز بوضورتده ترشحات سرومیه ده و قوعبولان ترزاید
و تناقص و بطلان و فساد مثلا و تغیرات حال حیاته بلنه میوب
حجاب صدر یا خود حجاب مستبطن بطنک التهای سیدیه وفات
ایدن کپسه لده بعد النشریح اکلا شیلور (و بعضا دخی نسج
خلویده و قوعبولان ترشحات سرومیه اعضاء مجاوره نك
متدد و کریلور اولماسندن استدلال اولنه بلور اما لون و قوام
و طبیعت خصوصنده بوجهله بو تغیرات بلنه مزمرکه مائیت
دم بولنان عضولده بالعرض مفتح و مجرأ پیدا اوله و سطوح
مفصلیه ده بولوب رطوبات مفصلیه تعیر اولنان سیالاتک
دخی تغیری مائیت دم مثلا اولوب انجق تراکم و تجمع ایلمسی
اطراف مفاصلده تمدد و تورم پیدا اولماسیله اکلا شیلور و مقله نك
ترشحات طبیعیه سنک آرتماسی استسقاء عینی و اذ نك کی
تجویف طبله نك کسرنی احداث ایدر کذلک حال سختده وقت
وقت ظهور ایدن سیلان دم حال مرضده متغیر اولور و رعاف

و با شور ایله مبتلا کیسه لده دخی بو مثالو تغییرات ظهور ایده
 بلور (صنف ثانی ترشحات می ضربه بیانیده در) ترشحات
 مرضیه نک تأثیر جهتیه اعظمی مده اولوب اولاندن بحث
 اولور معلوم اوله که مده نک حصول و تکونی حقیقه اطباء رای
 مختلفه اوزره اولوب بعضی دختان نام طبییک رأینه تابع اوله رقی
 اولاد درون شراینده واقع اولوب بعدد عضوده ترشح واقع
 اولور ددیرو و بعضی دخی رأی سابقه مقابل اوله رقی درون
 شراینده اولماسنی انکار ایدوب انجق دمک بعض عضوه منصب
 اولاستدن نشأت ایتسنه ذاهب اولمشدر و الیوم مامه اطبانک
 دخی قبول ایلدکلری یورای اخیر در و یورای اخیر ذاهب
 اولاندی می تبه تانیده ایکی فرقه اولوب فرقه اولی حصولی
 انجق تقیح و قوعبولان عضوک اجزاء متخلله سندن یعنی انقاض
 و فضلاتدن تکرر ایتسنه ذاهب اولوب فرقه ثانیه دخی اول
 عضوده سیالات مختلفه خصوصاً لیتا ایله سمین پینده برترکب
 کیبائی اولماسنه ذاهب اولمشدر مع مافیه یوایکی رأی دخی
 اطباء عصر قبول ایلوب بلکه ترشحات طبیعیه واقع اولان
 آلاتده ظهور ایتسنه ذاهب اولمشدر در زرا مده نک صورت
 و قوامی حال ترشحده حصول لوبامیوب بلکه ترشحدن صکره
 عضوده تقیح اوزره براز مدت اکلاماسنه محتاج اولدیغی ظاهر در
 شویله که هر آنده جریان ایدن رطوبت سونکر ایله اخذ و جمع
 اولوب صکره صقلانده جمع اولان رطوبت حقیقه مده
 اولمایوب بلکه براز رقت کسب ایتش و فی الجملة متغیر اولمش
 مایث دمردن عبارتدر و اعضاء بدنیه نک جله سی بو تکرر

خصوصیه صلاحیت و قابلیت میسای دکل ایسه ده ینه
 رباطات بفصلیه و اوتار عریضه دن ماعد اجمع اعضا و انسجه ده
 تقیح واقع اوله بلور و دائماً تقیحدن مقدم التهاب واقع اولور
 یعنی التهاب و قوعبولمایه رقی تقیح واقع اولماز امارته و سائر
 آلاتده بعضاتکون ایدن اورام صلبیه نک رخاوت کسب ایدرک
 مده صورتده ترشح ایلسی دعوی سابق ایله معارض دکلدر
 زرا صورتده قیحه مشابه و مسائل ایسه ده حقیقه مده و قیح
 دکلدر و بعضا برمز کره طوبلنوب بعضا دخی خلال اعضاده
 مواقع اولور و صورت اولاده خارجیه افراغ اولنوب صورت
 نانیسه انتشار و انتصاص طریقله اول عضودن جذب
 اولنوب طاغیلور و قیح کندی ذاتنده اعراض جسمانیه و نظام
 بدنده احداث ایلدیکی تغییراته نظراً اختلاف اوزره اولوب
 جروح کیره ده و مدت می ضده سائر احوال مخصوصه مرضیه ده
 جوفیه ترشح ایدوب حیه و برهیره عدم رعایت و انفعالات
 شدیدیه نفسانییه و استفرغات عارضه جدیده سببیه تناقص
 ایدر و کیمه لده و کک و نذر زردن زیاده جریان ایدر ولونی عادتاً
 صارویه و یشله ناظر اولوب و بعضا دخی قرمزی به و قور شونی به
 مائل اولور و احباب پرقانده صاری اولور و بعضا جمع اجزاسی
 یکر نک اولوب بعضا دخی مختلف و متوع اولور مثلاً بعض
 قلعده سی صاری و بعض قطعده سی قرمزی یا خود سیاه اولور
 و قوامی دخی اکثر یا غلیظ و بعضا رقیق اولور و راجحه سی دائماً
 منین و متعفن و مورث غشیاندر و پیطعم اولوب بعضا دخی جریقدر
 و ثقل طبیعیه سی ماء مقطرک ثقلندن زیاده در بو صورتده صویه

القا اولئسه باتوب جوگز و مقدار ينك ترايدنه سبب اولان شيلرك
بوا عراضه دخی دخل و تأثیری وارد اما کیفیات کیمیقایه سنك
اعراض و علامات میخنده مناسبتی و طبیعه نفی اولدیغندن
بوراده ترك اولمشدرو بدنه اولان تأثیری ظهور ایلدیکی عضوك
اختلافیله مختلف اولوب جلد ده واقع اولدقده حررتنه
و صویطه سبب اولور و نسج حرویده واقع اولدقده
طریقه دخی ضرورته یکیدن حدوث قیحه و بریده تجمع
ایلدیکی صورتده و هوایه سبب ایلدکده آز وقتده تحمل اولماز
درجه تعفن ایدر و افعال طبیعه نك تغیرنه سبب اولور و یواثر
همان جروح خارجیه منحصرا و لایوب احشاء بطنیه ده
واقع اولدقده مضرو و خیم اولور و بعضا جدری و فرنگیده
مشاهده اولدیغی اوزره کیفیت سرایت ايله متکيف اوور
و بوندن ماعدا بعض ترشحات مرضیه وارد مثلا جلدك
نسج شکستنده و بشره ده بشوارت جاور سیه و نار فارسی
و صبیانده جلده رأسك تقشری و سعه ده دخی بر نوع صاری
صوت ترشح و سیلان ایدر که کیدرک تماس هوا ايله تقشرايدوب
پوست کسب ایدر (صنف ثالث ترشحات صنایعه بیاننده در)
ترشحات صنایعه نك اعراض و علامات میخنده نفع کلیسی نك
ظاهر دکل ایسه ده یته بعض منافعدن خالی اولیوب طبیعه
ترشح ایدن سیالاتك کمیت و کیفیتنی نك یفانده دکلدر امدی
قوای بدنیه ضرف طاری اولیان امراض خفیفه ده بومثالو
ترشحاتك مقداری کثیر و غلیظ و یکجنس و غیر منن اولوب
ظهور ایلدیکی عضوك لونی وردی اللون یا خود قرمز سی

وحشی دخی جدا فراطه و ارمیارق شدت اوزره درو و خیم العاقبه
اولان علامه مده صنایعه دائما مائیت دم اولوب قوای دخی
بر صورتده اولماز و بعضا دم ايله مختلط اولور و رایحه سی دخی
تحمل اولماز درجه منن و متعفن اولور و واقع اولدیغی سطحك
لونی صولق و قور شونی و مائی و سیاه اولور و بعضا بیخس اولوب
بعضا دخی جزئی طوقنی ايله اوجاع شدید پیدا اولور و بونلر
بر مرضك ظهورندن مقدیمه کسب اولور یا خود ترشح و سیلان
ایدن ماده ده بر تغیر عظیم واقع اولور (قید ثانی افرازات
بیاننده در) حال طبیعه افرزات ترشحات ايله برابر افعال بدنیه
پیشده جاری اولان تعادل کلینك مضبوط و محفوظ اولما سینه
سپار شوو جهله که مناوبت طریقه افرزات ترايد ایلدکده
ترشحات تناقص و ترشحات ترايد ایلدکده افرازات تناقص ایدر
و حال مرضیه بالعکس کاه جای دقده و قوای دخی کبی
اینگیسی بدن ترايد ایدوب اجزاء متخلله اجزاء منضمه دن زانده
اولدیغندن بدنه هزال و دخی ایجاب ایدر و امراض حاده نك
اولکی و ایکنجی دورنده تناقص ایدر و بالکلیه معطل دخی
اولماری ممکندر و بود کیر اولان تغیر کیدن ماعدا هر هر
افرازك کندویه مخصوص فساد و تغیری وارد که ترتیب
اوزره بیان اولور اولان افراز ده معده و قوای اولان حالات
شویله در که حال سختده رطوبت مذکور نك دمدن انفرازی
کره عینیه نك طبقه خارجیه سی اولان طبقه ملتحظه نك همان
پوشتی کیدوب هر طب اوله جق قدر منفرد اولوب یوزه جریان
و سیلان ایتزو بعضا حزن و سرور و تأثیر برد سببیه ترايد ایدوب

تقابل و جریان ایدر و حال تناقصی ندرت اوزره اولوب ترایدی
بعضا حیات مختلطه ده و دائما احتشاق رجده و مایلخو لیاده
ظهور ایدر و انفران لعابده و قوعبولان تراید که امراض مرضیه
و بعضا ابارد و آینه اوله ورق ظهور ایدر و ضرورت اولادن اولدیغی
وقت له سیلان الاعاب کسمیه اولور و اکثر یالنه نک ولسانک
انتفاخ و تورمی ایله برابر بولور و نقصان لعاب امراض عاده نک
اکثر یسندده واقع اولور و طبیعتی دخی بعض اوخاع عضیه ده
متغیر اولوب حریف و محرق اولور و بعض علل مثانه ده طعمی
طعم بوله استحاله ایدر و مجاری لعابده سیده و قوعنده انفران
لعاب عسرت ایله اولور و داء الکلبه کیفیت سرایت ایله متکیف
اولدیغیدن مرضی از بولور ایله صاب اولان کیمسه دیگر کیمسین
اضردقه اول کیمسه ده علت مذکوره ظهور ایدر و انفران
صفراده حال طبیعیه اثر ظهور اتمز و ترایدی هیضه و غلبه
صفرانویه و التهاب کبدده واقع اولوب تناقصی دخی استحاله
سمیه کبدنام علتده ظهور ایدر و احتیاسی صفرت بولدن
و یزقان استلال اولور و پانقره آس نامرطوبته ظهور ایدر
تغیرات شدیدی به قدر معلوم اوله مامشدر و انفران بولده حال
صحتده تقریبا هر کون استقراغ اولنان بولک مقداری بر برینه
مساوی اولوب استقراغات ساره نک ترایدی و قدرات و اختلاف
هوا و اقلیم مثل و سیلر ایله که تراید و کاه تناقص ایدر و حین
تبولده خار و شفاف اخود لیمونی و طعمی جزئی حامض و رایحده سی
منن اولیه ورق حدتلو و سرت اولور و صوغومغه باشد قدده
بولوب اندر از وقت مرورنده اجزاء کیفه ثقیله قعر فارورده

رسوب ایلد کده شفاف اولور و ایکی اوج کون مرورنده رایحه سی
انسان در از ایحه سینه بکرت و تناولی و استعمال اولان اطعمه
و ادویه نک تا تراید دخی لونی متغیر اولور و مثلاً بخار شنبه و براده
الحیدر ایله معمول ترکیبات استعمالیله سواد اللون اولوب قوزی
قولانیه طبعی یحیدر کده بخور یلدا اولور و تره منی استعمال
اولند قدده میکسه رایحه سینه نمائل اولوب و قوش قوعماز دینلان
سیرا اکل اولند قدده غایتی ایدر ایچده اولور و حال مرضیه کرک
تبولده کرک بولده کونا کون تغیرات ظهور ایدر و درور المنی ده
یعنی بل صوغومغه سیده بولر ایلک وجع و اضطراب ایله واقع
اولور و قطیر البول نام علتده قیلر قطره مندفع اولور و حصیات
المثانه نام علتده فتور و احتیاس اوزره مندفع اولور و سلس
البولده لایق قطع تقابل ایدر و بعضا مجرای طبیعین کلوب
سره بین و غله مستقیمین و صفیدن و تحت قضیبین کار و تیزق
و تیزق و قی طریقه دخی مندفع اولور و لیمونی و الدر جی بوار جا و نام
طیب بطون درما غیمده بولر بولند یعنی ذکر الیشدر و بول
بعضا انحطاط مرضیه و ذیایطین نام علتده تراید ایدر و
استسقاء ز قیده قلیل اولور و وجع کلاده تحتیس و منقطع اولور
و سیلان المنی و ساری اولور و حمل نعصیه ده شفاف اولوب
صیانده قروبه نام خناده و سراجده و شبانده نقر سیده بیاض
رنگ اولور و امراض عاده نک دور اولنده لیمونی اولوب حیات
صفرانویه دم صباری اولور و یزقانده زعفرانی اولور و حیات
التهابیه در سراج رنگ اولوب امراض مهله کده اسیر و سیاه
اولور و رایحه منی ترله مثانه ده نشادر قوعینیه مشابه اولور

و غانفرینا لواولان التهابه بارد اولور و کلینین ده یا خود حالین ده
و مثانه ده و مجرای قضیه انجمار الدم ظهورنده دم ایله مختلط
اوله رق منبذفع اولوب بلغم ونده ایله دخی عیترج اوله رق
ظهور ایدر و التهاب مثانه ده اغشیه کاذبه خروج و حصات
الکلا و حصات المثانه نام اعلترده برنوع قوم و نخود قدر و دها
یوکه طاش از خروج ایدر و حیای فطریده سطح بولده طفاوه
یوایه تعبیر اولور برغشاء رقیق حاصل اولور و استفرغ بولدن
براز مدت منورنده قاروره ده رسوب پیدا اولوب قعر قاروره ده
تراکم ایله کی صورتده راسب اطلاق اولور و قاروره نک بالاسنده
تجمع ایله کی صورتده غشام دینلور و وسط قاروره ده معلق
بولند یغی تقدیرجه رسوب معلق تعبیر اولور راسب امراض
حاده نک درجه انحطاطنده ظهور ایدر و اون رسوبات دخی
مختلف اولوب اکثر امراضیه رمادی اولوب بعضا دخی وردی
اولور و نادرایشه مائل اولور و بود کر اولنان رسوباتدن ماعدا
رسوب تحیری و رسوب مخاطی و رسوب مدی و رسوب رملی
دخی وارد که تفصیلی قلیبه قاعه بیر اولنان علم تشخیص امراضده
بیان اولمشدر * فصل سادس * انتشافاتده ظهور ایدن علامات
بیاننده در (انتشافات بعضی حالده مخصوصا التهابات شدیدده
مثلا ذات الجنینه علامت تراید ایله کجه تناقص ایلد و تب ضعیف
یولده یغندن جلد یابس اولور و یول از اولوب بلغم دخی قلت
اوزده خروج ایدر و انتشافاتده قوت کلوب تراید ایله کده جلد
رطوبت اوزده اولوب بول دخی کثرت اوزده افراغ اولور
و بلغم دخی جریقه کلور کدک استسقاء الحیده و استسقاء طبلیده

دخی امر یوایه اولوب انتشافاتده قوت ظهور ایتد کجه یواش
یواش استسقا و انتفاخ دخی تناقص بولور و بعض افرازانک
ترایدی مثلا دیسپاتسده بولک تراید ایتمی و استسقاء طبلیده
حجاب مستطین بطنده مائیت دمک کثرتی انتشاف جلدک
و انتشاف رتوینک قوت بولماسندن و تراید ایلمسندن اقتضا ایدر
و دیسپاتس ایله مصاب کیمسه زده یومیه بش والی بلکه اون
وقیمه بول افراغ اولمشی دخی انتشافاتک قوت تراید ندن
نشأت ایتمی ظاهر در و بالعموم هر بار بعض الاتده انتشاف
تراید ایله کجه دیگر اعضاده دخی افراغ قوت بواوب جو غلور
الحاصل انتشاف ایله افراغ بر برینده ناظر در * فصل سابع *
اعتداده ظهور ایدن اعراض بیاننده در (حال صحنده تغذیه
و قوعبولان تغییراتک کرجه اتریسی حال حیاته معلوم اوله من
ایسه ده ینده بعض نوعی ذکر اولور امیدی تغذی کاه متراید و کاه
متناقص و بعضا دخی فاسد اولوب و بالکلیه باطل اولماسی
حیاتی زائل و منسلب اولمش اعضاده واقع اولور پس تراید
اعتداسمن بدن ایله معلوم اولوب درجه افراطه بالغ اولما دقه
اعراض مرصندن دکلدر و تناقصی همان جمیع امراضده
ظهور ایدوب کلی اولد یغی تقدیرجه هزال اطلاق اولور
و یوار قسبی عضوده ظهور ایدر سه اول عضوده تغذینک
ضعف بولماسدن و خبی و قد نبر و متضیق و منوطی اولماسندن
اقتضا ایدر و فساد تغذی تناقصندن زیاده اسباب مرصیده ده
دخی اولوب علل آیه نک اکثر یسنده سبب مستقل اولور مثلا
بعض اعضاتک نسبی دروننده پیدا اولان کسبات غیر طبیعی

و عند مالك انحنا و اعوجاجی و دیگر فسادات متنوعه بلکه
 جمیع التهابات جمله سی فساد تغذیدن حاصل اولور کذلک سن
 نموده بولسان صبیانک تشو و غلارینک باطل و معطل اولوب یرقاج
 سینه من تشو و جهتیه بر حالد قالمسی دخی فساد تغذیدن ایجاب ایدر
 و کبد رگ حدهیه باعث اولور و امراض حاده نک مدتیده قائمه
 مر بصدده ظهور ایدن تراید دخی فعل مذکورک فسادندن نشأت
 ایدر و از جوق ضرر و خطر دلالته ایدر (مقاله ثلثه افعال
 تناسلیه ده ظهور ایدن اعراض بیاننده در) فصول سابقه ده
 سرد و بیان اولنان اعراض و علامات مطلقا انسان حقیقه اولوب
 یعنی ذکور و انانده مشترک اولدیغندن ایکسیننده دخی یکصورت
 اولوب عموما بیان اولمشیدی اما افعال تناسلیه اختلاف جنس
 سببیه مختلف اولدیغندن هر برنده ظهور ایدن اعراض
 و علامات دخی بشقه بشقه ذکر و بیان اولنور (امدی ذکرده
 انفرامنی حال مرضیه نادرا تراید ایدوب عشق سببیه حاصل
 اولان مایخولیا ده واقع اوله یلور و کبره الشهور اطلاق اولنان
 مرضک علامت ریشه سیدر و تناقصی همان علت مذکوردن
 ماء اعلال ده واقع اولور و استفرای دخی در ورمنی نام علتده
 وجع ایله اولور و بعضی شخصده حالت مرضیه اولیه رقی اراق
 اراق بلا شهرة و لانهوض سیلان ایدر و عسر الانزال
 نام مرضیه دفع ضعیف اولوب زحمتلوا اولدیغندن منی
 دفع اوزره مندفع اولامیوب بلکه جریان صورتیده مندفع
 اولور و بعضا مجاری مخصوصه سندن عدول ایدرک مثانهیه
 هجوم ایدوب بعده بول ایله مختلط اوله رقی خروج ایدر و بوعدولک

سبی مجاری دفتیه نک وضع طبیعی اوزره اولماسیدر و نقصانی
 یعنی نقصان الباه بعضا قضیده قوت نهوضک بطلانندن
 و بعضا مجاری متویه نک مأوف اولماسندن و بشقه اسباب
 کثیره دن ایجاب ایدر و انانک افعال تناسلیه درنده ظهور ایدن
 اعراض طمث و نفاس و لیک انفران و استفرای غلرنده واقع اولور
 و بطلان و احتباسی دخی امراض مزمنه نک دور اخیرنده
 ظهور ایدر و مجرای طبیعی سندن عدول ایدرک طرق مختلفه ایله
 سیلان ایتسی دخی قتی جوق مشاهدده اولنور و نفاس اکثریا
 بعد وضع الحمل حائلک بر مرض ایله مصاب اولدیغنی وقتده
 نقصان یلور و مختس اولوب سیلان ایتامسی التهاب بریطون
 نام علتده واقع اولور و انفرانین دائما حال مرضیه تناقص
 ایدوب بعضا دخی بالکلیه مختس اولور و بوعرض فقدان
 لیندن اولدیغنی صورتده مرضه نک مماری سولوک و صارقق
 اولوب لیک غده ثیده تعکر ایتسندن ایجاب ایلدیکی جانده
 عضو مذکور صلابت کسب ایدر و بولردن ماعد المس ایله
 یاخود مرآت الرحم نام آلت واسطه سببیه محسوس و مبصر
 اولان حساوت عنق رحم و اورام و بشوارته دخی طیبیک دقت
 و اهتمام ایتسی لازمه دندر (مقاله رابعه اعراض مرضیهیه
 متعلق بعض تنهیهات و ملاحظات بیاننده در) امراضک
 بعضیننده همان بر عرض ظهور ایدر قتی و عاف عرضری
 ظهور ایدن امراض کبی و اکثر امراضده اعراض متعدده
 ظهور ایدر بر برینه اصلیت و فرعیت و کلیت و جزئیت
 و ذاتیت و عرضیت مثلا اضافات و اعتبارات سببیه امراض

کثیره حاصل اولور که بوجهندن بر بندن فرق و تمیز اولور
و بواغراضك جمله سنه بدن تفرقه امر اضده دقت و اهتمام
واجبه دن اولمايوب بلکه اول مرضك اعراض ذاتيه و علامات
اصليه سنه امعان نظر لازمدر مثلا ذات الجنبه حرت وجه
و وجع صدر و صداع و اختلال حواس و عطش و تواتر نفس
و سعال و عسر تنفس و سرعت نبض و ظهور خا و احمرار بول
مثلا و ن بر قدر عرض ظهور ايدوب حالو که بونلرک جمله سی
مرض مذکورک علامات فارقه سی دکدر زیر ذات الجنبه
اعراض اصليه سی وجع الجنب و عسر تنفس و سعال اولوب
اعراض باقيه بولردن تولد ايشدر شویله که عسر تنفس
تواز نفی موجب اولور و تواتر نفس ايله سرعت نبض ييشده
مناسبت و ملازمت اولد یغندن نبض دخی سریع اولور
و ایکبسی مجموعندن دخی ازدیاد حرارت لازم کلور که اولدخی
عطش و حرت بولی مقصود و صداع دخی اکثر باسعالدن
و حسان لازم کلور اما بعض علاقه اعراض ظاهره نک وجه
مذکور اوزره بر بریله اولان ارتباطی بولسه میوب بوضورنده
اول مرضك ظهور ایتدکلی اعضا ايله موتمن مرض ییشده
بر علاقه اطیقه و بر مناسبت خفیه بولماسنه استناد اولور
و بوجهله ظهور ایدن اعراضه آثار علاقه اطلاق اولوب
حصوله سبب اولان قوته دخی علاقه یا خود لا طبعه سببایا
تعبیر اولور و علاقه ایکی نوع اولوب برینه علاقه کلیه و دیگرینه
علاقه جزیه دینلوب بوراده مقصود اولان نوع اخیردر که
اولدخی علاقه اتصال و علاقه تماس و علاقه تساعده تقسیم

اولنشد

اولنشد بر بوضورنده بعض ایساف عصبیه نک انحرافنده
ظهور ایدن تشنجات عمومی و امعاسنده دیدان بولنان کیمسه لک
حال نومده خورلده ماسی و حصیات مثانه ابله مصیاب اولان
کیمسه لک بحرای بولده ظهور ایدن اوجاع شیدیه علاقه
اتصالدن اولوب حجاب مستطین بطنك التهابنده فی ظهور
ایتمی علاقه تماس قسمندن اولور و کلیتایک برینك التهابنده
اولننده انقراز بولک بطلاق و امراض ر حیه ده مملوده وجع
ظهوری و بصر واحد زمد و ضعف طریاننده چشم دیگرک
دخی ضعیف اولماسی و التهاب کیده منکب ایتده وجع پیدا
اولماسی و معده و رحم و کبد علتازنده سعال ظهوری و امراض
دماغیه و رتویه ده فی واقع اولماسی و مطلقا فی ایتزدن مقدم
شدن سفلی نک اختلاج و ارتعاشی و علل دیدانده انسان العینک
انسانی و خروج رأسیده کبدک التهابی علاقه تباعد قسمندن
اولش اولور و مرضك جیع اعراضی بدن ظهور ایتدوب
امراض حاده ده استیلاء مرضدن ایکی اوج کون صکره
اعراض ذاتیه ظهور ایتدک باشلار و امراض مزمنه ده مدت
مرضه کوره بعضا بروایکی و اوج ای صکره و بعضا برینه
بلکه سنین کثیره مزمنه ظهور ایدن و اعراض ذاتیه نک دخی
اعراضی وارددر که اعراض الاعراض و علامات العلامات
تسمیه اولور بعض حیات التهابنده واقع اولان نفث الدم
کی زیر اکثر یا عرض مذکور حیات التهابنده ظهور ایتدوب
بلکه حاسیه امله امتلاء حاصل اولما سندن اقتضا ایدراشته
اعراض مرضیه به متعلق اولان قواعد کلیه بویسان اولنان

مواد اولوب احکام جزیه دخی بولاره تطبیق و قیاس اولندرق
 طاهر و آشکارا اولور * باب ثامن * جریان امراض بیانده اولوب
 بر مقدمه و اوج فصلی حاویدر (مقدمه) جریان امراض
 ذمک آنلری ایجاب و ایختلاف ایندن آفات و کندیلری شعیار
 و اعلام ایستاتا اعراضک خرد و توبه و صد و تریه ملک طریقی
 و بر برینه تعاقب و تناوب ایستولینک الصولی ذمک اولوب انجق
 آفات عضویه طکریا حال خبیانده قابل تقدیر اولاندیغیدن
 طبیعه جریان امراض باخنده یعنی امراضک قابلیرینی وحاده
 و مزمنه صورتلری اولان اولور لکن عرق و تعبیلر لری و بولاره
 متعلق نجه احوال امتداده نکه تقیض و تفحصلری بایندو دلیل
 و قاندا اولان اعراضده ظهور ایدن تبدلات و تغیراتدر فصل اوله
 اعراضک ثاب و صورتلری بیانده در) قنغی مرض که ابتدا سندن
 اتمه ناسنه دکن اعراض ایز قرار و بر صورت اوزره اولسه اولو
 مرضه مرض طبق باخورد مطبقة الصوره اطلاق اولور و حیاتی
 الیه ایله بعضا یونو عیدن اولور ز بر اکثر جه حکم مرضیه
 اعراضده بعض اختلافات ظهور ایدر و لکن یو اختلافات
 غایت نجق و غیر محسوسلر امراض نایبه اولدر که مطبقة مملو
 اعراض غایت واحده قانویوب بلکه بعضا خفت و بعضا
 شدت اوله (پس امراض ثانیه اعراضک خفت و شدت بفرمایسی
 اعتدالیه اولوب توبات هر کون ظهور ایدر سید اول صورت
 صورت دایمه یا خود لازمه اطلاق اولور و توبات هر ایکی کونده
 بر کره ظهور ایدر ایستاده صورت ربع و هر اوج کونده بر کره
 ظهور ایدر ایستاده صورت ثلث و ایش کونده بر کره واقع اولور ایستاده

صورت خمس ویدی کونده بر کره ظهور ایلد کده صورت سبع
 اطلاق اولور و توباتک عودتلی بویه منتظم اولوب مختلف
 و مختلف اولدقده اول صورت صورت مختلفه تعبیر اولور
 و صورت ثلثه توبات هر کونده و هر ایکسی بر برینه محاذی
 اولق شرطیه واقع اولدقده صورت ضعیف ثلثه اطلاق اولور
 یه صورت ثلثه بر کونده ایکی توبت واقع اولده صورت ثلث
 مضعف اطلاق اولور و صورت ثلث ثلث اولدر که اولکی
 و اوجنی کونده ایکسر توبت واقع اوله ایکنجی و دردنجی
 کونده بالک بر توبت واقع اوله یو صورتیه بهر اوج توبت
 هر ایکی کونده بر برینه محاذی اولور صورت ضعیف ربع اولدر که
 متوالیه هر ایکی کونده بر توبت ظهور ایدوب اوجنی کون
 آپر کسی یعنی قور توبت واقع اوله و دردنجی کون اولکی کونه
 و یوم خاس یوم ثانیه و یوم سادس یوم ثالثه محاذی اولدر
 انده دخی فترت واقع اوله صورت ربع مضعف اولدر که هر اوج
 کوندن اوج کونه بر کونده ایکی توبت واقع اوله و صورت ربع
 مثلث اولدر که هر کونده بر توبت واقع اولوب اول توبتلی
 زمان و مدت و شدت جهتیله اوج کوندن اوج کونه محاذی اوله
 و اوج اولکی کونلر بر برینه بکر میوب یوم رابع یوم اوله و خامس
 ثانیه و سادس باشه مشابه اوله یو صورتیه صورت ربع مثلث
 صورت ضعیف ثلثه دن و صورت لازمه دن افتراق ایدر زرا
 صورت ضعیف ثلثه بر کونده ظهور ایدن توبت ایکنجی کونده
 واقع اولان توبته بکره میوب بلکه هر ایکی کونده ظهور ایدر
 بر برینه مشابه اولور و صورت لازمه ده بالعکس هر کونده واقع

اولان نوبات جلاله سی بر برینه مشایه اولور و صورت لازمه ایله
صورت نایبه دن مرکب اولان صورتیه صورت ذات البقرة دینلور
و بعضی امراضك یونیه ذات الادوار اولمانی حقیقه آرای
اطبا مختلف اولوب بعضیسی اختلاط بدیهیه و بعضیسی
اعضایه و بعضی اطبا قوت مدیره استنادی شماردر و بواقوالك
جلاله سی فرضیات محضه قیلندن اولوب بر دلیله مبنی دکلدر
مدو جندر حیض و باسور مملو دورتی ثابت اولوب علت
قریبه سی معلوم اولمان مواد دندر * فصل ثانی * تقسیم جریان
مرض پسانده در) صحنه منتهی اولان علله ذرت وقت
معتبردر که اولکی نه وقت ابتدا و ایکی نه وقت تراید و ثانیه زمان
وقوف و رابعه وقت انحطاط اطلاق اولور وقت ابتدا اولدر که
آنده مرض ظهور ایده و وقت تراید اولدر که آنده مرضك
اشتدادی مستبان اوله و زمان وقوف اولدر که مرض اول مدته
نه تراید و نه تناقص ایدوب بلکه حالت واحده اوزره قاله (وقت
انحطاط اولدر که آنده مرضك تناقصی ظهور ایده و ابتداء
مرض امراض حاده تبرد و اقشعرار و ازدیاد و حرارت ایله
تبین ایدوب بعضا دخی و جهك تغیری و رعشه و تشنج و غشی
و وجع و جشاش و قی و عسر نفس و سرعت نبض و سیلان دم
ظهور یله مستبان اولور و بعضی امراضك اصابتی اکثر یا کیمه
ظهور ایدر مثلا تقریس و سکنه و انتصاب نفس اکثر یا کیمه
اصابت ایدر و حیات دخی اکثر یا کوندوز ظهور ایدر و زمان
تراید بحسب الامراض مختلف اولوب بومدته امراض حاده ده
کون بکون افعال طبیعه مختل اولور و لون جلده خمرت پیدا

اولور و قوای عقلیه دخی آرزوق مختل اولور و عطش شدت
بولوب سطح لسانده طلا ظهور ایدر و استغراغك اکثر بسی
مختبس اولور و امر اغن مزمنه ده اعراضك ظهور یله تبین
ایدوب مدتی دخی امراض حاده و قسیر و مزمنه طویل
اولور و زمان وقوف زمان اشتداد مرض اولوب اعراضك
زیاده مشد اولمانی و بعضا اعراض الاعراضك ظهور یله
معلوم اولور و ابتدایی اعراضك اشتداد بدیهیه و انتهایی
صحنه منتهی اولان امراضه تناقص اشتداد ایله تبین ایدر
و مدتی دخی زمان ترایدك مدتدن قسیر اولور و زمان انحطاط
اعراض مرضیهك اشتداد رینك تناقص ایلكه بد آری
اولوب اوقات اربعه مرضیه دن طبیك جمله سندن زیاده دقت
و اهتمامه محتاج اولدیغدن مستقلا باب تالی انك حقیقه وضع
و تخصیص اولوب تفصیلا سرد و بیان اولمنسه کر کدر
و حیات نایبهك نوبتلرنده واقع اولان اولور و ثانیاً حرارت
و ثانیاً تعرق امراض غیر نایبه ده اولان زمان تراید و زمان وقوف
و زمان انحطاطه شبیه و نظیردر * فصل ثالث * جریان مرضی
تغیر ایدن بعضی اسباب پسانده در) جریان مرضی تغیر
و تبدیل ایدن سبب متعدد اولوب انجق تأثیری قوی اولان
طفولیت و شباب و دیوت مزاج و صفراویت و قوت بدیه و ضعف
جثه و قوت دافعه مرضیه ذر کذلک ایل و نهار و صباح و مسانك
دخی حکم مذکور تغیردر دخیل جزئیسی وارد حتی قدما
اطبا دن بعضیسی صباحی فصل زبیه و زوالی فصل صیفه
و اخیسانی فصل خریفه و نصف ایل فصل شتایه نظیر قیلوب

فصول اربعه نك حكم مرضه نوجهله تأثيرى و ارايشه
 بو اوقات اربعه نك دخی جریان مرضه اول وجهله تأثيرى
 واردر ديمشاردر و في الواقع وقت صبحده طلوع شمس دن
 مقدم كرك امراض حاده و كرك علل مزمنه عرق ايله نوبت
 واقع اولور و اوام رخوه تحلل ايتمه ميل ايدر زيرا نوبتده
 قوت انتشاريه ترايد ايدر و بوسبیدن تأثيرلى انتشار طريقبه
 اولان اضمه و اطلبه يي اكثريا وقت مزبورده استعمال كر كدر
 و اطلبه زيقيقه نك بو وقتده طلا اولندقدنه تأثيرنده سرعت
 و قوت اولماسى دخی وقت صبحده قوت انتشاريه نك ترايد
 ايلمسه دليل اولور و طلوع شمسده علامات امتلايه دمويه
 غایت آشكاردر و اتهامات خارجيه نك دخی اكثريا اشتدادى
 وقت طلوعده واقع اولور و علل مزمنه و بعض اوجاع دوريه نك
 وقت اشتدادى هنگام نصف ليده و وقت سحرده ظهور ايدر
 كذلك شدت غطش و يوست لسان و سرعت نفس و نبض
 و ازدياد حرارت و حرت بول دخی نصف ليل اواننده واقع
 اولور و امراض قلبيه و علل رئويه و استسقاء طبل و استسقاء
 صدر و ريح طبارك وقت اشتدادى وقت سحرده قريده ظهور ايدر
 و دفعه مزاج هواده ظهور ايدن اختلاف عظيم دخی جریان
 مرضى تغيرده تأثيرى ظاهر در شويله كه مشرف هلاك اولان
 كمسه لوده يووجه اوزده و قوعبولان اختلاف هوا عقينده
 اكثر ينك هلاك اولدقلى بالتجربه ثابتدر و وقت سقوط
 اوراقك دخی بعض امراض مزمنه سيماسل حقتده نوجهله
 تأثيرى اولديغى جمله نك معلوميدر و زكام و نزله و امراض

بلغيه نك وقت هيچانى فصل شتا اولوب مقدا ظهور ايتديكى
 تقديرجه فصل مزبورده اشتدادى واقع اولور كذلك بغض
 اوضاع فلكيه نك دخی بعضا تأثيرى مشاهددر نك كه يك
 آلتيوز طقسنان اوج سنه ميلاديه سنه اورپاى استيلايدن
 تيفوس ايله مصاب اولان كمسه لك اكثر يسي سنه مذكوره
 كانون ثاينسك يكر مى ايكنجى كيجه و قوعبولان خسوفده
 هلاك اولدقلى راما چينى نام طبيب تأثير خسوفه اسناد
 ايتشدر و تشكلات قريه نك دخی بعض اصحاب صرع حقتده
 واقع اولان تأثيرى بالتجربه معلومدر كذلك حلك دخی تأثيرى
 واردر شويله كه وقوع حملدن مقدم بالشرض اصابت ايتش
 اولان مرضك اشتدادى مدت حمله ظهور ايتيوب بلكه وضع
 حمل عقينده يا خود پراز مدت صكره واقع اولور * باب تاسع *
 مدت امراض بياننده در) بر مرضك ابتداء ظهور نك اتماسنه
 دكين جريان ايدن زمانه اول مرضك مدتی و بر كوندن اوج كونه
 دكين ممتد اولان امراضه على العموم امراض يومية اطلاق اولور
 و اوج كوندن قرق كونه دكين ممتد اولان امراضه ينيه على الاطلاق
 امراض حاده دينلور و بوندن زياده اللى و الشمس و دهبازياده
 بلكه سنين كثره دائم و ممتد اولانلره امراض مزمنه دينلور
 و امراض يومية دخی ايكي قسم اولوب حقيقه مدتی بر كون
 اولانلره امراض يومية حقيقه تعبير اولوب ايكي يا خود اوج
 كون قدر ممتد اولانلره امراض يومية طويله تعبير اولور كذلك
 امراض حاده دخی ذرت قسم اولوب حاديت مرض شرطيله
 حدى بر كوندن ذرت كونه دكين ممتد اولانلره جدا حاده اطلاق

اولنوبیدی کونه بالغ اولدیغی تقدیرجه دون حاده الحاده
اطلاق اولنور واون درت کون متمادی اولانلره امراض حاده
مصطلحه تعیر اولنوب اون بشدن قرق کونه دکن مزمن
اولانلره امراض دون الحاده تعیر اولنور و بعضی امراض
دائما حاده یا خود دائما مزمنه اولوب بلکه بعضی اشخاصده
حاده و بعضی لرنده مزمنه صورتنده ظهور ایدر مثلا ریج طیار
بعضی اشخاصده بر قاج کون طرفنده منافع اولوب بعضی بسنده
دخی مدت مدیده بلکه الی آخر العمر دائم و ثابت اولور کذلک
ذات الجنب وذات الریه ک مدتی دخی درت بش کوندن
یکرمی بش اوتوز کونه وارنجی مختلف اولور کذلک بر مرضک
اولا وثانیا ظاهر و حادث اولماسنک دخی بوباید دخی وارد
مثلا اولا حادث اولان رمدی مدتی ثانیا حادث اولانه بخالف
اولوب اولاده اولان مدتی قصیر و سریع وثانیه ده طویل و مدید
اولور * باب عاشر انتهای امراض بیاننده اولوب فصول ثلثه فی
شامل و حاویدر (فصل اول) اول انتهایاننده اولوب بر مقدمه
واوح قیدی جامعدر (مقدمه) امراضک بعضی حقیقه انتهای
تعیین ایتوب مصاب اولان کیمسه نک سبب موتی اولماز و بالکلیه
اندن خلاص دخی اولاسوب بلکه اول شخصک مدت حیاتنجه
دائم و ثابت اولور تنه که بعضی فالج و ریج طیار ده بو حالت
مشاهددر یو سورتده بو عللدره وقت انتهای بولماز اما اکثر
امراض بونلرک عکسنه اوله رق کرک عودت الی الصحه ایله و کرک
موت ایله یا خود مرض آخره تحوّل و انقلاب ایله منتهی اولور
و بوبانده منجوت عنهما اولان دخی ذوی الانتهای اولان امراضدر

(قید اول عودت الی الصحه ایله اولان انتهایاننده در) مرضک
صحنه عودت ایتسی افعال بدنییه نک تحت نظامه کر منسبیه ظاهر
اولوب اولدخی اختلاف امراض بدنییه مختلف اولور مثلا
امراض جزیه و سیلانات دمویه و اوجاع عصبانیته انتهایی
همان اولعلنک زوالی و سیلان ایدن دمک انقطاعی و وجعک
اندفاعیه اولور و عرض واحد صاحبی اولان علله دخی همان
اولمرضک اندفاعیه ظاهر اولور مثلا یرقانک انتهایی صفرت
بدنییه نک زائل اولماسیله و نیکنه الوپا یعنی جهر اطلاق اولنان
کوندن کورموب کیمه کورمک عدلنده بو حالت غائب اولوب
کوندن کورمکه باشلامق ایله ظاهر اولور و التهاباتک صحنه
منتهی اولماسی درلودر اولور مثلا تحت الجلد مفروش اولان
نسیج حجرویده وقوع بولان التهاباتک انتهایی بعضی اوزم التهاب
اولان ورم و وجع و خرت و حرارتک کرک جمله سی بردن و کرک
تدریجاً زائل و غائب اولماسیله تبین ایدوب بعضی دخی عضو
ملتهبده تقیح حاصل اوله رق نمایان اولور و صورت اولاده کی
انتهایه انتهای بالتحال وثانیه ده کی انتهایه التهابات تقیح تعیر اولنور
و بعضی دخی همان دفعه ورمک غائب اولماسیله تبین ایدر
بو انتهایه دخی التهاب بالاختلاف تعیر اولنور و تحقیقه و ضربه
و حرقتده نفی اولوب اسباب داخلیه ایله حادث اولان التهاباتده
ضرری اولور و بعضی دخی عضو ملتهبده غایبینا یعنی موت
العضو تعیر اولنان کیفیت ظهور یله تبیین ایدر و امراض
کلیه نک بعضی بسنده مثلا حیات لازمه و حیات و بانیته نک انتهایی
بعضی دفعی و بعضی تدریجی و بعضی دخی تدبیر طریقیه

درجه بدرجه صحت صلاحیت کله رک صحت عودت ایتمکله
حاصل اولور و امراض دوریه و حیات نائیه نک انتهایری بعضا
دفعی و بعضا تدریجی اولورق اولور و برعضوه خاص اولان
امراض نک انتهایری برطرفدن عضو مر یضده و برطرفدن اول
عضوایله تعلقی اولان فعلده تغیر و تبدل ظهور ایتمکله نمایان
اولور مثلا ذات الریه نک انتهایری تنفسه سهوات کلمک و وجع
جنب زائل اولق و سعال ازالمق و سعال ایله خروج ایدن بلغم
بلغم خالص اولق و صدرك صداسی قبا اولان محلك صوتی
جلی و روشن اولق و حررت وجه و عطش زائل اولق و نبضك
سرعتی کیدوب معتدل اولغه باشلامق و حرارته اعتدال کلمک
و جلد غلظت اولق و بوله کثرت کلوب اشتهای طعام دخی قوتلو
اولق ایله اولورو بالجه جمیع افعال بدنیه و امور طبیعیه نک تحت
نظامه کرمسیله اولوراشته امراض حاده نک صحتیه منتهی
اولاجق اولدیغی صورتده ظهور ایدن اثار کلیه یونلردر اما
امراض مزمنه نک انتهایری دائما تدریجی اولوب مر یضك
صحتدن مرضه انتقالی محسوس اولدیغی مثل مر صیدن دخی
صحتیه انقبلا نیه و قنده اولدیغی غیر محسوس اولور و نادرا
مر یضك مر صیدن صحتیه انقبلا نی محسوسدر (قید ثانی موت ایله
اولان انتهایریاننده در) صحتیه اولان انتهایری موت ایله اولان
انتهایری کرمک امراض حاده و کرمک امراض مزمنه در صور
مختلفه اوزره ظاهر اولوب اولکیلرده بغضا دفعه و فجأة و بغضا
سیالات دمویه مفرطه ده اولدیغی مثل سر یعاقوای بدنیه
ضدت لمرک و بعضا دخی حیات مختلطه و التهابات صدریه ده

مشاهده اولندیغی اوزره ذهاقوای بدنیه ضعف کلی طاری
اولماز دن مقدم واقع اولور و بعضا امراضده اضطراب
و تشنج ایله و بعضیلرده حالت سباتیه ظهور ایدرک واقع اولور
و بعضا امراضده وجهه مر یضده تغیر عظیم و حرکاتشده
ضعف و کسل و لساننده بیوست و یلغیده عسرت و زحمت
یلکه بالکلیه عدم قدرت و نفیسه تواتر و نبضده صغر و ضعف
و فقرت و غیر محسوسیت و اطرافده برودت و بدنیه تعفن ظهوره
کله رک واقع اولور و بوحالیه حالت اختضاریه اطلاق اولنور
وا کثریا برقاج ساعت و بغضا برقاج کون و برقاج هفته قدر
مدتی وارد و بعضا امراض حاده ده حیات نائیه ده اولدیغی
مثالوا عرضده اشتدادات متعاقبه ظهور ایدرک واقع اولور
اما امراض مزمنه نک اکثر یسنده وقوع موت تدریجی اولوب
بعضیسنده دخی سر یعاقوای اولورته که قلب یا خود بر مساق
عظیم شریانی نک ام الدم اولماسنده و سرطان رجیده و سلده
واقع اولور کذلک ذات الجنه مرمنده دخی بعضا مر بویه در
واسکور بوطیده ضعیفه شدت کله رک واقع اولور و سابقا بیان
اولندیغی اوزره اکثر امراض مزمنه ده موت و قوعی مر یضك
تدریجا حال هزاله و حال دقه و از ماسیله اولوب بعضا دخی
امتنسقاء الحیمده اولدیغی مثلوا اشتقاق و تحاضت ظهور یله
واقع اولور و بومر یضك اکثر یسنده اولنجیه د کین ملکات
عقلیه لرنده اختلال ظهور ایتن و بعضیسنک بوزنده اوج درت
کون اول علامات موت ظهور ایدر یعنی میت یوزنسه مشابه
اولغه باشلار (قید ثالث مرض آخره تبدیل ایله اولان انتهایری

بیان شده در) امراضك بعضی استهاسنده مرض آخره مبذل
و منقلب اوله استهاسنده انقلاب مرض دینیلور امراض حاده ده
کثیر الوقوع و علل مزمنه ده قلیل الظهور در وریح طینار
اکثر یا بر موضع بدن موضع آخره نقل ایدرک منقلب اولور کذلک
سیلان دمویه نك انقلاب دخی بویه اولور و امراض مزمنه نك
انقلابی بعضا استهاله و بعضا خای لازمه به یا خود بجای
نایه به اولور اما بر مرض حاده نك مزمنه اوله استهاسنده و بالعکس برعلت
مزمنه نك حاده اوله استهاسنده انقلاب مرض دینیلور بلکه استحاله
مرض تغییر اولور و جمیع امراضك استهاله نك کرک محتمله و کرک
موتله اوله اسای مساو بدرکن انقلاب مرض امراض داخلیه به
یعنی سبیلری داخلی اولان امراضه مخصوص اولوب امراض
خارجیه ده عديم الوقوع در استهاسنده واقع اولان انواع
ثلثه استهاسنده در که بسط و بیان قلمشدر (اما کیفیت انقلاب
فن طبک مختلف قیها اولان مسائلیندن اولدیفندن بومقامده
اندن بختندن اعراض اولمشدر (فصل ثانی) بحران بیاننده
اولوب ایکی قیدی شامل و جاویدر قید اول تعریف بحران
بیاننده در) بحران دیمک عند الاطباء مطلقا جریان مرضیه
وقوع اولان تغییر عظیم دیمک اولوب بر قاح نوعی مشهور در بحران
جید اولدر که مریضی مرضندن قورتاروب سلامته ایصال اید
بحران ردی اولدر که مریضی هلا که ایقناع اید بحران معتبر
اولدر که وقوعی اشتداد مرضیه اوله بحران غیر معتبر اولدر که
وقوعی زمانی وقوفده یا خود زمان انحطاطده اوله بحران تام
اولدر که مرضی کلیا کرک محتمله کرک موتله فصل اید بحران

ناقص اولدر که مرضی کلیا فصله مقتدر اوله بیه بحران منتظم
اولدر که هر بار وقوعی علامات منندره ایلد قابل تعیین اوله بحران
غیر منتظم اولدر که مذکورک عکسنده اوله و بونلر دن ماعدا
توعلری و ازایسته ده بوراده بوقدر ایلد اکتفا اولمشدر (بودخی
معلوم اوله که بحران جمیع امراضده ظهور ایتز بلکه امراض
حادیه و بعضارک قولنج انلرک دخی جمیعسنده وقوعه کلویوب
بلکه ماده قسمته یعنی امراض حاده ماده به خاصدر و وقوعی
هر بار انفصال مرضیه سبب اولیوب بعض امراضده دخی
اولر ضک منفضل اوله استهاسنده اثری و سبی اولور (قید ثانی) آثار
بحرانیه بیاننده اولوب درت نیده بی جاویدر (نیده اولی) آثار
بحرانیه ظهور ایدن آلات و اعضا بیاننده در) آثار بحرانیه نك
ظهور وحدوثی جمیع اعضا و آلاته مساوات اوزره اوله ایوب
بلکه بعضیسنده کثیر الوقوع و بعضیسنده نادر الوقوع
اولور شویله که اکثریا بحران اغشیه مخاطیه ده بعده جلدده بعده
غده رده و تسج جرویده و اغشیه ماییت دمده ظهور ایدوب
اندن صکره دخی اعصابده حدوث ایدر امدی اغشیه مخاطیه ده
ظهور ایدن آثار بحرانیه کاه ترشح طریقله و کجاء یثورات
و خراجات طریقله واقع اولوب ترشح دخی بعضا تراید مخاط
و بلغمیدن و بعضا غلبه دمندن اقتضا اید بلدیکنیدن ماده
مترشحی صورت اولاده اولیبد بلغم و نایه ده دم اولور کذلک
سیلان بلغم دخی زعاف و نفث الدم و فی الدم و باسور و سیلان
رحم مثلوا آثار بحرانیه دن عده اولنور و اغشیه مذکورده ماییت
دمک ترشح ایلمی بعضا واقع اولورند که استسقاء زقیده معاینه

اولنوز اما بوجشالده يثورات و اخراجات ظهور ايتيمى امر اض
خاذه بك اثار بحرانيه سندنر وافواه صيبانده ظهور ايدوب
قلاع تعمير اولانان عرض دخی بونوع سندنر و جلد ده ظهور
ايدن بحارین دخی اغشيه پلغميه مثلاً و کاه ترشح و نداوت يعنى
غايلاک و کاه تعرق طريقه اولوب بعضا دخی يثورات ظهوريله
اولور و اعضاء غده ويهده ظهور ايدن اثار بحرانيه بعضا اول
غده نك قوت مفرزه سنده ترايد وقوعيله و بعضا اول غده نك
جوهر و نسجنده انتفاخ و تورم خدوشيله اولور مثلاً غده سماخيه
اکثر يا سخيات شديده ده منتفخ اولور بناء عليه بعض اطباء مطعون
کيسه لک غده سماخيه و ابطيه و مغنيه لک انتفاخ و تورم لری
ذات مرض اولديغنى قبول ايتيوب بلکه مرض مذکورک بحرانى
غدد مرض قومده ظاهر و حادث اولسا سنده ذاهب اولمشلردر
و نسج جرویده وقوع بولان اثار بحرانيه اکثر مرصاده ورم
رخو اولوب و بعضا مذهبها منتفخ اولور و اعضا ايدن حالت اولان
اثار بحرانيه بعضا بر ساق عصبي ممبرنده و جمع شديد ظهوريله
و بعضايدنک بر طرفنده استرخا يا خود تشنج و وقوعيله و بعضا
خواس خسته ظاهر دن برينک يا خود اکثر يسينک يا خود
بجمله سنک بطلان و فساديله و بعضا قواى عقليه نك اختلال
و اختلافيله ظاهر و واقع اولور (سندۀ ثابته علامات مندره بحرانيه
پيائنده در) اعراض و علامات پايينده ذکر اولنديغنى اوزره
هر بر مرضنک وقوعندن مقدم علامات مندره ظهور ايتديکى
مثلاً و هر نوع بحرانده دخی علامات مندره سبقت و تقدم ايدر
امدى بر مرضنک بحرانى استحال طريقه وقوعيله و وقوعيله جق اولسه

وقوع بحراندن مقدم قراقرامعا و قوايح و انتفاخ بطن و جشا
و تفنيج ريح و تمدد شرايف و وجع فخذ و رگيه و اختلال نبض
ظهور ايدن و زعاف طريقه واقع اوله جنى صورتده
وجهده حررت و انتفاخ و مخربنک قنفسندن زعاف ظهوره
ايدن جک ايسه اول مخرباننده اولان جناح الانتفده شدت
حررت ظهور ايدر مثلاً زعاف بونک صول دليکندن ظهور
ايدن جک اولسه انتفك جناح ايسرنده حررت ظهور ايدر
کذلك نقره قفاده دخی وجع ظهور ايتيمى زعافک علامات
مندره سندن اولوب اکثراً شرايين صديغيه نك ضربانى و طنين
ودوى و صمم و تخيلات شاذه و دموع غير اراديه و بعض
اشخاص صده اختلاط العقسل عارضه سى دخی ظهور ايدن كذلك
نبض و نفسه سرعت پيدا اولور و بر مرضنک بحرانى نفث الدم
طريقه وقوعيله و وقوعيله جنى صورتده حرارت و نفسيده سرعت
و وقوعيله معلوم اولور و قى الدم طريقه ظهور ايدن جکى وقتده
جشا و غشيان و وجع معده ظهور ايدر و بوطريقه وقوع بولان
بحران سائر بحرانلردن زياده عظيم الخطر در و بحرانک باسورايه
مندفع اوله جنى قطنده و اطراف مقعده وجع و ثقلت و تزجر
و احتباس بول ايله نمايان اولور كذلك سيلان رخده دخی علامات
مذکوره ايله برابر مملاک بيويوب کوجلى و قولنج ظهوريله
تئين ايدوب بعضا دخی حالت طبيعیه عادت و قتلردن مقدم
ظهور ايدن وجع واضطراب مثلاً و حالت وقوعيله معلوم اولور
و بحران بول طريقه واقع اوله جنى اولسه اندن مقدم
شرايفده وجع و ثقلت و بطنده تمدد و عرقده ندرت و قلت ايله

تین ایدر و عرق طریقله اوله جغی صورتده اکثر یا قشعریره
خفیفه و قلت بول و براز و بعضا حرت وجه و انتفاخ بطن
و تخریش جلد واقع اولور معلوم اوله که علامات مندره بحرانیه
عدادنده نبض بحرانی بی هر تقدیر بعض اطباء ذکر و بیان اتمام شبیر
ایستاده لکن بویگایده یعنی نبضات بحرانیه که ذکر می مناسب
کور باشد در شویله که اطباء متأخرین بدن بوردونام طیب حالت
مرضیه ده وقوع بولان تبضاتی اوله ایکی قسم اعتبار ایدوب
برینه نبض تخریش و دیگرینه نبض بحران دیشدر نبض تخریش
ضیق و شدید و صلب و یابس و متواطی اولور و نبض بحران
شاهق و متملی و قوی و متواتر و اکثر یا مختلف اولور و بونبض اخیر
اکثر یا زمان انحطاط مرصده ظهور ایدوب سائر لری زمان
ابتداء مرصده مشاهده اولور بوند نصیkre طیب مر قوم
نبض بحرانی بی دخی ایکی قسم قلوب برینه نبض بحرانی فوقانی
و دیگرینه نبض بحرانی تحتانی اطلاق ایشدر امدی نبض
بحرانی فوقانی اولدر که بحران حجاب حاجزک فوقنده موضوع
اولان آلات برنده ظهور ایتسنه دلالت ایده و نبض بحرانی تحتانی
اولدر که بحران حجاب مذکورک تحتنده بولان آلات برنده
وقوع بولانسه دلالت ایده پس نبض فوقانی نبضات شیرانیه که
تضاعف سریعه سیله معلوم اولوب و هر ایکی نبض پیننده
بولان زمان لر دخی طبیعت مرض و درجه غلته کوره طویل
یا خود قصیر اولور و نبض تحتانی غیر منتظم اولوب بعضا دخی
نبض ذی الفتره او اور وینه طیب مذکور بولنرک دخی بر قاج
قسم اولانغی اعتبار ایدوب بحرانک بالکری براننده ظهور ایتسنه

دلالت ایدنه فوقانی و تحتانی قیدیه بله نبض بسیط و آلات متعدده
وقوع بولانسنی ایجاب ایدنره نبض مرکب و نبض تخریش ایل
برابر بولوندر قلرنده نبض مختلف تسمیه ایتشدن و اکثر یا بسیط
قیدی حذف ایدوب برینه بحران ظهور ایده جک الکی وضع برله
اکنسبت یا خود اضافت طریقله مثلا نبض النی و نبض رخی
یا خود نبض رخی دیو تعیر ایشدر (امدی نبض صدری
اولدر نبض که لین و متملی و متسع و مساوی اولوب هر بر نبضانده
بر نوع تموج حسن اوله نبض بلعومی اولدر که قوی اولوب
هر بر ضربانده تضاعف واقع اوله و بونبض صدری به
نسبتله فی الجملة تعومت و امتلاسی اولوب تو اتری دخی اندن
زیاده جقدر نبض النی اولدر که نبض بلعومی مثلا و مضاعف
اولوب انجق اکنسبتله این و صلابتی اقل اولوب قوتی اندن
زیاده جه اولور نبض معدی اولدر که بحرانک فی طریقله
ظهور ایده جه کن ایما ایدوب جمیع نبضات بحرانیه که انکشاف
و انبساط جهتیله اصغر اولدر و عدم مساواتی دخی سائر
نبضات تحتانیه به نسبتله آردن و اکثر یا شاهق و بعضا متواتر
اولور نبض معوی اولدر که نبض معیدیدن زیاده منکشف
و متسع و قوی و مدور اولوب کرک زمان و کرک قوت جهتیله
مختلف اولور نبض رخی اولدر که شاهق و منکشف اولوب
غیر مساوی اولور نبض کبدی اولدر که صلب و غلیظ اولوب
غیر مساوی اوله شول جهندنکه ایکی یا خود اوج نبضات غیر
مساویه ایکی یا خود اوج نبضات مساویه خلف اولور نبض
باسور اولدر که سائر نبضات تحتانیه مثلا و غیر مساوی اوله

و نبضات قوت جهتیه بر برینه مساوی اولوب زمان جهنبه
 مثابه اولمیه وایکی اوج درت نبضات شدید و غلیظ و مساوی به
 ایکی اوج نبضات عریضه خلف اولور نبض بولی اولدر که
 انتظام ایله برابر غیر مساوی اولوب کیدرک تصاعز ایدیه کویا
 تحت الانامل بالکلیه غیوبت ایدر نبض تعرق اولدر که نبض
 متملی واین و متکشف و قوی و مختلف اوله و بود کراولان
 بحر انلرک سائرلر بحون علامات مخصوصه اولمیاوب انجق اثر
 بحران اوله زرق چنان ظهور ایدیه چکسه انک علامتی بولک
 صافیلکی و عرق اولور و شیخ الضیاعه بیان ایتشد که جریان
 مرصده بول صافی اوایوب سائر علامات موافقه دخی برابر
 بولند و دیافرا غما نموده بولسان اعضاده بشورات ظهور
 ایتسنه دلالت ایدر و مؤلف کتب دخی کندیسسی خسته خانه ده
 کلام شیخی مؤید بروقه معاینه ایتشد و شویله که بر کیمسه
 ذات الیه ایله مضایب اولوب زمان انحطاطده بولنده صافیلک
 ظهور ایتدی و جمیع اعراض مرضیه زائل اولوب حال نقاشیه
 یوز طومش ایکن اون یدنجی کونی مذل بجاغنده بروجع شدید
 ظهور ایدوب اون طقوزنجی کونی موضع و جفده ضریان پیدا
 اوله زرق تورم و بتون بجای استیعاب ایلش ایدی و یکریمی بشخی
 کونه طوغری بولک صافیلکی زائل اولوب مکدر و بولانق
 اولماغه باشلیوب التهاب مذکور سربعا تجلل ایدوب طاغلدی
 دیو حکایت ایدر و بحران بعضا یالکیر بر طریقله مثلا یالکیر
 باسور قوی و بر عرق کثیر ایله بعضا بر قلیخی بدن مثلا عرق
 و بول و اسهال و مخاط و بلغم ظهور ایله واقع اولور و لکن اکثریا

بر برینه متعاقب اوله زرق حصول و وقوع بولور (نیده ثالثه
 اختلاف بحارین بیانده در) انبار بحراتیه جمیع صورتده کثرت
 و ندرت اعتبار ایله مساوی اولمیاوب عهد طفولیت و سن شایده
 و قوی البینه کیمسه زده و اقالیم معتدله و امکنه مر تفعه ده
 و فصل ربیعده شدتلوجه و جوفه واقع اولوب مشایخده
 و ضعیف البینه کیمسه زده و نواحی رطبه ده خفت و ندرت اوزره
 ظهور ایدر کذلک شهر یانده و اغنیاده جزئی جه شدید و قوی
 و قروی کیمسه زده و فقراء و مضطرب الحال اولان اشخاصده
 خفیف و ضعیف اولور و بعض احوالک دخی وقوع بحر انده
 دخل و تأثری وارد در مثلا فصل ربیع و فصل صیف بیوست
 ایله جریان ایتد کده دموی المزاج کیمسه زک بحر انلری اکثریا
 سیلان دم طریقله واقع اولور و فصول رطبه ده لتفانی المزاج
 کیمسه زده سیلان بلغم و جریان مخاط کثیر الشبوعدر کذلک
 فصل حر یفده ظهور ایدن امراضک بحر انلری اکثریا سیلان
 صفر ا طریقله واقع اولور و فصل شتاده لتفانی المزاج کیمسه زده
 بول طریقله واقع اولور و امراض رأسیه نک بحر انلری اکثریا
 اسهال ایله ظهور ایدوب علل صدریه نک دخی بحر انلری جلده
 ظهور ایدر یعنی امراض صدریه نک بحر انلری اکثریا تعرق
 طریقله واقع اولور (نیده رابعه مدت بحارین بیانده در)
 مدت بحران امراضک اختلا فیه مختلف اوله یلوب کاه اون
 ایکی ساعتدن یکریمی درت ساعته قدر ممتد اولور و عرق و بول
 طریقله وقوع بولانرا اکثریا حال نقاشیه د کین کیدر و بوقت
 طویلوب معطل اولمسی نکسی مرضی اشعار ایدر و سیلان دم

برقاج دقیقه منهدم او لوب بالعکس انحطاط مر منهدم
 ظهور ایدن خراجات و نفاطات برقاج ای سرورینه د کین متمد
 و ثابت اولور * فصل ثالث * ایام بحران بیاننده در (اطباء اوقات
 بحران حقنده اختلاف ایدوب بعضی اوقات معینه ظهور
 ایستند و بعضی دخی اوقات غیر معینه و وقوعیو میاستند
 ذاهب اولمشدر لکن شیخ الصنایعه دخی فرقه اولیک رأی
 تصویب برله بحرانک اوقات معینه سی ابتداء مرضیدن بدایه
 بدیجی و اون درد یجی و بکر میجی و بکر میجی و اون درد یجی
 و قرفیجی کونلری ایام بحران اولدیغی قطع ایشدر و هرا یکی یوم
 بحران اراسی ایام مندره یعنی وقوعیو له جق بحرانک نه کیفیتده
 اوله بخفی اخبار ایدن کونلره ایام مندره اطلاق ایشدر (پس
 بوصورتده درد یجی و اون بریجی و اون بدیجی و هکذا واقع اولان
 کونلر ایام مندره اولمش اولور و فی الواقع بو کونلرده کرک
 بعضی آثار حادثه ظهور یله و کرک مرضنده تناقض یا خود تراید
 وقوعیو له بحران مستقبلک نه کونا اوله جفی استدلال اولور و او جیجی
 و بشیجی و التیجی و طقوز یجی و هکذا بو کونلره ایام مندره
 تسمیه ایدوب ایکجی و سکر یجی و اون یجی و اون ایکجی و اون او جیجی
 و اون بشیجی و هکذا واقع اولان کونلره ایام خالیه اطلاق ایشدر
 زیرا بو کونلرده بحران واقع اولماز (تنبيه) شیخک بو کونا بیان
 ایشدیکی ایام بحران و ایام مندره و ایام مندره جده و ایام خالیه
 هر مرضنده و هر شیخصده بو یله واقع اولور معناسیجه اولمایوب
 بلکه اکثری معناسته در زراجه امر اضده بحران کونلری
 و سائر لری بو کونلردن اول و یا صکره واقع اولور (باب حادی

عشر حال نقاهت بیاننده در (حال نقاهت دیو اولجاله اطلاق
 اولور که انده بولیان کیمسه نه اصحابن ونه مرضادن عدا اولور
 یعنی حالت مرضیه ایله حالت صحیه بیننده و استطیقه اولان حاندر
 و ابتدائی اعراض مرضیه نک بالکلیه زوالندن اعتبار اولوب
 انتهای دخی افعال طبیعیه نک بتمامه نظامه کر مننه د کین یعنی
 صحت تامه کلیمه به دیکیندر و بو حاله مخصوص اعراض
 و آثار وارد که انلردخی مرضیک شدت و خفیه مختلف اولور
 شویله که امراض شدیدیه دل تخلص ایدن ناقهینده بدر یجیا
 اوله افعال هضمیه و ثانیاً افعال عضویه برینه کلیمه باشد یوب
 کیدرک سمن کلور و امراض حاده ناقهینده جمله بدنک و خصوصاً
 وجه صولوب ضعیف اولور و افرازاات دخی بومدته برینه کلیمه
 باشلار و ناقهین ابتداء حالده زیاده ضعف حسن ایدور و یوز نک
 اسسه کلرنده در یوب بیاغی آدم اتعفه قدر تلی اولماز بعده یواش
 یواش قوای عضویه قوت کلوب کریمکه باشلار و ضووتلری دخی
 ضعیف اوور کیدرک اولدخی قوتلنوب دوزلور کدک حواس
 خمسّه ظاهره دخی کون بکون حالت طبیعیه برینه یا قلا شورل
 و ناقهینک جمله سی افکار لطیفه و امید شفا و سرور و فرجه
 و صفایه مائل و مستعد اولور ولیکن عذیم الضیعیع الغضب
 اولور و مزاجاری منقبض اولوب به سادخی استهال کلور
 و تنفسلری حال سکونده سرست اولوب یورید کده سرعت
 بولور و بعضی ناقهینده افراط حیه سبیله بطاقت نض
 مشاهده اولور اولدخی الیدن ناقص اولدیغی عذیم الوقوع
 حکمنده در و براز مدت ایاقده طور سدر اوردده رجلیه ده استفاخ

پیدا اولور بعضی اطراف کعبه اودنما ظهور ایدر و ناقه پهنده
قوت باهیه تراید ایدوب اکثر یار و یارنده وقاع و جاع ایدر
حتی قوت باهیه سی قائم می کشیده دخی بو مثلواحوالک
ظهوری وارد و بشیره صویبلوب و قلارد و شر و بوحالک
مدتی تحقیقا معلوم اولیوب تقریبا تقدیر اولور و سن و مزاج
و جنس و مدت مرض و حیه مثلواحوالک سیله مختلف اولور
مثلا سن صباوتده و قوی البنیه کپسه لده و امراض عصبیه ده
و اما کن من تفعه ده قصیر المدت اولوب سن انحاطده وضعیف
البنیه کپسه لده و امراض مزمنه ده و مواضع مختلفه طویل
المدت اولور و بوحالک انجاسی دائما موصل صحت اولیوب
بلکه بعضا نکس مرض ایله و بعضا مرض آخر حد و ثله
فضل و قطع اولور * باب ثانی عشر * اثار تالیه مرضیه بیاننده در
اثر تالیه مرضیه اولدر که جریان مرضک انقباض سند فصره
ظهور ایدن اختلال افعال بدنیه اولوب بعضا دخی حال نقاهتده
صدور ایدن اثار ایله مختلط اولور و لیکن بنه یک دیگر دن فرق
و تمیز اولور و بواثر دن بعضی دخی ابتدا مرضده حادث
اولوب بعد الانقباض بار از وقت دخی موجود اولور ذات الریه ده
حادث اولان وجع الجنب کبی و بعضی دخی ابتدا مرضدن
حقوق صکره پیدا اولوب بعد الانقباض خلی وقت تمتد اولور
حیات نایبه ده ظهور ایدن صغرت جلد کبی و بعضی حکم
مرضن بالکلیه زائل اولدقد فصره واقع اولور و حیات
توزیه خصوصنا اسقر لا یتنا عقینده استسقاء الحینک حادث
اولسی کبی و بعضا اشخاصیده هزال و دیگرنده سمن پیدا اولور

وهزال ظهور ایدر دخی کون یکون کسب سمن ایده جک ایکن
حکم مرض مثلواحوالک کتد بجه ده از یاده ضعیف اولدقاری دخی
وارد و بعض کپسه لده جسد بدنک حرکاتنده ضعیف
ظهور ایدوب بعضی لده دخی انجق اللری یا خود ایاقلرک
حرکاتنه ضعیف طاری اولور و خناق و بعض علل عصبانیه دن
صکره بجه الصوت یعنی سس قصفلی خناق و علت ساو شد قدن
صکره بر قاج کون دها بولور و حواس خمس ظاهره خصوصیا
باضره و سامعه انتهاء مرضدن جوق و قته دکن قولنه میوب
ضعیف قالور و اثار تالیه اوله رق اختلاط عقل و قوعنی شیخ
الصناعه و بیکر نام طیب معاینه ایتد کربنی تحریر اتمش لدر
وسهر یا خود قلت نوم دخی اکثر یا واقع اولور و طعامه عدم اشتها
و بطسائت کیموس و قبض و سعال و فواق و سرعت نبض
اندفاع مرضدن خلی و قته دکن تمتد اولور و امراض حاده
عقینده عرق و بوله کثرت کلور و بولنده کثرت ظهور ایدیکی
صورته تسخیح مجروینسک ترشجی تراید ایدوب استسقاء
الحسی به سبب اولور و بعض اطبا بعد انقباض المرض پیدا اولان
جباری و غائریناری و لی اثار تالیه دن عدا اتمشدر و لیکن
حقیقته اثار تالیه دن اولیوب بلکه امراض لاحقه دن عدا اولور و
بواثر دن بعضی کتد بجه تراید و بعضی تناقص و بعضی
بر صورته قالور مثلا جره منطقیه دن صکره ظهور ایدن وجع
و ذات الریه دن صکره حادث اولان عسرت نفس بر حال اوزره کیدر
و امراض دوریه دن صکره واقع اولانر نوبت کونلنده نوبت
ظهور ایدر مثلا حیات نایبه دن صکره نوبت کونلری مقابلنده

ارالق ارالق تبرد و تسخن و وجع و بعضا تشنج حادث اولور
كذلك بعض حیات نایبه دنصكره طحالده انتفاخ ورجلینده
اوز عاید اولور و یوانارك مدتلی ثابت اولوب انجق اکثر یا
ایکی اوج هفته بی تجاوز ایتمز و نادر ابعضیسی دخی الی آخر العمر
زائل اولماز شه که بعض ریح طیار دنصكره قولده یا خود ایاقده
ضعف یا خود جساوت قانور * باب ثالث عشر * نکس و عودت
بیاننده در) نکس مرض حال نقاهت تکمیل اولمادن مقدمینه
اول مرضك حادث اولماسیدر و عودت مرض اولدر که بر مرض
بالکلیه زائل اولدقدنصكره یته اولمرضك یکیدن پیدا اولماسیدر
ونکس مرض وقوعی دائما صوغق البق و پرهیره دقت ایتمك
وزیاده یور یلق و چوق دوشمك و زیاده سویتك و کدر ایتمك
وتدبیرده خطا اولق مثلوا سباب اتقاقیه اعانه سیله حادث اولور
وهر مرض نکس ایتموب بلکه عودت ایدر طاعون و جدری
و حصیه کی زیر اطاعونك حال نقاهت تکمیل اولمادن مقدم
نکس ایتمسی کورلمشدر و جدری و حصیه ك نه نکس ایتملی
ونه عودت ایتملی بو آنه قدر ظهور ایتمشدر و بعض امراضده
نادر اظهار ایدر ذات الریه و ذات الجنب کی و بعضیستنده
کثیر الوقوع اولور حیات نایبه ده اولدیغی کی و اسباب عودت
بعضا استعداد خاص ایله و بعض اسباب اتقاقیه ایله حاصل
اولور و بعضا دخی بعض عللدرده اسباب موجبده ك تجدیده
حادث اولور بتاق و جوراق محالدرده هر سنه حیات نایبه ك
ظهوری بو قسمنددر * باب رابع عشر * امراضك اجناس
وانواع و اعصاب مختلفه لی بیاننده در) انسانه عارض و طاری

اولان خسته لکار يك چوق اولوب انلرك دخی صنوف
نامعدوده لریك امراض مستقله و متمایزه اولماسی اعتبار اولتورسه
عدد امراض نامتناهی اولق لازم کلور وهر بر علت مستقل
و منفرد اوله رق اعتبار اولنسه علم طب وجوده کلامك لازم کلور
(پس بالضروره یینلرنده زیاده مشابیه و مناسبت بولنان امراضك
جمله سنی بر قول کلی تحتیده درج اولنه رق فن طب حصوله
کمشدر) لیکن خقی دکلدر که اطبای متقدمینك حدس و معاینه
طریقیه قبول ایلد کلمری اجناس امراض ایله اطبای عصرك
قبول و معتبرلی اولان اجناس امراض یئینده چوق اختلاف
وارد از جمله نجه عرضلی مرض دیوعد و اعتبار ایلمشدر در
وعلت واحده ك وجوه مختلفه سنی علل مختلفه طوتمشدر در
و یزیرندن زیاده ممتاز اولان نجه امراض متعدده بی براسم
کلی تحتیده درج و مرج ایلمشدر در خصوص اطبای وقتك
نشریح مرضی اعانه سیله واقف اولدقلمری امراض دن قدمای
اطبای بالکلیه غافل اولمشلدر در امدی امراضك بر جنبی اولدر که
انده بدك اجزاء صلیبه سنده یا خود اجزاء سیاله سنده قابل تقدیر
اولور بر آفت مادیه بولنور و جنس آخر دخی اولدر که انده اجزاء
مذکور ك هیچ برنده بر تغییر محسوس بولنماز و دیگر جنسی
اولدر که اجزاء من قومده افات مختلفه بولنور (پس بر عضوک
افات معینه شی مثلا بر عظمك انکیاری و جلدده بر قر حنه
و بر حرقت ظهوری امراض منفرقه بی ایجاب ایدر كذلك
ظهور و انکشافی طوعا اولان افات دخی بویله در التهاب
و سرطان و کمرات کی و بعض غلظت نفطیه ك دخی حالی بویله در

نه که انلرك ابتدائى و قوعبولان حرت خروبه دور تايلرنده
تكون ايدن بشوراته پك مغاير اولوب بو بشورات دخی كنديلرني
ولى ايدن قشور غليظه پك مخالفتدور حالبو كه ينه علت بعينه
اولتدر و درون اعضاده اجسام غريبه نك حضورندن دخی
نجه جنس مرض حاصل اولور نه كه داخل اعضاده نكون
ايدن حصات و حيوانات بو نوعدندر كذلك انسجه صلبه ده
برافت محسوسه بولميارق درونلرنده سيالاتك تراكم و تجمعلرندن
دخی نجه جنس مرض حاصل اولور نه كه اغشيه مائيت دمه
مائيت دمك انصبابندن و اغشيه مخاطيه دمك هجومندن نجه
جنس مرض حاصل اولور و بوانصبابلر اكثر يا اعضاء صلبه نك
افاتك مستبعاتی اولوب بعضا دخی نفس مرضندن عبارت
اولورلر نه كه بعضى سيالاتك كيفيتلرنده جزئى تغير ايله مقدار
كثيرده خارجيه جريان ايمالري بوقيبه اندر ديا طبسده
بولك و هيضه صفرا نك جريان ايمالري كي و اسباب موجبيه
نظرا دخی اجتناس مرضيه حاصل اولور مثلا آري و انكرك
صنوقاسى و اصغر خان الاماسى و جذري و جذري بقرى و حصيه
و فرنگى و يروسلى و جميع سمومات نجه علل مستقلة فى احداث
ايدرلر كه انلرده افت ماده همان اثر ثانوى اولش اولور و سبب
موجبى و افت ماده نى اوليان امراض دخی اعراضه كوره
جنس قينلور و هر جنس مرضيه تقلبات و اختلافات ظهور
ايلديكندن يينلرنده تقلبات و اختلافاتده زياده مشابهت بولنان
امراضى نوع واحد عد اولورق انواع مرضيه حصول اولور
وجهت مذكوره اعتبار ايله فى الجملة مناسبت و مشابهت بولنان

امراض دخی صنف واحد اعتبار اولور و بوانواعك عددى
سووار نام طيب قولنج ۲۵۰۰ و قولن نام طيب رأينجه ۶۰۰
عده بالفدر و اصناف مرضك تدبير خصيصه و صنده لزومى اولان
بعضى حاللر و اردر علتك شدت عموميه سى و بعضى امراضك
غلبه سى و بيوچك اثار الاثار ظهور ايتسى كي كذلك سبب
و محل مرض و صورت مرض دخی بويله درجدر يده بشوراتك
عدد و صورتلرى و جرده موضع التهاب و ذات الرئه ده شدت
و جمع و جى مخططه ده اختلاط عقل كي كذلك اسبابه
و ظاهري و باطنى اولق اعتبار ايله دخی اصناف مرض حصول
بولور * ياب خاين عشر * تركب امراض ياننده در تركب
امراض اولدر كه بعضيبنك بعضيبنده تناظر ملر يقيله
دخل تأثيرى اوله رق امراض متعدده نك برابر بولماسيدر
بو صورته بر بيله ارتباط و تعلق اوليان امراض كثيره نك برابر
بولمالرينه تركب اطلاق صحيح اولماز مثلا نزول الماء فى البصر
و حصات مثانه و برخرجه نك برابر بولمالرينه تركب امراض
تعبير اولنه ميوب علل مذكوره دخی امراض مركبه اطلاق
اولنه مزو بو تركيب بولماق برقاچ صورته اولور و لا بعينه مرض
واحدك اعضاء متصلا ده ظهور ايتسنه تركيب ديتر مثلا حجاب
صدرك و جوهر ربه نك و غشاء شعبينك برابر ملتهب اولمالرينه
تركب ديتميبو بو مرضيه دخی مركبه تعبير اولنه مازر براونلرك
حقيقتنه مرض واحد اولوب انسجه مختلفه ده ظاهر
اولدغي يديهيدر كذلك قن جراحيه كبر عظم و قوعنده
عظم مكسورى ستر ايدنه جلدده بالضرر و ر جرحه ظهورنه

ترکب تعمیر اولماز کذلک معده نك بواب طرفته علت سرطانیه
 ظهور ایدوب کیدرک غدد شملة الامعایه وشملة الامعایه وپانقره
 آس دیدکلری غدهیه وکیده تجاوز ایلماسنه ترکب اطلاق اولوبوب
 علل مرقومهیه دخی مرکبه دیغرز برا هر تقدیر صورتده بش علت
 اکلاشور ایسه ده حقیقتده بر علتدر یعنی مرض بسطیدن
 ثانیا سبیلری براولان امراض متشابهه نك اعضاء متباعدیه ده
 ظهور ایتمارینه ترکب امراض اطلاق اولماز مثلا بریریه اصلا
 تعلقی اولمیان عضورده فساد کعروی وفساد سرطانی ظهور
 ایلماسی ترکب دکلدرز برا فساد لک سبیلری یعنی برسیدر که
 ایستاده د سرطانی دیلر ثالثا سبیلری برا اولوب اعضاء
 مشوعده افات مختلفه ظهوری ترکب دکلدر مثلا بعض جذریده
 خناق ظهور ایتمسی وسمعه ده عنقک غدد انقایه سینک متوزم
 اولماسی و فرکیلو کیمسه لده بشورات و نفاطات وقوی ترکب
 امراض دکلدر رابعا بر مرضک جریاننده اناک نتیجه سنی اولان
 مرض اخرک حدوتنه ترکب تعمیر اولماز مثلا نقب معده ده
 یاخود نقب امعاده مستیطن بطنک ملتهب اولماسنه کذلک
 برکعره رتویه نك تلین ایلیروب کوشمسی عقینده حجاب صدرک
 تبرنه واندن دخی ذات الجنب ظهورنه ترکب اطلاق اولماز
 خامسا بعض اعضائک مأوف اولماسنه لازم کلان اثار عمومییه
 دخی امراض مرکبه دیغرز برا یوا اثار شخص مصابک ایستعداده
 کوزه منقلب و مختلفدر بناء علیه ترکب امراضده معتبر اولان
 امراض موجوده یننده تمام بولمق واجبدر یعنی سبیلری
 و طریق تدبیرلری و عمللری وافات تشریحلری جهتلزیه

بر برندن یمناز اولوب انجق بر برینه دخل و تأثیر جهتیه ارتباط
 و تعلقلری اولمق لازمدر و ترکب امراضک سبیلری بعضا مختلف
 اولوب بعضا دخی بر سبب اتفاقی ایکی علی الحیات ایده بلور
 مثلا هر بر نك سبیلری یعنی اسبابد موجبدری بر برینه مغایر
 ایکی حیاتی بشوریه نك ظهورنده ترکب بولنور کذلک بر سبب
 اتفاقی مثلا صوغق تأثیریه شخص واحدده هم ریح طیاروهم
 زامر تویه وقوعیه ترکب بولنور و ترکب امراضده سن و مکانک
 مداخلی اولوب اس کالده شایع و سن صیاده نادر کذلک شهر یلرده
 بکثیر الوقوع و کویلیلرده قلیل الوقوعدر و امراض مترکیده نك
 بر برینه تأثیرلری بعضا مرض ثانی اولک شدتی تنقیض ایله
 و بعضا ترید ایله اولوب بعضا دخی مرض اولک اعراضی
 ابطال ایله اولورنه که مرض حادک علت مرضیه قطع و فصل
 ایلمدیکی خوقکره کوره یلمشدر * باب سادس عشر * تفرقه
 امراض یناننده در تفرقه امراض اعلم امور مرضیه نك
 اولشعبه سته اطلاق اولنور که انده مرضلری بر برندن فرق و تمیز
 ایتمک اصولندن بحث اولنور و ایکی وجهله ملاحظه اولوب
 برینه تفرقه کلیه امراض و دیگرینه تفرقه جزیه امراض
 تعمیر ایدرلر و بوباید بیان اومه حق قسم اول اولوب قسم ثانی
 علم تشخیص امراضده حیث اولمشدر امدی مبادی تفرقه
 درت نوع اولوب اولکی عللا کاندرا و ثانی کرک مرض و کرک
 طیب جانیندن رعای واجب اولان شروط لازمه در (و ثالث
 مرضندن مرضک احوالی نه ککیقتله نجس و نه طریقه
 استفسام ایتمک اصولدر) و رابع موانع تفرقه یعنی تفرقه به

کوخلاک و یرن مواد بیانده در (پس بر مرضك قتی جنسیدن
وقتی نوعدن اولدیغنی ایضاح و آشکاره ایدن حالات
مخصوصهیه اولمرضيك علامات فارقه سی تعبیر اولتور
و بحالردن باشلیجه لری عوارض ماضیه و حاضره و اسباب
بعده و اسباب موجبیه و کیفیت بد امرض و اثر معالجه درو علامات
فارقه دن تفرقه امراض خصوصه سی اهم و الزم اولان علامات
خاصه در که الکرری یا خود بر قانی بر علتی بشقه بر علتیدن
فرق و تمیز ایتکده کان اولان علامتدر و بو علاماته علامات
مکینه و ذاتیه و کافیه و جامعیه دخی اطلاق اولتور مثلا التهاب
مستطین بطنك علامات خاصه سی بطنك تمدد ایدوب
اغری عانی و قی طهر و رایتسی کی و علامات فارقه دن بر نوع
علامات دخی واردر که المره علامات لازم اصطلاح اولمشدر
زیرا مرض اولعلامات اولقسمدن بولنه مز و انلر دخی مرض
موجود اولدیقه بولنه مایل و بو علامات بعض امراضه
مخصوصین اولوب هر مرضده بو لئمازل و علامات خاصه دن
فرقلری تنوجهدر که مرض علامات خاصه بو تقسیمدن
وجود کله بیلور اما علامات لازمه سنر وجودی محالدر کسر
عظمیه تک ارجه لر بئک حرکت ایللری و هیضه قائلده یعنی
قول امور بوسده فی صفر و اسهال صفر علامات لازمه لری
کی و بو ذکر اولیان علامات ثلاثه دن ماعدا علامات مشترکه
و علامات عرضیه و علامات وجودیه دخی واردر و لیکن تفرقه
امراضده اهم اولان اولکیلر اولوب علامات سائریه اولقدر
اهتمام اولماز و طبییه واجب اولان کسندینک بالنفس کوردیکی

علامتله اعتماد ایدوب صکرک لمرضيك و کرک حاضریك
تقریرلرینه قایلماق کرکدر (بوند نصکره طبییه لازم اولان
شرطلر بولدر اولابو علمی یعنی علم امور مرضیه کی کمالیه بلمکدر
و ثانیاً طبیک قسم نظر ایتکده خذاقت تافه تحصیل ایلکدر
اولدخی وقت محتاجدر و مرض جاننده لازم اولان شرطلردن
اولکبسی لمرضيك سوال طبیی فهم ایده جک قدر عقلی
اولقدر زرا کرک طبیی و کرک عارضی اوله رق قوای عقلیه سی
مختل اولان خسته نک تفرقه مرضیه نجه صعوبت چکیلکی
ظاهردن و طبیی الدائموب حالی و دوچار اولدیغی عوارضی
تمامه افاده ایلکدر اشته طبییه و مرضیه رعایتی واجب اولان
ماده لر بولدر (بوند نصکره طیب مرضك تحسینه شروع
ایدوب اگر مرض دها ایاقده ایسه وضع بدنه و یوزمه سینه
دقت ایلنه و دوشکده بولندیغی صورته و بر مانع بوغبسه
رویه سی آجیلوب دقتلوجه نظر ایلنه بعده بدنک نواحی
مختلفه سی تحسینه شروع ایدوب مرض امراض ظاهریه دن
یا خود اسقوربط و فرنگی مثالو ظاهرده عوارضی اولان عللدن
ایسه یا لکر عضو مأوفه و بعض اعضایه نظرایله تفرقه حاصل
اولور بوند نصکره ندبلره یعنی اونق بلره دقت ایلنه خصوصاً
بیونک یوقار و طرفنده و قصقلرده اولنلره که اولکیلر سیراجیه
و ثانیلر ثورات افرنجیه دلالیت ایدرلر و اگر لمرضيك بر طرفی
یعنی قولی ایجاغی یا خود بر برمی یا خود بر سلامه سی بوغبسه
اولعضوک فقدانسه سبب اولان شیلری سوال ایلنه و طیب
دائم مرضیه مرادنی کوز لجه تنهیمه سعی ایلوب لمرضيك

اکلاذیغی و مالوفی اولان لسان ایله تکلم ایلیه و غایتله اختصار
واضطلاحدن حذر ایلیه اما علال و یرجسک قدر و من یضی
یورجق مرتبه دخی لا قدری بی اوزادوب اطباب ایلیه و بوندان
صکره ترتیب آتی اوزره مر یضه سؤاله یا شایوب شتی و صناعتی
وساکن اولدیغی مکانی تجسس ایلیه زیرابوقد کز اولتسان
احوالک حیات غیر منظمه و قوائج معدنی مثلاً و غلل عضو یاده
یک چوق فائده سی کور یلوز بعده مبدأ مر ضدن سؤال ایلیه
ولکن بنه علامات و جهیه و هزال کلی مثلاً و احوال سارویه
تطبیق ایلمکدن غفلت ایلیه و اگر مریض اکرن صغر سندن
و کرک قوای ذهیه سنک تشویش و اختلالدن و کرک شدت
مرضدن و کرک سائر عوارضدن ناشی قابل بخطاب دکل ایسه
اولوقت احوال مرضیه بی حاضریندن سؤال واستفسار
ایلمک واجب اولور بعده اعراض حاضره ناک تفهیمه مشرووع
ایلیوب بروجع وار میدردیوسؤال ایلیه و مر یضی واردردیواجابت
ایلمک له محل و جعی دخی تعیین ایتدیره و ههمنان بوجوابه
قناعت ایلیوب بلکه بدیهه تحدید ایتدیره و سطحی و ثار و داعمی
و ذات الادوار و غیر قاره اولماسندن و اشتدابی دائماً بر حالده
قالسندن یا خود اراق اراق شدت و خفتلناسندن و قنغی حالده
شدت و نه و قتلرده خفت بولماسندن و عضو مشروعه خوارت
و برودت حسن ایتماسندن سؤال ایلیه کذلک اولعضوک بون
و چمنندن و صورت و قوامندن دخی اختیار ایلیه و اگر اعراض
موجوده ناک محالری رأس ایسه قنغی جانیده اولدیغی و بر تورم
ظهورنی و عظام جمجمه ناک صحنی و دروز قفیه ناک وضع

طبیعه بده بولنوب بولماسنی کوزلیجه تجسس ایلیه و اگر صدرده
ظهور ایتش لرایسه اولاصدرک شکل ظاهرنی بعده استماع و ضرب
خفیف طریقلریله داخل صدرده بولنان اعضا ناک احوالی
تفحص ایلیه یعنی طبیب قولایلیه یا خود اسطوانه سمعیه
واسطه سیله صدر مر یضی استماع ایلیه کذلک پرمقلری او چارلیله
یا خود کفیه صدر مر یضک هر جانیده یواش یواش اوروب ظهور
ایدن سسلره دقت ایلیه (پس صوت خارج طونق اولوب جلد
صدر دخی اودیمسا اودکل ایسه صلابت زیه اولدیغنه یا خود
زیه ایله جلد صدر آراشیده بر جسم صلب یا بر جسم سیال
اولدیغنه حکم ایلیه و اگر صوت ظاهر یزلاق ایسه اولوقت
صدره بر سیالک انصبایله جزم ایلیه و بو طریقه تجسس
ایتمک سل کمر وی و التهاب مزمن بحباب صدر و التهاب مزمن
یه نام علتلرده نفع عظیمی وارد رشویه که صورت اولاده صدرده
ظهور ایدن صوت پارلاق و روشن اولوب صورت ثابته ده طونق
اولور و مؤلف کتاب استماعک بلا واسطه اولمسنی بالواسطه
اولسته ترجیح ایلمشدزو بو طریقلرک تفصیلی باب الاعراضده
ذکر اولمشدر و اگر عوارض موجوده تجویف بطبیعه ظهور
ایتمش ایسه اولوقت مر یضی آرقه او ستنه یا تردوب دیزلری
د کدیره و عضلات بطنیسه بی قبض ایتمکدن نهی اولته پس
بو صورتده بطنک حجم و متانتی و ذات الصوت اولمسنی تفحص
ایلیه و اگر عوارض حاضره خم خلنی و حفر انقیه و مجرای سمعی
ظاهری و معاء مستقیم و مهبیلده ظهور ایش ایسه بنه لمس و نظر
طریقلریله بقدر الامکان تجسس ایلیوب تدقیقنی مراد ایلمکده

مرأت الرحم واکامانند آلات ايله استعانه ايليه (پس بواعراض
خارجيه بي بعد التحسس افعال طبيعيه نك تفحصه شروع
ايد. مثلا مريض كوكسند بر وجعدن شكايه ايد رسه تنفسك
احوالی یعنی تواتر و مساوات و صدرك كيفيت توسعی مثلا و احوالی
تجسس ايليه و سعالدن و خروج بلغمدن سؤال ايليه و سعال یا بس
اواسه یا خود خروج ایدن بلغم یا شغان و کپو کلو و مائیت دم
ايله مخلوط اواسه ملتهب اولان حجاب صدر اولد یغنه و یا شغان
اوله زرق دم ايله مخلوط ايسه عضو ملتهب زنه اولسته حکم ايد
و عوارض کلیه بی قبل التفیش عضو مأوف ايله زیاده علاقه سی
اولان اعضا نك حاله بی تجسس ايليه مثلا ناحیه قطنده و معبر
حالی بنده و جع پیدا اولوب بولده دخی احتباس یا خود تغیر اولسه
التهاب کلیه بین تعین ایلمی طنده قلوب فی ویضه لك چكیلوب
بوزلمی سؤال اولنه زیرا بوائار علاقه التهاب کلیه نك اهم
اولان علامتدند و مريض هیچ بر عضونه وجعدن شكايه
ایتموب بلکه افعال طبیعی سنده بعضی اختلالدن مثلا سعالدن
و استسلاق بطندن و برضه ف جزئیدن شكايه اید رسه اول
فعل متغیری تجسس ایلوب بعده اعراض کلیه بی تفحص ایلیه
واکر مريض عموما افعال طبیعی سنده بر بوز قلق حس اید رسه
اولوقت جیع افعالك احوالی تجسس محتاجد بر بناء علی ذلك
طیب اولان کیمسه مريضك یانته وارد و ده وجهك افاده سنده
و وضع بدنه زیاده دقت ایتك واجیدر بعد ذلك مريضك قوت
عمليه سی تحری اید و اگر صوت حال طبعیده قلمامش ايسه
اولوقت صوت عرومی ممکن اولان تغیراتی مريضدن اختیار

ایلیه و بوند نصکره حواس متنوعه سندن یعنی حسه
معلومه دن و اتصالات نفسانیه دن و قوای عقلیددن و نو مدین
سؤال ایلیه بعده افعال طبیعی نك تجسس یا شلیوب اولاداخل
فی و لیانی بعده جوع و عطش و بلغمی سؤال ایلیه و غشیان
و جشادن و اقبال طغیامدن و شهوت بضمیدن و قراقرزدن
و بطن بوشا قلعندن و استفرغات بطنیه دن و مواد مستفرغه نك
طبیعیلرندن سؤال ایلیه بوند نصکره تنفس و ذوزان دم
و حرارت غریزیه و ترشحات و افرازات و لارم اولدیغی صورته
افعال تناسله دن استخبار ایلیه بعده اسباب مريضدن سؤال
ایتمکه یا شلیوب مريض موجودان شیدر و کسینیدر و اول
ظهور عیدر یو خسه معدنا بر دفعه دخی ظهوری و ایدر
و اولر ضیک حصولی اسباب مستقلة یه می منوطدر یو خسه
اسباب معدنه دخی نشأت ایلیدر (بعثه استعمال اولسان
علاجه تائیرلی بی تفحص ایلیه خصوصیا ظهوری اسباب
موجسده بر بوط اولان علل حقیقه علاج خاصك اثری
و مفعلی نك محك مقاسیده در و موایع تفرقه اولان مواد
بونلدر که ذکر اولور اوله عضو مأوفك موضعی عمیق اولقدن
تا یا اولعضوك فعاریه اولدیغی حقیقه معلوم اولماقدن و عین
ناحیه ده محفوظ و محوی اولان اعضا نك چوقلغیدر بعده
مريضك عضبی المزاج اولمیدر زیرا یومیراجده اولان
کیمسه رده سیمیا حالك خوف و یوقی اولور بوجیدن نسوانك
علائق تفرقه ایتك کوجدر ناشازکب امر اضدور زیرا امر اضدن
برینك اعراضی سائر نك اعراضی بطلکدن مانعدن کذلك

امراض كثره نك اختلاط و اشتباكتدن برتغير كلى حاصل
اولور كه انك هر برينه متعلق اولان تغيزى فهم نيك متعذر در
وعلتك قليل الظهور يا خود مشوق للمثل اولما مسيد و پريدن
مرضات كيندى حالمى نى طيبين كتم و اخفا المريد و بالعكس
بعض اشخاص امراض مصنوعه يعنى يا عده اخيره اكتر اظهار
ايدارنته كه عسكر يده چوق و قوع و اولور و بوا امراضك بعضينسده
حيله اولديغى چاك ظاهر اولوب بعضينسده دخی دفته محتاج
اولور اما لكرا امراضه حيله اولماز مكر كه اكانشايه و خفيف
ديكر برعلت ايجاب ايدر شيلرايله كسب اولمش اوله نيه كه بعض
اذويه موقوفه استعماليله واسفندن صرمساق و دوتن ايدخاليله
و بعض ادهان مجره طلا اتمكله حادث اولان حياكي و عمل
جلديه ده بعض محجرات و داء الفيلده تسج خلوى به نفع هوايله
و عمل ثديه ده بعض اضمه يادشدر مق ايله حيله اولنقى ممكندر
و بالجملة بوقوله حيله ي ارتكاب ايدن كيميه اكر ادعا ايلديكى
مرضك سیر و جريانى پيلورزدن ايسه يعنى طيه انيسابى و ارايسه
اولوقت حيله اولديغى فهم ايلك براز متعذر اولديغدن پهلوان
يا قيسى مثلاً و معالجات موجهه و حيه سديده و اسطه سبله
حقيقت حاله واصل اولور * باب سابع عشر * تقدمه معرفت
بيانده در (تقدمه معرفت اولدر كه برمرضك مدت چرياننده
واقع اولجق تغيراتى قبل الوقوع ييلوب حكم اتمكدر) بو تقدیرچه
تقدمه معرفت ديمك همان برعلتك خسته ي صحتيه يا خود هلا كه
ايصال ايدجكنى اذعاندن عبارت اولوب بلكه اولعلتك
امراض مهلكه دن اولوب اولديغى و كسدكجه تزايد ايدوب

ایتماسنی و بویکائماثل حالاتك ظهور ايدجكنى قبل الوقوع
خير و برك اولديغى ظاهر اولور و بو خصوصيه برك طيب
و كرك مرض حقه رعايت اولمشى واجب اولان مواد
يعنه تفرقه اخر اضمه ذكر اولتان مواد در و مباديسى دخی
علتك جنسى و نوعى و ميل طبيعيسى يعنى دائما يا خود اكر يا ختام
و انتهاى صحتيه يا خود موله يا خود بر حال اوززه قالمق ايله يا خود
مرض آخره انقلاب ايله اولماسى و مرضك من و جنسى
و نيه سى و اسباب مرضيه و آثار متقدمه و مرضك صورت
ابتدائى و جريانى و مسدق و اثر علاج و اعراض حاضره در
(پس اولعلتك جنسى و نوعيه تقدمه حاصل اولور و ملاذات
الزناه دائما تهلكه لواولديغى و التهاب برابطونك دائما مهلك
اولديغى جنس و نوعلردين معلومدر كذا لك نيكته و قوعدن
صكره ظهور ايدن فلجك ماده منصبه رشف و امتصاص
اولدبقه اكر يا نشاقص ايدوب زائل اولماسى و سن هر يده
طارى اولان صحتك دائما اولماسى و برخلى وقت ثابت اولان
بطلان البصر ك الى اخر الحيات و قوف حالده قالجنى و اعراض
ضعفيه و اعراض مختلطه ايله برابريونان التهاباتك دائما شديد
و اكر يا نهلك اولمشى بو عللر جنس و نوعلردين اقتضا ايدر
و ميل طبيعيله تقدمه معرفت حاصل اولنقى حيل عضويه ده
يك ظاهر در اشو جهته لككه بعضيلرى نه طبيعتك دفعيله و نه
طبك اعانه نيكته زائل اولور و بعضيلرى دخی يا مكر تدبير ايله
مندفع اولور و زول الماء فى البصر ككى و بعضيلرى دخی طب
و طبيعتك معاويله زائل و مندفع اولور احشاء بطنه نك التهاباتى

وحیات شدیده بلکه اکثر غل غل بوقسمندند و سن ابله دخی
تقدمه معرفت نمکنند مثلاً صبیانه عارض اولان امراض حاده
شیانه عارض اولنره قیاس از یاد مهلك و قاتلدر و بالجملة کجملکده
حادث اولان امراض خناملری موافق صورتلرده اوور و بالعکس
بعض علل اطفالده و بعض علل اختیارلرده ضررری اوردننه که
اطفالده حیات بخورنه و شاید اوزام اسقیر و سیه بوقمیلندند
و بوجیه و صده استعدادار شینک حوق مدخلی وارد رنه که
ترسیدن اولان بجه اشخاصک حقیده حدرینک قاتل و مهلك
اولد یغنی بعض اطبا حکایت ایشدین و نسوانک عادت و قتلریده
و خصوصاً اثناء جلده ظهور ایدن مرضلریک مخاطره او اولوب
اولکی صورتده سیلاب رجم و صورتد بانه ده سقط واقع اولور
که ذلک سخیف البنیسه و عصبی المزاج اولان کیمسه لک
خسته لکری قوی البنیه و دمووی المزاج اولانلردن خطرلو
وزیاده مخوفدر و عاداتده اعتداله رعایت ایمان کیمسه لک
خسته لکری دخی و خیم العاقبه اوورننه که دائماً سکر حالنده
اولان بکر یلرک امراض حاده ابله مصاب اولدقلرنده افاقت
بولامیوب هلاک اولدقلری حوققدر کذلک استغراغات مفرطه
ویک بورغلیق و کثرت جماع و اعتماد استمنا و بقطه طویله
و اعمال فکر و غموم یونلرک جله سی مرضک خطرناک اولماسنه
باعثلردر کذلک یا تطیع علل المزاج اولمانک و رعایت حاده دن
مکروه علت مزمنه طاری اولمانک دخی علتک مخوف اولماسینی
ایجاب ایدن شیلردندر کذلک برمرضک صورت استداستدن
دخی استندلال اولنه یلور مثلاً برمرضک بدنی نقض شدید

وحرارت ابله اولسه اولمرضک دائماً ضعیفه یا خود مختلطه
نوعندن اولماسی اکلاشلور و اعراضک کتدکجه مشدد اولماسی
علتک بد انجام اولماسنه دلالت ایدوب یوما فیوما انلرده خفت
ظهور ایتمسی علتک سالم الحتام اولماسنه دلیل اولغنی بدیهیدر
کذلک مدت مرضدن و استعمال اولنان ادویه و علاچانک تأثیر
و منفعتلرندن دخی کیفیت مرض اکلاشلور اما امراض
وافده نک تقدمه سی خصوصی مشکله در زیرانلرک بعضیستک
تأثیری بریلده اهلالبسنه خفیف اولوب حالوکه اجنبی و غربایه
شدنلوجه طوقور و نسوان و صبیانه خفیفه اصابت ایدوب
رجال و شیانه شدنلوجه تأثیر ایدر و بعضیستک تأثیری دخی
یوذر کر اولنسانک عکسیدر و امراض حاده نک بدشده مرضک
وضعی انقلابده اولسی علامت مذمومه اولیوب اوج کوندن
مکروه دخی انقلاب مندفع اولماسه همه حال علامت محموده
دکلدر و خصوصاً حیات ضعیفه ده اولدیغنی کی خسته نک
برقرار بروضعه مثلاً دائماً رقه سی اوستنه یا توب قالمسی علامت
مذمومه در و علل مزمنه ده هزال عارض اولماسی مندره موت
اولوب امراض حاده ده یک ضرر لودکلدر و امراض حاده نک
درجه انحطاطلرینه طوغری اوزما ظهور ایلمسی علامت
مذمومه در و وجهک افاده تعبیر اولنان حالی دخی یو باید رعایت
اولنه حق مواد دندر و لکن یو حال الحق طیب جاذقه ناطقدن
(پس افاده وجهک حال طبیعی قالمسی دائماً علامت محموده در
و مرض حادک بدشدنبرو افاده وجهده تغیر عظیم ظهور ایتمسی
بشخی کوندن طقوزنجی کونه دک اعراض ضعیفه یا خود مختلطه

ورودی خیر ویر کذالك جميع علامه او اخر امرضه طو غری
افاده و جهك زیاده متغیر اولمسی قرب وفاته دلالت ایدر
و حیاته تشنج و تعبت عارضه لرینک ظهور ایتمسی علامت
قاله دندز و کذالك امراض حاده اطلان الصوت عارضه سی
زیاده مذموم بر علامت در و لکن بعضا مذموم اولمادیخی دخی
وارد رتبه که ۱۶۸۲ میلادیه سنده پتر سبور غده ظهور ایدن
حای غننه استیلا سنده مصاب اولماریک بعضی سنده بو علامت
حادث اولوب هیچ بر ضرری کور یلادیکنی بعض اطباء نقل ایلمشدر
و بدأ مرضیه ظهور ایدن صمم عارضه یعنی مضر اولوب
اواخر نده وقوع ولدیخی صورتده علامت موافقه در و مر یضک
انفعالات نفسانی سنده اعتدال اولمق جميع علامه علامت
محموده اولوب عکسی علامت مذمومه در و حیثیاته تشویش
العقل عارضه سی دائما و خصوصاً شبان و مشایخده علامت
مذمومه در و حیثیاته و نیک معتدل اولمسی علامت محموده اولوب
سببات و اثر غش و نوم مفرط عارضه لر علامت قاله در امداد و ان
عارضه سنده یک ضرر یوقدر کذالك امراض مذکوره ده طوعا
ظهور ایدن یا غلق و یا بلق زیاده خطرناک در و جميع علامه
طعامه عدم اشتها ضرر او دیکه ایدر اما غل حاده نک زمان
اشتهادار نه حر س نری ظهور ایلمسی قرب مویه دلالت ایدر
و رتبه سر سنده دائم و ثابت اولان عطش شدید دائماً علامت در
و محارمی بلعوم اولمسان امراضه عسر البلع ظهور ایتمسی
خوش علامت دکلر کذالك امراض حاده ده جفا و غشیان دخی
بو له در و فی الیه من دفع اولان مواد سیاه اولور ایسه علامت

قاله اولوب اسیر و ضولی اولدوقده برازا هو نجه در و استطلاق
بطن ایله قرا قرا معا همه حال مهلکه در و جميع علامه اسهال
قبضدن او یغونسر در و سقوط دیدان اگر او اخر مرضیه
اولور ایسه علی قول علامت مخالفه در و تنفسک متساوی
و سر بست و غیر متواتر و وجع سر و زخم سر و معتدلا عظیم
اولمسی و خسته نیک جميع اوضاعده بلامتقت تنفس ایتمسی علامت
حیثیه اولوب عکسی اختلاط العقل و تشنج عارضه لر ظهوری
لانداز ایدر و یونلر ایله برابر غطیط یعنی خیر لدامق اولور ایسه
اولوقت دهنا او یغونسر در و تنفسک قصیر و سریع اولمسی
علامت ساره موافق دخی اولسه بته علامت مذمومه اولدیغنی
استون نام طیب بالبحر به اثبات ایلمشدر و او اخر مرضیه فواق
ظهور ایتمسی سار علامت موافق اولدوقده بر خطر او علامت در
و زمان انحطاطده بضاک متواتر و مختلط و غیر منظم و غیر متساوی
و ذی الفتره و غیر محسوس اولمسی قرب وفاته دلالت ایدر کذالك
حرارت غیر یزیه معتدل و جلد غلو اولمسی خیر لواماره اولوب
عکسی مذموم در و غل حاده ده علی الدوام عرق کلسی علامت
ردیه در و زمان انحطاطده عرق بارد ظهوری کر چه اکثر یا
مذموم ایسه ده لکن بعضا دخی ممدوح اولدیغنی مؤلف
ذات الریه ایله مصاب الی یا شده بر جوجقه تجربه کردهم اولمشدر
دیونقل ایدر و رعاف و یاسور و سیلان رجم عارضه لر موافقه
اولوب نفث الدم و فی الدم عارضه لر علامت مذمومه در
و بولک شفاف و صافی و مکدر اولماسند دخی بعض احوال
مرضیه اکلاشه یلور و بحر و حارده بحر حه ناک واضمه کاویه

وضع والصاق اولنان عضو منظر و نمايش لریدن و اولجر حه دن
خروج ایدن قیج و مده نك لون و قوامندن دخی تقدمة معرفت
حاصل اولوراشته جریان مرضده و قوعبوجق تبدلات و تغیراته
حکم اولنه یلور علامات بود کز اولنان علامات لکن بونلرک
همان بریله اکتفا اولنه مایوب بلکه علامات سارنه نك انصاف
واجبدر (پس طبییه واجب اولان بودر که بونلر کوزله دقت
ایلیه و هر قدر طیب حاذق ایسه ده بنده انجام علت شویله
اولور دیودایما حکم ایتمه * باب ثامن عشر * اعضاء بدنده
بسبب المرض ظهور ایدوب بعد از شش و المعاینه تبین ایدن
تغیرات متنوعه یاننده در که یکی تعلیمی حاریدر (تعلیم اول) مبتی
کشف و تشریح ایلمک اصولی یاننده در) بسبب المرض
اعضاء بدنده و قوعبوجقش تغیراته واقف اولق ایچون مرضی
بعد الوفا کشف و تشریح ایدوب نظر ایتمک معاینه میت
اطلاقی اولور لکن بر مبنی کشف ایتردن مقدم اعضاء
ظاهر سده حاصل اولمش بذورات و اورام و سحقه و غانغریتا
و خراجات مثله و اخوان غیر طبییه بنده و محاضرت و قضاقت
و وضع بدن و افاده و حه مثله و آثاره امعان نظر اولق لازمدر
اولا بطن و ثانی صدر و ثالثا رأس کشف و تشریح اولماستده
قواند کثیره و ازدر (پس بطبی کشف مراد اولاند قدده مراقبتک
برندن شوك حرقی علوی مقدمه تقارب بدرك عانه به قدر وعانه
دخی نه بواسطوب اوزده مرای اخره دکن جدار مقدم بطن
قطع اولوب اشو لوحه مقطوعه صدر اوسته قلب اولوب
چور یله و بوقطه مرز قوه و ذک اخراج اولوب انلردخی دستره ایله

کسیله یا خود غضار یف ضلعه به قطع اولندرق عظم قص
مقاصلندن خلع و بر فلتر اش ایله وجه مؤخری خیر مثالی
مقدمین فصل اولوب بجانب رأسه قلب اولنه بعده جدار
بطن ایله برابر بوقطعه دخی بالکلیه یدندن فصل اولنه و بوعمل
خاتمه جلد رأس حاجبینک یارم یرمق قدر اوستندن حدیه
قوییه دکن داروی اوله رقی یاریله بعده دستره ایله عظام
جمعیه کسیلوب قبه القحف آریله (پس بونجویفات ثلثه نك
نشریحاری تمام اولد قدده در و نلرنده محفوظ اولان اعضاء
نظر اولنور یعنی انلرک شکل ظاهر یلرینه و لون و صورتلرینه
و حجم و قواملرینه و بر بریله اولان نسبت و مجاوزتلرینه و اتصالات
عارضیه و سیالات مزجیه نظر اولنور بعده در و نلرنده بر تغیر
و از میدردیوهر عضو قطع اولنمق محتاج اولوب مجرای هضمی
مثله و اولان اعضاء مخویه و ریه مثله و مختلج النسیج اولالری
جمع امشاد لرنده و هر طرفین و کبد و طحال و دماغ و کلیتین
مثله و اولان اعضاء مضمتی بر حقوق آنچه آنچه پارچه لره تقسیم
اوله رقی قطع اولنور و بعض احسان عروق و مجاریسه قابل
الانجماد بر ماده ملونه ایله حقن ایتمک لازمدر و ریه بی یرمق ایله
صیقوب حتر داری ولدوت خالی طورری تجسس اولما لیدر
و اگر ریه ده بده می کزلی بونور ایسه اولر کزک حجاب صیدر ایله
استطراقی و از میدر آریله و صورتده بر ما صوره واسطه کسیله
یا خود بلا واسطه قصه بدیه نفق اولنمق محتاج حذر و احتیاط
و حلقوم کشف مراد اولد قدده قاعده لسانی عظم فک سفلیدن
فصل ایلیوب حجاب اطلس و حلقومک دخی طرف خلفیاری

کسیلوب لسان و خنجره بی او که حکوب عنقک جهت اسفلند
 مستعرضا قصبه و مری قطع اولند قدح خنجره و حلقوم میدانه
 چقار و معدده و امعاء و جلیز کندی و مقرر ارض ایله قطع اولنه بعده کبد
 و سائر احشاء بطنیه تفحص اولنه و دماغ دخی الواح دقیقه
 تقسیم اولنوب جسم منبسطه قریب اولان محالرده احتیاط
 اولنه که تحتیده بطنین جانبدین کورچه میدانه چینه و قبوه
 ذات القوائم الثلاث قسم اوسطننده قطع اولند قدح صکره
 کیرویه چریز و کده بطنین متوسط ظهور ایدر (پس دماغی
 بوصورتیده حدیده دماغیه ده قطع و تقسیم ایلنوب خیمه دماغ
 صغیر دخی عظم حجرینک حافه سندن فصل اولنه و قنات
 سیناییه ده قطع فلتر اش در بنجه صوقیلوب مخ مستطیل قطع
 اولند قدح دماغیه دخی میدانه چقار و بودخی دماغ کیر مثلاً
 صفائح دقیقه به تقسیم اولنا ایدر بعده نخاع قنات فقاریدن
 اخراج اولنوب قتلوجه تجسس اولنقی لازمدر و لیکن بونی قنات
 مذکور دن فصل و اخراج اتمک سائر اعضا مثلاً و قولای اولنوب
 عمل کثیره محتاجدر و اطراف دخی بعضی خصوصیه تجسسه
 محتاج اولور و بونک عملی سائر اعضا به نسبتله یک سهولت اولور
 (تعلیم ناک بسبب المرض اعضاده و قوعبولان تغییرات
 کلیه و افات رئیسه بیانیدر) اعضاده مرض سببیه ظهور
 ایدن افات و تغییرات بش نوعه درج اولنشدن که اولنکی آفات
 نسجیه و ثانی تغییرات شکل و ثالث آفات مجاورت و رابع فساد
 اخلاط و سیالات و خامس اجسام غریبه در (پس التهابات
 و خراجات و انفجارات و غانغران و کمره و سرطان و ملانوس

وتلین و تصلب و فسادات عضویه نوع اولدن اولش اولور
 امیدی رعضوک ملتهب اولدیغی اولعضوک بحکمک حجم
 طبیعیدن یوک اولما سببیه ولونک جریله ویناض البیض
 و حیویات و اغشیه صورتیده تغلظات بولماسندن و مده تگون
 اتماسیه معلوم اولور و بعضی عضوک ملتهب اولدیغی تیقن
 اولسه میوب مشکوک اولور ماییت دم غشالنده سیاله و بعضی
 یباضه مائل پارچه ل بولماسی و اتصالات مضاد طبیعی
 و برعضو مترشدن یا سکر جفاف و یبوستندن انلرک ملتهب
 اولوب اولدیغی مشکوک اولور و اغشیه مخاطیه نک ملتهب
 اولدیغی برورم محسوس اولنبارق یا لکر احمراریدن مسلمان
 اولور و ریه التهاب حالده یک متین و غایت آخر اولور و کبد مثلاً
 بعضی آلات التهابی کوچیکه اکلاشلور کدک اعصاب
 و عضلات و عروقک دخی ملتهب اولدقلری دقته محتاجدر
 و خراجات و انفجارات باب الاعراضه بیان اولدیغندن بوراده
 تکرار اولنماشده و برعضوک غانغرینا اولدیغی یک ظاهر علامت
 ایله معلومدر و همان اولعضوک سیاهلغدن استدلال اولنه میوب
 بلکه آنک عضویتدن بالکلیه چیقوب فاسد اولماسندن و فنا
 قوتاسندن و کوشک و سولوک اولماسندن و سیلان فحش
 و اولنکک نسجک کثافتندن استدلال اولور و کمره اولور و کمره
 یباض یا خودضار و یا خود سنجایی اولوب دائماً کسیف
 و متفت اولور و کیدرک مذی الصوره برخلطه استحاله ایدر که
 اولکمره موضعی طولدیور و موضع کمره ده غشائی المنظر
 برماه صلبه حاصل اولور و حیویات او لجسملردر که کوشک

اولوب غضروفه مشابه شفاف و لامع او اوز و بعضا اوز لرند.
جز كلر و بنكلر بولنور و بولنر كمراتك درجه اولاسي اولوب
كيدر كمره صورتند كور بوزلر و سرطان مختلف صورتلرده
حادث اولوب بعضا ظهور ايلديكي عضوك لامع و رمادي
بر جوهر صلبه استحاله ايلسا سندن عبارتدر و بوقاسقير و س
تعبير اولنور كه سرطانك درجه اولاسيدر و بعضا قليل المقاومه
بياض اخو حمرته مائل ذات الفصيصات بر ماده به استحاله سندن
عبارتدر كه هر يانندن عروق دمويه احاطه ايدر و بونوع
سرطانك شكلني في الجملة دماغه مشابه اولديغندن سرطان
دماي تعبيرايلسا در و بعضا دخي عضوك تا كل ذاتيسندن
عبارتدر و بوكاقر حمره سرطانيه اطلاق اولنور و بولنر كمره سي
بر كره ظهور ايلد كده برقرار نما بولورلر و بعد الزوال يكيدين
حادث اولورلر و كند يحالنه براغله قده اصلا شفايدر اولمازلر
و حمله سنده اوجاع زاحمه ظهور ايدوب همه حال بدني مشرف
خراب ايدرلر و جميع جلد و خصوصا جلد و وجهه قورشوني به
مائل برصا ريلق كتور و لانس اولفساده ديور كه عضوك
بر صلب و لجنس برسيما ماده به استحاله ايلسا سندن عبارتدر
ورنه ده كثر الوقوع اولوب سائر اعضاده نادر در و تلبين
ايدوب كوشماسي ممكن دكلدر و تلبين بر تغيردر كه بعضا اعضايه
مخصوص صدر دماغ و طحال كي و عظام كي كه قابل انحما اولورلر
و تصلب دائما التهاب ايدر و استحاله ثريه اولدر كه بعض
اعضائك جوهر سمنه استحاله سندر و قلب و عضلات و تدبين
و پاتفره اس و كليتهنده و خصوصا كبد ده جوق ظهور ايدر

و استحاله ايقيمه عارضه حادث اولمش كيسه زده و اوز امله
و خصوصا اوزام بدستبنده واقع اولور و تعظيم اولنور كه بعض
اعضاء رخوه نك جوهر عظمه استحاله ايلسا سندر و س
هرمه مخصوص اولوب سائر اسفانده نادر الوقوعدر و رباطات
و غضاريفده جوق اولوب قلب و شرايين و اعشيه مائيت دمده
نادر ظهور ايدر و استحاله غضروفيه بود كرا و انانك مقدمه سندر
و انفجار محالدر و استحاله جلد به و استحاله مخاطيه يعني غشاء
مخاطي نسجه استحاله ايلك دخي كور بولسندر و جلد بدن ماعداده
جوهر قرني به استحاله كور بولسا سندر و تغيرات شكله صورت و حجم
اولنر تغيراتي اولوب تفرق اتصال و قصور شكل و جلد و غشاء
مخاطيده ظهور ايدن اوزام مختلفه و بعضا احشاده ظهور ايدن
تجديبات و تغير طماات تغير صورت نو عندن اولور و اعضا محوفه نك
معددي و جندارلر نك بر رينه تقارب ايلسي و فو هاتك توسع
و تضيقلري و اعضا مصمتك بيوبوب كو جلماسي و مختنقنده
اعضائك اجراري و احصاب برقنده صابر يلق و اسقور بطده
و بعضا مسمومينده قرمزي يا خود سيمايه مائل قطعه و كشاف
قرنيه مثللولر تغيرات اولنور اولمش اولور و افات مجاوزت خلع
و فتق و انقلاب رحم و اعشيه مائيت دمك سطوح سائيلر نك
اتصالاتي كذلك عظامك نهايات مفصليه لر نك اتصالاتي
و بولنر مائل تغيراتدن عبارتدر و فساد اخلاط متعدد اولوب
اكثرا مواته معده و شعبتين و مثانه و رجه مخاطر ياده جه بولنور
و مائيت دم غشما لنده دخي مائيت دم تجمع ايدوب بيرنك
يعني آبي و شفاف و براف يا خود كيف اولور كذلك رطوبت

مفصل شده دخی بو تغییرات عارض اوله بیلور کذلک نسج
خلوینک خلایا وفرجه رنده تراکم ایدن سیاله کاه بیلون یا خود
صارو و کاه براق و بعضا تقیح و بعضا دم ایله مختلط اولور و بعض
کشفده بو نسجه مائیت دم دخی بولندیغی او اور و غده رک
افراز ایله کتری این وصفرا و لعاب و بول کی سیالات تغییراتی
قبل الکشف اثناء حیاته دخی معلوم اولور مگر برکه و
خزانه زنده یا خود بخار یلرنده محتبس او اوب جریان ایده مایل
بو صورتده بعد الکشف معلوم اولور و کشف میتده همان
هر عضو دم بولور و مده رقیقه دخی بولور و کذلک کبسات
عرضیه در و تنده طبایع مختلفه دن رطوبات متنوعه بولور
و هوا یعنی ریح دخی طریق هضمیدن ما عدا ايجاب صدرده
و مستطنده و تحت الجلاذ مفروش اولان نسج خلویده ظهور
ایله یکی وارد و بوری یا حک سبی یا ترشح مر ضیدر یا خود میت
تغشیدن اقتصا ایدر و اجسام غریبه نک چوق نوعی او لوب
بعضی بی حیات در و بعضی ذیحیات در و بی حیات اولاندن
بعضی داخل بدنده تکیون ایدوب بعضی دخی خار جدن
وارد اولمزلردر که تفصیله حاجت یوقدر و داخل بدنده تکیون
ایدوب ذیحیات اولان انواع دیداندن عبارتندراشته کشف
میتده ظهور ایدن تغییرات زئیه بو ذکر اولمالردر و لکن بولمرا
جمله سی اعراض مرضیه اولمایوب بلکه بعضی اعراض
مر نیمه نک ظهوردن مقدم و بعضی هنگام مرضده حادث
اونوب مر شک اثر سبی اولورسل رتوبنک درجه اخیره سنده
امعاده ظهور ایدن خراجات و قروح کی و قلبی ام الدم اولمش

کیمسه لده ظهور ایدن استسقاء لحمی کی و بعض تغییرات دخی
حالت ترعده حادث اولور امتیلا رنه و غرق عظیمه ده
وقوع بولان عکرم کی که کاه هلامی و کاه بیاض البیض صورتده
اولور و بعض تغییرات دخی مسیسات موتدر تحت الجلاذ اولان
نسج خلویده دم میت یعنی قان او ترمق و قوع بولدیغی کی
وصفرا نک مراره دن صر و ب اعضا تجاوره یی بویادشی کی (پس
طبیعه واجب اولان یوانار متنوعه یی یریزدن کوز جله فرق
و تمیز ایتکدر بودخی اعراض مرضیه یی بو تغییرات موجوده یه
قیاس و تطبیق ایله حصول پذیر اولور * باب تاسع عشر * علم
تدبیر امر اضمه متعلق بعض اصول مرعیه نیساننده در) جمیع
کائنات آلیه ده اولدیغی مثالو انبسانده دخی بر قوت باطنیه
واردر که آثار حیاتک جمله سنه نظارت ایدوب فواعل محو و افنا
و قوانین طبیعیه و کیمیا بیه ایله دائما مقابله و مدافعه ایدر و فواعل
سمیه و مهلسکه نک تاثیر یی قبول ایلوب تکرار انله تاثیر ایدر
و بوجه تله اعراض مرضیه یی کشف و اظهار ایدر و انلرک
جریان و انحلال لر یی ايجاب و اجرا ایدر (پس بوقوت حیاتک
لازمی اولوب حیات یواندیقه بولند یغندن و اعضا بدنه حاله
اولدیغندن کاه قوت حیاتیه و کاه قدرت باطنیه اسمیله نسجه
اولمشدر که عصر ابقراطدن بو آنه قدر والان طبیعت اسمیه
مشهور در و ذات و حقیقی مجهول و آثار و لوازمی معلوم بر قوتدر
و بعض اطباء کوره ذات الشغور اولوب بعضی سنک رایجده دخی
عذیم الشغور در امدی بر مرضک بختنه انتقال ایلوب بر و شفا
کسب ایلمی بالضروره بزم اعصاب زده حادث اولان پرتبدلک
مجمولی و بر تغییر عظیمک نتیجه سی اولوب بو تغییر ایسه دائما

طبیعتك تحت رطابتم و اكا منقاد در لا پس بوضوح برده
و شفاقی الحقیقه طبیعت راجع و اكا عائد اولش اولور لیکن فیه
احوال وارد رسیده بعضی انك فعلی تأخیر و تعویق ایدر
و بعضی دخی انی تسهیل و تسهیل ایدر (پس اكا معین اولان
احوال ايله اعانه و مضر اولاری اندن تبعید ايله و قایه اولند قده
حصول برده دخی آزو قشیده منیدانه کلور و بویه امانه و قایه
اعتدال بر علم متکفل اولمشدر که کار این فیه یعنی علم تدبیر
امراض اطلاق اولور و غایتی ذکر اولسان اعانه و قایه در که
مرضیدن مرضك شدته باعث اولان ماده لری تبعید و جریان
مرضیه موافق اولان و عیاض و معالجاتی استعمال ایتك دیمك
اولور زیرا اعانه طبیعت اولد بجه هر چه بر عتلك بری ممکن دکلور
نته که تا اثر و منفعت لری مثبت و غیرهن اولان قنده قنده و زیقیات مثلاً
ادویهك اعانه طبیعت اولد بجه تا اثر ایلد کلری بوقدر و بوعلمك
اصول بدت مرضك اداره ایدك فایز لری معرفت و استعمال
اولان ادویه و علاجاك تأثیر لری بیکدن عبارت اولوب بریسی
حسن و شاهد ايله و بیکری دخی تجربه و اخبار ايله حاصل
اولد و بویو حسن و تجربه ايله مشغول اولان کیمسهك حواس
طهره سی مستقیم و ذهن صافی و بشقه اشتغالدن خالی و نظر
حسن حاجی اولق واجد و بوعلم ایلکی شبهه قلمندر که
بشقه اشارات مرضیه و دیگرینه وسائط تدبیریه تعبیر اولنوب
هر یی مستعلا بر تعلیده بیان اولمشدر که در تعلیم اول اشارات
مرضیه بانه (دیده) فیه لایحه بر علم دقت و اوجه فیه
البیوب اولانك بحس و معنی و جریانی و صورت ختانی

اذعان ایلد کدنه صورته تدبیر اولمق اقتضا ایلد یکنی دخی
کرک مرضك و کرک مرضك احوالی اكا اشارت ایلد یکندن
اول احواله اشارات مرضیه تعبیر اولمشدر که فصلین سابقینده
بیان اولان احوالدر یعنی مرضك جنسی و صورت خاصه سی و قالی
و قوای بدیهه لك حالی و شدت مرض و ادوار و اعراض غالبه
و موضع مرض و اسباب و ترکیبات و احوال مذکره و آثار ادویه
و میل مرض و بویو مشایه احوال مخصوصه در آمدی بر جرحه لك
کار لری بر برینه یا قلد در مق و قرمش كك پار چهلینك
او چلری تمایز طوتمق و یرتدن اوینامش بر جشوی وضع
طبیعتی کتورمك و بر عضوملههی سکونده حفظ ایتك و اندن
و جعی تحریك ایدن انسته لری تبعید ایتك و ذات الریه ده فصد
ایتك و حیات ناییده قنده استعمال ایتك و مرض فرجیده
زیقیات استعمال ایتك بحس مرضك اشارتیدر و علل حاده
سالمه صورته اولد قلرنده تدبیر قوی به حاجت اولد یعنی
ضعف و التهاب و صفرا علامت ايله ظاهر اولد قده تدبیر قوی
لازم اولد یعنی صورت مرضك اشارتیدر نته که جرحه و جدری
و حصیهك اکثر یا صورتلری بویه در و قالب مرضك دخی
اشارات مخصوصه سی وارد مثلاً دور و توبت لری نظام اوزره
اولان علل ايله توبت و دور لری غیر منتظم اولانلرک تدبیری
بر صورته اولیا جعی قالب مرضك اشارتیدر و مرضك
قوتلرندن دخی اشارات نافع اخذ اولور و طبیب مرضك مدت
و شدتی و مرضك قوته قیاس ایلوب دائماً قوتی حفظ و ضبطه
چالیشه آمدی قوتك ترایدی بعضی اطباء نبضك نمکی و مقاوم

اولماستندن و بعضی تواتر و عظمیدن و بعضی اطباء دخی
 حرکات قوت و متانتدن و بعضی دخی بولک قوتی رنگلو
 اولماستندن و بعضی دخی حرارت غریبه نك حالتدن و وجهك
 تلونیدن و محاضرت بدن استبدال ایلر و لکن بونارک همان
 بریه قوتک تراید و تناقصی اکلاشله مبوب بلکه جمله سیله استبدال
 اولمق کرکدر زیر بعضی التهاباتده بعضی ضعیف کور یلدیکی
 و بعضی امراض حاده ابتدائیه برده عمومی ظهور یلدیکی
 و جوچه سیلان دم و قوعیده حرکات تشنجیه حادیه اولدیغی
 واردر (پس قوای بدنیه نك ترایدی جلدك قرمز یلغیدن
 و حرکاتك نظام و متانتدن و تنفسك عظمیدن و حرارت
 غریبه نك ارتقاع و ترایدندن و استفرغ اولنایان ماده نك
 و خصوصاً بول و برازك تناقصندن و طوعاً ظهور ایلدن سیلان
 دمده نكمره اعراضك خفت بولوب طاتلو و لماستندن استبدال
 اولور و تناقص ایلمسی جلدك ضولق یلغیدن و اسرارك قرقلغندن
 و صوغقندن زیاده متأثر اولقندن و احوال مذکور نك عکسی
 ظهور ایلمکدن معلوم اولور و فسادی بونکر اولنایان احوالک
 جمله سنده یا خود یا لکن تعاقب و توالیله نك نظام منسزلقندن
 مستبان اولور و احتیاسی کرچه صورتده ضعیفه مشایه ایلمده
 لیکن ینه مرخصك سن و بنیه و سایر احوال حاضر و ستمندن
 اکلاشور و حرصك ضعیف و شدندن واد وارندن و اعراضی
 موجوده دن و موضع مرضدن و اسباب و ترکیدن دخی اشارات
 حاصل اولور تشبه که عند رفع السبب یرتفع المسبب قاعده سی
 مشهوردر و احوال مذکره نك دخی اشارات مخصوصه سی

وارد قبل وقوع المرض کسب اولنایان عادات و اطوار بوقیلدندر
 تشبه که خال مختارنده جوق طعام بیکه و شراب و ارواحه
 متعلق جوق شیء ایچمکه مبتلا اولمش کیمدرک حال مرضده
 حیه و رهبرلری سبب اولرک حیه سنه قیاس اولنه مایوب بلکه
 طرز آخر اوزره تدبیره محتاجلردن و بودعوایی اثبات ایچون مؤلف
 بروقه نکر ایدوب دیر که اتوزدیرت یاشنده بر رجل و ارایدی
 یومیه بروقه دن متجاوزان و اولقیدردخی ستویش و اونیش
 بوقال شراب و درت بوقال راقی بیوب ایچمکی طبیعت ایدنمش
 ایدنی شخص مزبور فرنگی به اوغرا دقده کولریه نام طبیب تدبیره
 شروع ایلوب مقتضای تدبیرکلی اوزره حیه سدیله ایله تدبیر
 واجب ایکن دور التهاب اشناسنده بهر کون یارم و قیه دن متجاوز
 نان و اولقیدردخی ستویش و اوج بوقال شراب و بریوقال راقی
 اکل و شربنه رخصت و یردی و تدبیرنده مضیب اولوب شخص
 مرض قویمدخی شفا بولدی و مرضضدن مقدما شمدیکی علتیه مماثل
 بر علتیه اوغرا ماسندن و اولعلنده قنی علاجیدن منفعت
 کوردیکسندن سؤال کر کیدر و امراض و افنده نك صورت
 استیلا سندن و اسبابندن و مضاب اولانلرده استعمال اولنایان
 علاجانك منفعتسندن دخی اشارات آتوب اکا کوره حرکت
 لازمدر کذلک مرضك قنی نوع ختامه مائل اولماستندن دخی
 اشارات اخذ اولوب سلاسه مائل ایسه خفیفه علاجلایله
 و خطر و وخامیه مائل ایسه ادویه قویه ایله تدبیر اولمق واجبدر
 اشته تدبیر امراضده اشارات حاصل اولان احوال ریسه بونلردر
 و بونلردن ماعدا اشارات تحفظیه دخی واردر که ظهورلری

بر مرضك وقوعه اشارت ايدر انلك بریسی استعداد ایدر که
بر کچمه نك كندی اصولند. وقوع بولان علت مستعدا و لما سندن
عبارتدرو بونك تدبیری طرز اخر اوزره کور بلك کر کدر بریسی
دخی علامات مندره نك اشارتیدر که ا کا قناعت ایتک اهم
والزیدر دفعه ظهور ایدن سکنه مثللو که فلج یا خورد بفساد نك
علامت مندره سیدر کذلک بر کچمه چوق دفعه مسیقضی عودت
ایدر ریج طیار و نقریس مثللو علت ایله مضاب اولسه انک عودتی
مانع اولان معالجاتی استعمال کر کدر واستیلا صورتند
ظهور ایدن علاک دخی اشارات تحفظیه سی وارد و بر محله
بر علت ساریه ظهور ایلند کده اولمکانده ساکن اولانلری
اولمکاندن خایه ایچون اشارات وارد که خسته اولمانلری
خسته لیلهر در لول اشتراك واختلاطدن حفظ ایلکدر و سیرایت
طاعوندن اکثر شهر و محلاتک مصون اولمانلری بو طریقله
حاصل اولمشدر و بو طریقله بناء اکثر محالده قر و نینه خانه
انشا اولنوب منافعی درجه یداهته رسیده در و آند میقا صورتند
اولان علاک دخی بر کونا اشارتی وارد مثلاً فصل حریقده بنای
و چوراق محالده حیات نایه ظهور ایلسه اولمانلری قورعقی
یا خودمهارا کدی آقتمق لازم کلدیکی صورت مرضدن اکلا شیلور
و حال نقاهت و انار تالیه نك دخی بعض اشاراتی وارد و اماکن
ذکر اولنلر قدر قوتلو دکدر (تعلیم ثانی وسائط تدبیریه بیاننده
اولوب بر مقدمه و ایکی فصلی حاویدر) (مقدمه) وسائط تدبیریه
دیمک مرضانک صحتلری بی اعاده ایچون طبییک استعمال ایلدیکی
مواد اولدیغندن هوا و اسکان و حیه و ریاضت مثللو شیلور دخی

وسائط مذکوره دن اولمش اولور کذلک کرک ادویه طبیعیه
و کرک معالجات صناعیه و بعض اعمال بدنی نك دخی وسائط
تدبیریه دن اولدقلری ظاهر و بدیهی اوله رقی عدد وسائط
بدیهیه حکمنده ایلنده ایکی قسمه تقسیم اولندرق بیان ایلشدر که
قسم اول وسائط تدبیریه وثانی وسائط حفظ صحت ایله تسلیه
قلمشدر * فصل اول وسائط تدبیریه بیاننده در) بو وسائط
بر امر اضده قوی التأثير اولان وسائط و معالجاتر و ایکی نوع
قلمشدر که برینه جراحیه و دیگرینه طبییه اطلاق اولنور (پس
نوع اولدن بعضی عصایات جامعیه و مغزی یا قیلر و جبار یعنی
کسر عظامده استعمال اولنان تحتلر و علت فتقده و طعی بالید
مثالو محیل و موضع طریقله تأثیر ایدن وسائطیدر که اجزاء
متفرقه بی جمع ایدن معالجاتر و بعضی دخی بالعکس اعضاء
متصله بی کرک بالید و کرک بالاکه و کرک ادویه محرقه ایله تفریق
ایدن وسائطیدر و بعضی دخی اخراج خصوصیدر که
حصات صفر اویه مثللو اجسام مضره بی بدندن اخراج
خصوصنده استعمال اولنان وسائلدن عبارتدر و وسائط طبییه
بدی نوعه حصرا و لشمش ادویه دن وسائر معالجاتدن عبارتدر
یعنی اطباء عصرک ادویه و علاجاتی بدنه صورت تأثیر برینه
کوره تقسیم ایلدکاری انواع سبعه دن عبارتدر و انرا اطباء
عصر لسانجه مفرغه و عاصره و مضغه و مقویه و مسکنه
و منعسه و مخصوصه قسملریدر امدی بر مرضك اثناء جریاننده
اشارات مرضیه بر حالده قائم دیغندن معالجاتی دخی اشاراته
تطبیق ایلک واجبدر ته که ابتدا سنده علاج مضغف مثلاً فصد

ایله تدبیر اولنان علتك زمان انحطاطنده مقوی علاج ترتیب
اولمق واجبد و اولمق جاری مقتضای حاله کوره کاه تقبیل
و کاه ترید و بعضا دخی دواء واحدی صور مختلفه ده استعمال
ایلك طبییه واجبد اما ادویه بی حفظ و اعداد ایلك و کونا کون
مزج و ترکیب ایلك فارما چیا یعنی علم الصیده تعبیر اولنان
اسمچیلرلق صناعتی مباح شدن اولدیغندن بومخلده اذن بحث
اولنامشدر * فصل ثانی وسائل طبعیه یعنی وسائل حفظ صحت
بیاننده در) حفظ صحت طبعك اولشمه سنه اطلاق اولنور که
صحت موجوده بی حفظ و ضبط ایلك و امراض متوقعه ناک
ورود و لحوقی منع و دفع ایلك اولعلم و ساططیه حاصل اولور
و بوکا سبب اولان شیاره و وسائل حفظ صحت اطلاق اولنور
(چونکه بو وسائلك اکثریسی مرضا حقیقه دخی جاری
اولدیغندن اشیو یابده انارك حقیقه اجرا اولمسی لازم اولان
و وسائل ذکر اولنور امدی امراض حاده ایله مضاب اولنور
کر کدر که واسجه و هواسنك تبدیلی آسان بر او طبعیه قویله
و حرارتی دخی موسم و مرضه مناسب اوله کدلك آیدلمخی دخی
علات مفروضه کوره اوله و هواسی تجدد ایلمز ایسه بخورات ایله
تبخیر اولنه و خصوصاً قلور تسببه اولنان رکن عنصری ایله
تبخیر ایلك علل ساریه حقیقه عظیم القدر و روبه زیدخی
صنجه صغیره دکشدریله حتی تردو کرلر اینکن دخی احتیاط
و اهتمام اولنور ق دکشدرنك جائزدر ویتاقلری بو کدن
و حرارتی زیاده ایسه قلدن اولق لازمدر و بوجهله قوش
تویی ایله ملولی ناقده انلری بترمه رخصت یوقدر و دوشکدر بئنك

وضعی علتیه موافق اوله مثلاً امتلاء دماغی عارضه سی بولندقد
یا خود عروضی ملحوظ اولدقد دوشکک باش طرفی بو کسجک
اوله و بتون جسدی یا خود برعضوی تسخین مراد اولدقد
صبحاق بزق قویله و غلیظ طعاملر و یرلیوب خفیف و هضمی
اسان غدالر و یریه ات صوی و تازه یمشدر و فرائق اوزمی و توت
مثالو مبوهلرک هلاملری و مر باری کبی و بیوقت غذا و یرمکدن
غایت حذر اولنه که مریضی تغذیه بدلنده مرضی سمر دوب
ازدر و اشربه یه دخی علاج صور تنده اذن و یریه و معتادین
حقیقه مرضه خفت کککه باشلدقد بر مقدار شراب یا خود بیره
ایچمه که رخصت و پرورلو و مریضی اراق اراق دوشکندن
قالدر یلوب بر مقدار محل اخرده او ترتمق دخی سینه نجام نام طیب
قویله اختلاط العقل عارضه سنه يك نافعدر و مریض کندی
کندینه دوشکندن دوتوب حرکت ایتمکه بحالی اولدقد اخر
بر کیمسه انك وضعی صبق صق دکشدره و بومرضاده او یقونافع
اولدیغندن بلا ایجاب او یاند رمقدن حذر اولنه و او بقولری
اولدیغی صورنده بر مانع یوغنسه جالب التوم علاج ترتیب
اولنه و قوتلوجه اولان عطریات و سائر قوی الایحه شیلر
یانلرنده بولنیه و هر حالده مریضی تجیردن اجتناب اولنوب
یانلرنده خارلیدی و کورلیدی اولسایه و دائماً کرک طیب و کرک
حاضری حزن و کدره متعلق اصلاً برشی سو یلیوب دائماً
خاطرینی متلی قلق واجبدرو امراض مزمنه خصوصاً تدبیر
کلی بودر که مرضای تبدیل هوا و سیاحت و دلک و طلاء دهنیات
و صبحاق یا خود صوغق آرنده او ترتمق و مناسب طعام و شراب
و ریاضت خفیفه ایله تدبیره با فلق کر کدر * باب عشرین

امراضك ماهيت و طبيعتلى يعنى حقيقى نلى بياننده در)
 امراضك ماهيت و حقيقى نلى مذهب كثره و ارايه ده لكن
 اكثريه غير مقبول اولوب فقط ايكي مذهب عقله قريب و الان
 بين الاطبا معتبر و مقبولدر كه برينه مذهب اخلاطيون و ديكرينه
 صليبيون ديرل و اخلاطيون ديواول اطبايه ديرل كه جميع مرضك
 منشأ و ميدهنى اخلاط بدنيه نك تغيراتنه و اعتدال شخصيدن
 خروج نيه اسناد ايدرل مثلاً كبد يا خودالات دوران دمه
 يا خود اعضاء دوران لنفايه بر مرض عارض اولدى ديه چك
 محالده دمه يا خود صفرايه يا خود لنفايه بر تغير كلدى ديرل و اعراض
 مرضيه دى دى كذلك اخلاطك فساد و تغيرندن اقتضا ايدن
 احوال در ديوان ايدرل و مرضك اوقات ثلاثه سنى ماده عمر ضه نك
 فح و نضج و استقراغ او انماريله بيان ايدرل شويلاه كه بوفر قه نك
 زعم لرحه ماده عمر ضه نك زمان ابتدا شده خام اولوب زمان
 وقوفه نضج بولور و زمان انحطاطه اسهال يا خود تعرق
 يا خود ادرار و يا غير طريقه خارجه من دفع اولور و بويله من دفع
 اولدى دى صورتده اخلاطدن برينه استحاله ايلدى و بوتقريله
 مضرتى زائل اولدى ديرل و بالجملة كرك اسباب مرضيه دى
 و كرك اعراض اخلاطك تغيرنه و يروب عاقبت مرضى دى انلك
 لون و قوامندن و سائر صفاتندن استدلال ايدرل و تدبيرلى دى
 اخلاطى اصلاح و تربيه ايله اولدى نغدن دم فاسدى اخراج زعميله
 فصد ايدرل كذلك تعريق و اسهال و ادرار دن غرضلى ينه بودر
 (و صليبيون اول اطبايه اطلاق ايدرل كه جميع امراضى بدنك اجزاء
 صليه سنك يعنى اعضائك تغيرنه اسناد ايدرل و اخلاطك فساد
 و تغيرنه فساد بالعرض در ديرل خلاصه بولر انفايان اولان

مذهب مخالف اوله ورق جميع احوال مرضيه دى اعضائك فسادنه
 ويرلر مؤلف ديرل كه كرك اخلاطيون و كرك صليبيون دعوالرى
 اثباتدن عاجز اولد قلرندن برينه انحصار دعواى اولمبه ورق
 بعض امراضك محلى بالذات اخلاط و بعض سنك محلى اعضا
 اولمى من كل الوجوه معقول و هر حالده مقبول بر مذهب حق
 اولدى نغده قطعا شبهه يوقدر (بودنى معلوم اوله كه اطبايك ماهيت
 امراضده اختلافلى اولدى نغى مثلاً و امراضى تصنيف خصوصنده
 دى اختلافلى اولوب انجق اطباء عصر نغندنه مقبول اولان
 پينل نام طبيبك تصنيفيدر كه بش صنفه حصر ايلشدر و انلرحيات
 و التهابات و سيلانات دمويه و امراض عصبية و علل عضويه در
 و امراض جراحيه دى دى ظهور ايلد كلى عضوه نسبتله تصنيف
 و توزيع ايلشدر مترجم ديرل كه اصل نسخده بويايد نصكره ايكي اوج
 ورق مقدارى علم امور مرضيه حقتده زبان افرنجيدنه جمع و تأليف
 اولمش كتب و رسائل و انلك مؤلفلى نك اسملى نى حاوى بر باب
 دى و ارايدى لكن آنلى بيانده بر فائده علميه ملحوظ اولدى نغندن
 بو مقامده ترجمه لرندن صرف نظر قلمشدر فليكن هذا اخر
 ماتر جنايه من اصل الكتاب الموسوم باصول مباحث الامراض بعون
 من افعاله ابست معاللة بالاعراض و ببركة اسم حبيبده عليه
 ايمى الصلوات عددا لجواهر والاعراض

امين يارب

العباد

قد تم طبع هذه الرسالة السمتة باحكام الامراض * بدار الطماعة
 العامره بمعرفة الفقير الى الله ربه الصمد * صحافلى شينى زاده السيد
 محمد اسعد * الناظر لتقويم الوقايع و اخر شهر ربيع الاخر سنة ١٢٥٢ هـ

[illegible]

